



УДК 630\*5

**НУБІП** **України**  
ПОГОДЖЕНО  
Директор ННІ  
*лісового і садово-паркового  
господарства*

**НУБІП** **України**  
ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ  
Завідувач кафедри  
*таксації лісу та лісового  
менеджменту*

проф. П.І. Лакида

проф. А.М. Білоус

2021 р.

2021 р.

**НУБІП** **України**  
МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА  
на тему: « Особливості впорядкування та стану лісів КП  
«Дарницьке лісопаркове господарство» м. Києва»

**НУБІП** **України**  
Спеціальність  
Освітня програма  
Орієнтація освітньої програми

**НУБІП** **України**  
205 – Лісове господарство  
Лісове господарство  
освітньо-професійна

**НУБІП** **України**  
Гарант освітньої програми  
д.с.-г.н., професор  
Керівник магістерської кваліфікаційної роботи  
к.с.-г.н., доцент

**НУБІП** **України**  
Васильшин Р. Д.  
Матушевич Л. М.  
Данилюк В. П.

**НУБІП** **України**

**НУБІП** **України**  
КИЇВ – 2021

# НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ  
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ  
ННІ лісового і садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

# НУБІП

Завідувач кафедри  
таксації лісу та лісового менеджменту  
д.с.-т.н., проф. А.М. Білоус

« 26 » листопада 2020 р.

# НУБІП

ЗАВДАННЯ  
до виконання магістерської кваліфікаційної роботи студента  
Данилюку Владиславу Петровичу

Спеціальність  
Освітня програма  
Орієнтація освітньої програми  
Тема магістерської кваліфікаційної роботи:

205 – Лісове господарство  
Лісове господарство  
освітньо-професійна  
затверджена наказом ректора НУБІП України від 19 листопада 2020 р. №1825,,С”  
Термін подання завершеної роботи на кафедру

2021.11.15

рік, місяць, число

Вихідні дані до магістерської роботи: Матеріали останнього лісовпорядкування  
дослідного підприємства, інформація про лісовий фонд та його санітарний стан за  
таксаційними та ландшафтними показниками, звітні дані господарської діяльності  
комунального підприємства, матеріали тимчасових пробних площ.  
Перелік питань, що підлягають дослідженню:

Формування насаджень в лісопарках, рекреаційні показники та їх визначення.  
Методи формування та оздоровлення лісів.  
Характеристика об'єкта дослідження та дослідного матеріалу.

Лісовий фонд і господарська діяльність підприємства.  
Санітарний стан насаджень комунального підприємства  
Особливості впорядкування лісів та планування господарських заходів.  
Очікувана ефективність запроектованих лісогосподарських заходів.  
Екологічний стан лісів підприємства.

Дата видачі завдання

«26» листопада 2020 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

Матушевич Л. М.

Завдання прийняв до виконання

Данилюк В. П.

# НУБІП України

РЕФЕРАТ  
Магістерська кваліфікаційна робота викладена на 125 сторінках, містить 32 таблиці, 25 рисунків та 6 додатків. У процесі підготовки та написання

використано 42 джерела інформації.

У першому розділі дано аналіз наявних літературних джерел стосовно лісопарків в Україні, їх особливостей росту, формування, догляду за ними та рекреаційних показників.

У другому розділі охарактеризовано місцезнаходження, умови діяльності та господарську роботу досліджуваного підприємства. Також, описано методику збору та характеристику дослідного матеріалу.

У третьому розділі дана оцінка загальному стану росту насаджень лісопаркового господарства, зокрема, санітарний і екологічний стан, а також вплив рекреації на ріст насаджень підприємства.

У четвертому розділі мова йде про особливості впорядкування лісів комунального підприємства «Дарницьке лісопаркове господарство», а саме про планування заходів на наступний ревізійний період у різних напрямках

діяльності господарства. Проаналізована відповідність запроектованих робіт принципам ведення господарства у лісах зеленої зони та ефективність даних заходів.

Для досягнення мети роботи під час виробничої практики обрано типові ділянки лісопаркового господарства, на яких проводилися основні заходи із

формування та оздоровлення лісів, та проведено їх повний аналіз.

**Ключові слова:** лісовпорядкування, санітарний стан, лісопарк, ландшафт.

# НУБІП України

# НУБІП України

## ВСТУП .....

## ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ..... 6

1.1. Формування насаджень в лісопарках ..... 6

1.2. Рекреаційні показники та їх визначення ..... 12

1.3. Методи формування та оздоровлення лісів у лісопарках ..... 17

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА ДОСЛІДЖЕНЬ ТА

ДОСЛІДНОГО МАТЕРІАЛУ ..... 24

2.1. Місцезнаходження та природно кліматичні умови об'єкту досліджень 24

2.2. Лісовий фонд і господарська діяльність підприємства ..... 29

2.3. Методика зібрання та характеристика дослідного матеріалу ..... 38

РОЗДІЛ 3. СТАН НАСАДЖЕНЬ ПІДПРИЄМСТВА ..... 44

3.1. Санітарний стан насаджень ..... 44

3.2. Рекреаційне навантаження ..... 51

3.3. Екологічний стан лісів підприємства ..... 56

РОЗДІЛ 4. ОСОБЛИВОСТІ ВПОРЯДКУВАННЯ ЛІСІВ КП «ДАРНИЦЬКЕ  
ЛІСОПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ..... 60

4.1. Планування заходів із формування і оздоровлення лісів ..... 60

4.1.1. Ландшафтні рубки догляду за лісом ..... 60

4.1.2. Санітарні рубки ..... 63

4.1.3. Рубки, пов'язані з реконструкцією насаджень ..... 65

4.1.4. Лісовідновні рубки ..... 65

4.1.5. Інші рубки формування і оздоровлення лісів ..... 66

4.1.6. Річний обсяг користування лісом з усіх видів рубок ..... 67

4.2. Планування заходів із лісовідновлення ..... 68

4.3. Заходи з охорони і захисту лісу ..... 71

4.4. Очікувана ефективність запрограмованих лісогосподарських заходів .. 77

ВИСНОВКИ ..... 82

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ..... 84

ДОДАТКИ ..... 88

# НУБІП України

## ВСТУП

Ліс – народне багатство, він комплексно впливає на довкілля, стабілізуючи чимало показників, зокрема, регулює циркуляцію води та повітря, температуру повітря, рівень опадів, виділення кисню, глобальний та мікроклімат, зв'язує вуглекислоту, запобігає ерозії ґрунтів, захищає дороги, має шумоізоляційну дію, очищує повітря тощо. Окрім того, ліс відіграє важливу економічну роль – забезпечує економіку нашої країни деревиною. Дійсно, ліс без жодних

перебільшень можна назвати «зеленим золотом» України. Ясно дає людині універсальну сировину – деревину, яка має застосування в багатьох галузях промисловості: паливний, хімічний, легкий, деревина традиційно

використовується для будівництва в побуті – для виготовлення предметів домашнього вжитку тощо. Неможливо переоцінити й екологічне значення лісів: їх називають «легенями» планети, тому що вони – джерело кисню в атмосфері; випаровування, вироблене деревами, зволожує повітря і пом'якшує клімат, тому ліс має важливе кліматичне регулююче значення. Не слід забувати, що ліс служить притулком і місцем проживання для величезної кількості тварин і

рослин, а для окремих видів – єдиним придатним середовищем проживання. Ліс також є джерелом інших цінностей. Він служить джерелом технічної (живця), лікарської (лікарські рослини – шиншина, звіробій, бруслиця, валеріана та інші) і харчової (гриби, ягоди) сировини. Ліс також є середовищем життя для величезної кількості її мешканців (звірі, птахи та ін.).

Ліси КП «Дарницьке лісопаркове господарство» відіграють надзвичайно важливу роль для міста Києва та прилеглих територій, оскільки вони виконують рекреаційну, санітарно-гігієнічну та оздоровчу функцію, використовуються для туризму, зайняття спортом, санаторно-курортного лікування та відпочинку

населення. Зважаючи на це, дослідження питання стану та впорядкування насаджень підприємства є актуальним.

Результати роботи висвітлювалися у науковій тезі [1].

# НУБІП України

## РОЗДІЛ 1 ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

### 1.1. Формування насаджень в лісопарках

Лісопарк являє собою комплекс взаємопов'язаних в архітектурно-планувальному й об'ємно-просторовому відношенні компонентів. Головним з яких є деревно-чагарникові насадження і відкриті лугові простири; рельєф території і водні поверхні; елементи благоустрою; обслуговуючі та інженерні споруди [37].

Основою композиції лісопарку слугують крупні лісові масиви та великі відкриті простири – компоненти, які створюють пейзажі далеких, середніх і коротких перспектив.

Дендрологічний склад насаджень лісопарку бідніший ніж у парку й залежить від умов зростання, що ускладнює вирішення у лісопаркових композиціях колірних та інших завдань.

Велике значення в композиції лісопарку має рельєф. Він наче розчленовує лісопарк на ряд ділянок.

Ландшафт у широкому розумінні являє собою взаємопов'язаний комплекс різноманітних природних компонентів: рельєфу, ґрунту, рослинності та ін.

Лісопарковий ландшафт істотно відрізняється від географічного і входить до категорії культурних ландшафтів, бо в його формуванні значну роль відіграє

господарська діяльність людини. Він являє собою взаємопов'язане в архітектурно-художньому і цільовому відношенні сполучення рослинності, абіотичних факторів, елементів благоустрою, інженерних та обслуговуючих споруд [2].

На основі здійснених в натурі дослідів у ряді лісопарків та аналізу властивих

їм ландшафтних районів, для лісопарків Києва можна рекомендувати такі три основні категорії ландшафту:

I – ландшафт закритих просторів або лісових масивів вертикальної і горизонтальної зімкнутості (зімкнутість намету крон 1,0–0,6);  
 II – ландшафт наїввідкритих просторів, або рідинних (зімкнутість 0,3–0,2), і розріджених насаджень (зімкнутість 0,5–0,4);

III – ландшафт відкритих просторів (зімкнутість не більше 0,1) [16].

Лісопарком називають частину лісу яка призначена для відпочинку жителів. Територія лісопарку організовується шляхом застосуванням прийомів ландшафтної архітектури, де проводять благоустрій на основі проекту для забезпечення зручного відпочинку населення.

Великого значення надається наявності водних об'єктів – відоеховища, озера, річки, де можна купатися, кататися на човнах, катамаранах тощо, влаштовували спортивні змагання.

Вибрана для організації лісопарку місцевість відрізняється здоровим мікрокліматом, має хорошу прохідність, не заболочена.

Функціональне значення лісопарку полягає в тому, що він слугує місцем відпочинку жителів міста, сприяє розвитку оздоровчих і естетичних властивостей лісу. Вирощування товарної деревини у лісопарковому господарстві вважається вторинним завданням, хоча при значній площі

лісопарку можна ставити завдання на отримання деревини, що дасть певний економічний ефект.

Ведення господарства у лісопарках має багато спільногоЯ із лісовим господарством. У лісопарку, як і в лісі, об'єктом господарських заходів слугують

не окремі дерева, а цілі ділянки, рослинні угрупування, що обумовлює проведення лісогосподарських заходів – рубок догляду, формування, сантарних, оздоровчих, реконструктивних і відновлювальних [9].

Протипоказані заходи, які проводяться у лісопарках і в лісах, аналогічні. Усі господарські заходи, які проводяться у лісопарку та в лісі, мають на меті дати

основний бажаний напрям у розвитку лісового угрупування.

Спільним для організації лісопарку та парку стало використання деяких загальних прийомів ландшафтної архітектури. Благо впорядкування територій,

**НУБІЙ України**  
 застосування окремих однакових технічних прийомів будівництва доріг і майданчиків.  
 Лісопарки можуть бути організовані як на основі лісу, так і на відкритих місцях. При цьому методика їх проєктування буде різною.

Методика проєктування лісопарку на територіях зайнятих лісовими масивами має свої особливості, у порівнянні з проєктуванням міських парків і скверів. Головною відмінністю є великі площа і природні лісові ландшафти, на їх основі, зокрема, й проєктується лісопарк. Масштаб просторів лісопарку дозволяє оперувати не окремими деревами і групами, а великими лісовими масивами і відкритими лучними просторами. Проєктувальник повинен відчувати об'ємність і масштаб цих відкритих просторів та масивів деревостанів [42].

При проєктуванні лісопарків проєктувальник у своєму розпорядженні має вже сформовані рослинні угрупування, фітоценози, які постійно змінюються, при цьому цей процес проходить по внутрішнім законам, які притаманні тільки рослинним угрупуванням.

Основним об'єктом із яким приходиться працювати при проєктуванні лісопарків є деревостани. Одні з них мають пластичність, тобто їх форма і склад можуть бути змінені в процесі будівництва лісопарку; інші вже втратили цю

здатність і не можуть бути змінені з такими чинниками проєктувальник повинен рахуватися. Людина може змінити структуру молодих і середньовікових деревостанів. Пристиглі деревостани піддаються змінам менше, а стиглі – перестиглі – взагалі не змінюються. Проєктувальник може покращити склад деревостану, характер розміщення дерев на території та зімкнутість деревного намету.

Необхідність рахуватися із такими явищами заставляє проєктувальника знаходити композиційні рішення, які відповідають біологічним особливостям об'єктів з якими від працює. Таким чином, об'ємно-просторове і ландшафтно-

архітектурне вирішення лісопарку в значній мірі є функцією від суми природних умов території. Композиційне вирішення лісопарку залежить, також, і від необхідності збереження характеру лісопаркового ландшафту в цілому, тому не

можна рекомендувати для лісопарків регулярне планування, в такому випадку більше відповідає вільне пейзажне планування [42].

Проектування лісопарків на безлісих просторах має більше спільнотного з проектуванням парків, але і у такому випадку є значні відмінності. Проектування лісопарків на безлісих просторах дозволяє розширити асортимент деревних і чагарниківих порід, більш різноманітно їх розташувати по території лісопарку, в той же час при проектуванні лісопарку на основі лісу вимагає врахування наявних дерев та кущів, а також із самим розміщенням деревних порід.

Проектування лісопарків проводиться на основі архітектурно-планувального

задання, даних пошукових робіт і графічних матеріалів.

Вирішальним в естетичній і рекреаційній цінності лісопарку є правильний принцип формування лісонаркових насаджень.

Лісові масиви горизонтальної зімкнутості, які є найхарактернішими для лісу, можуть бути представлені у лісопарках різноманітними типами з переважно рівномірним розміщенням деревостанів. Найцікавіші у декоративному відношенні соснові та березові гаї з достигаючих стиглих насаджень, що спрямлюють враження природного лісу. Ландшафти закритих просторів листяного лісу характеризуються великою різноманітністю лісоутворюючих

порід, надзвичайно мальовничою гамою м'яких сполучень зелених крон з барвистим трав'яним покривом [4].

Пейзажі з дрібнолистих порід, хоча й не відрізняються складністю структури і багатством природного складу, здебільшого характеризуються високохудожніми якостями і виразністю.

Лісові пейзажі з широколистяних порід відрізняються багатим порідним складом і складною структурою. Вони створюють хороше затінення і прохолоду під своїм шатром. Дуже красиві дубові ліси з домішкою липи і клена, які створюють складні багатоярусні насадження. Іноді дубові ліси можуть бути

представлені чистими однорічними насадженнями. Під їх наметом завжди багатий трав'яний покрив. Вони не бувають густими, і в сонячний день в них можна спостерігати різноманітні зміни світла й тіні.

**НУБІЙ України** Пейзажі хвойних лісів створюються, як правило, з вічнозелених деревних порід, які дають змогу збудувати стабільний лісопарковий ландшафт, що з однаковою цікавістю сприймається влітку і взимку, ранньої весни і пізньої осені.

Закриті простори змішаного лісу, залежно від співвідношення порід, які їх утворюють, можуть бути представлені хвойно-листяними масивами і листяно-хвойними. До першої групи належать хвойні деревостани з домішкою в межах 30 % листяних, наприклад, соснові бори з домішкою в першому ярусі берези і вічнозелених чагарників. Друга група складається з листяних насаджень з домішкою хвойних від 25 до 35 %. Хорошим прикладом таких пейзажів є

**НУБІЙ України** березові гаї, під світлим пологом яких ростуть тіневитривалі хвойні породи – ялина звичайна, ялівець, що створюють контрастні за формою і кольором сполучення з березовими деревостанами [10].

Ландшафт напіввідкритих просторів (II категорія) є переходним від закритих лісових масивів до відкритих просторів і відрізняється мальовничим сполученням лісу й луків. окремої уваги заслуговують напіввідкриті простори з розрідженими насадженнями (зімкнутість 0,5–0,4). Вони можуть бути легко перетворені у рідини – одну з наймальовничіших ландшафтних груп, – і в зімкнуті насадження. Склад деревостанів, які створюють ландшафти

**НУБІЙ України** напіввідкритих просторів, може бути чистим – листяним або хвойним – і змішаним.

Ландшафти відкритих просторів III категорії характерні для лісопарку в такий самій мірі, як і для пейзажного парку. Базою для організації таких ландшафтів можуть бути чисті рубки різних розмірів, галявини, луки, водоймища та інші відкриті ділянки, оточені лісовими масивами. Древно-чагарникові насадження, що ростуть на цих ділянках, а також оточують узлісся, зазнають найбільшого впливу з боку різних кліматичних факторів, тому до складу їх треба включати вітро- і морозостійкі дерева. На відкритих ділянках з таких насаджень можна

**НУБІЙ України** створити нечисленні, але досить цікаві групи, представлені слабо реагуючими на задерніння породами – дубом, березою, грушевою, кленом [5].

**НУБІЙ України** Склад насаджень лісопарку залежить від ґрутових і кліматичних умов. Збагачення видового складу ландшафтів закритих просторів здійснюється шляхом введення або зберігання лише тих деревно-чагарниківих порід, які в умовах даної місцевості досягають нормального розвитку без допоміжних заходів по нагляду за ними. З цих порід, при вмілому їх сподученні, можна створити велику різноманітність мальовничих лісопаркових пейзажів. Для створення лісопаркових ландшафтів закритих просторів доцільно використовувати змішані різновікові насадження – їм властива витривалість проти шкідників і хвороб, до того ж вони позитивно впливають на склад ґрунту.

**НУБІЙ України** Чисті насадження закритих просторів часто страждають монотонністю структури. Шляхом введення нових ярусів, підросту, підліску і збагачення ґрутового покриву їх можна зробити більш різноманітними й значно цікавішими. Провідну породу розміщують рівномірно, а на її тлі де-не-де розкидають групи другорядної породи так, щоб вони добре поєднувалися і створювали мальовничі плями [25].

**НУБІЙ України** Своєї найвищої виразності зімкнуті насадження досягають у певному віці, пройшовши ряд природних фаз свого розвитку. Їхній крайній вік значно вище, ніж у господарському лісі. Наприклад, фаза стигlosti для берези в

**НУБІЙ України** господарському лісі визначається 25–30 роками, для сосни – 40–50, а для дуба – приблизно 60–70 роками. У цьому віці деревина стовбурув має найкращі якості.

**НУБІЙ України** У лісопарковому ландшафті головна увага приділяється кроні, яка досягає найбільшого декоративного ефекту в перестійних насадженнях. Відповідно до

**НУБІЙ України** спостережень, граничний вік основних порід у зімкнутих насадженнях такий:

– для соснових – від 150 до 190–200;

– для ялинових – від 100 до 170;

– для дубових – від 190–200 до 240–250;

– для липових – від 120–140 до 180–200;

– для березових від 70–75 до 90–100 років [13].

**НУБІЙ України** Хвойні і широколистяні породи найбільшого розвитку досягають десь близько 170–200 років, береза близько 90 років, після чого їх замінюють на різновікові

насадження. При заміні чистих перестійних насаджень, за 10–20 років до їхнього відмиріння, слід добиватися природного поновлення під їхнім наметом, застосовуючи породи, щінні у декоративному відношенні. Ландшафтно-декоративні якості простору в період заміни можна зберегти за рахунок поступового усунення відмираючих дерев, місце яких займуть молоді насадження. Сполучення іх з віковими велетнями створює надзвичайно виразні картини. Різноміність, розчленованість по ярусах і достатня кількість світла бажані для лісопаркових насаджень.

## 1.2. Рекреаційні показники та їх визначення.

Рекреаційна діяльність людини всеоїнно впливає на лісові насадження. Але головним фактором впливу є ходіння по лісу, внаслідок якого відбувається витоптування живого надґрунтового покриву, сходів і підросту, порушення лісової підстилки, ущільнення ґрунту. Відвідуваність рекреаційних об'єктів називається рекреаційним навантаженням. Надмірна відвідуваність може привести до порушення зв'язків між компонентами лісу, втрати стійкості (стабільності) лісового насадження аж до його повного розладнання [7].

Поки що немає єдиної міри рекреаційного навантаження. Найбільш

розповсюдженою одиницею виміру є люд·год<sup>-1</sup>·га або близького до неї люд·га<sup>-1</sup>. Тобто більшість дослідників рекреаційного впливу на ліс оцінює його за кількістю людей, що прогулюються за одиницю часу на площі в 1га в середньому за сезон. Проте в різних географічних районах тривалість сезонів – різна, до того ж не враховується навантаження в зимовий період, а воно може становити 1/3 від загального. Отже, все це ускладнює порівняння навантажень у різних природних зонах. У більшості країн рекреаційне навантаження вимірюється як люд·год·га<sup>-1</sup>. Для більшості природних зон України тривалість рекреаційного сезону встановлена із 01 травня до 15 жовтня, що становить 165 днів. В середньому день тривалість становить 5–7 год., тобто за сезон – у межах 825–1150 (в середньому 1000) год.

За результатами численних досліджень опрацьовані нормативи рекреаційних навантажень для різних об'єктів. Так, В. Г. Школаєнко (1976) пропонує рекреаційні навантаження встановлювати, виходячи із потенційної можливості самовідновлення природних ландшафтів. Вони сягають для лісу 3–5 люд·га<sup>-1</sup>, а для лісопарку – 10–20 люд·га<sup>-1</sup>. Чижова В. П. (1977) розрахувала гранично допустимі навантаження для ялинників Підмосков'я – 15 люд·га<sup>-1</sup>, а для березняків – 20–30 люд·га<sup>-1</sup>.

Із усіх компонентів лісу найбільш вразливим до дії рекреації є тваринний світ.

Присутність людей в лісі викликає міграцію та зникнення великих ссавців і

птахів. Зростання рекреаційного навантаження спричиняє зникнення й інших тварин. Причиною зникнення тварин передусім є фактор турбування.

Найбільш вразливим до рекреації після тваринного світу вважається живий надґрунтовий покрив (далі – ЖНП). При незначному рекреаційному навантаженні зберігаються навіть такі чутливі до нього види, як конвалія звичайна, герань лісова, чина весняна та інші. Зникнення надто вразливих рослин не знижує якості відпочинку, тому допустима рекреаційна ємність визначається за збереженістю надґрунтового покриву загалом. Встановлено, що в процесі рекреації, у першу чергу, пошкоджуються декоративні види та види із красивими квітками [36].

Рекреаційне навантаження на ліс призводить до порушення лісової підстилки, зменшення її запасів і висушування. Це спричиняє відмирання деяких рослин, які розвивають кореневу систему саме в лісовій підстилці. Все це негативно впливає на біокругообіг поживних речовин унаслідок його порушення в ланці лісової підстилки. Насамкінець порушення лісової підстилки призводить до зменшення надходження органічних речовин до поверхневого горизонту ґрунту, зменшує його глибину і в цілому знижує родючість ґрунту.

Серед компонентів лісу найбільш стійким до рекреаційного навантаження є

деревостан. Встановлено, що деревні породи за ступенем зменшення стійкості до рекреаційних навантажень розташовані таким чином: дуб звичайний, в'яз гладкий, липа дрібнолиста, клен гостролистий, ясен звичайний, береза повисла,

осика, вільха чорна, сосна звичайна та ялина звичайна. Проте, навіть достатньо стійкий до рекреації дуб при утворенні дернини та порушенні волого-повітряного режиму ґрунту формує поверхневу кореневу систему, яка проникає

углуб лише на 6–7 см, унаслідок чого потерпає від конкуренції злакової рослинності. В результаті цього в дібровах спочатку випадають із деревостану граб звичайний та інші супутники дуба. Древостан із багатоярусного перетворюється в одноярусний, а за повноти 0,5 (за змкнутістю намету) на деревах дуба з'являються «водяні пагони», дерева стають суховерхими та всихають. У безсніжні зими ґрунт промерзає глибше, що призводить до

відмирання кореня. Як наслідок, відбувається масове усихання дерев під впливом шкідників і хвороб. У рекреаційних лісах унаслідок надмірного навантаження на 10–15 днів раніше екідають листя супутники дуба для пом'якшення дії посухи. Як відповідна реакція на погіршення життєздатності дерев відбувається зменшення заселеності кореня мікоризоутворюальними грибами. Цей процес іде помітніше у осики і менш помітно у берези та сосни. Саме тому втрата стійкості осикового деревостану спостерігається при повному витоптуванні на 30–40 % площі, тоді як у березняках та сосняках – при 60–75 %.

У приміських лісах до негативної дії рекреаційного навантаження додається

забруднення атмосфери і більш чутливими до нього виявляються хвойні породи, у яких поступово притуплюється приріст у висоту, крони стають більш ажурними, хвоя укорочується, зменшується приріст стовбурів за діаметром [41].

Рекреаційна дигресія – порушення природного середовища в результаті впливу на нього рекреантів (відпочиваючих), що проявляється у витоптуванні та знищенні лісової підстилки, трав'яного покриву, підліску та підросту, пошкодженній поступовому усиханню дерев [39].

Оскільки живий надгрунтовий покрив є найбільш чутливим індикатором змін лісового насадження під дією рекреації, його склад і стан, поряд із часткою

стежок, має бути покладений в основу встановлення фаз дигресії насаджень. Такий підхід запропонували Л. П. Рисін (1983) та А. С. Тихонов (1983), останній із яких виділяє такі фази:

**НУБІЙ України**

1. Надгрунтовий покрив представлений типовими лісовими видами рослин, стежки відеутні. Тихонов А. С. першу фазу називає «відсутністю дигресії», оскільки деревостан є цілком здоровим.

2. У складі надгрунтового покриву з'являються лучні види трав та бур'яни, а стежки займають до 10 % площі. Зазвичай зникають ефемероїди. У дібровах випадають із II ярусу клен, липа, унаслідок чого більше розростається підлісок. Рекреаційне навантаження перебуває у межах  $2-10 \text{ люд}\cdot\text{год}\cdot\text{га}^{-1}$ .

3. Типовий для конкретних лісорослинних умов надгрунтовий покрив зберігається на 50–60 % площі ділянки, а решту площі займають лучно-лісові види та бур'яни, стежки займають до 20–30 % площі. На 50–30 % площі ЖНП покрив витончаний вщент і у цих місцях відбувається усихання дерев, але їх кількість не перевищує 10 %. Зімкнутість намету зменшується до 0,6–0,7, тому із надгрунтового покриву зникають тіньовитривалі види – копитняк європейський, вороняче око, тощо. Рекреаційне навантаження сягає  $10-30 \text{ люд}\cdot\text{год}\cdot\text{га}^{-1}$ , а з його зростанням настає четверта фаза дигресії. Третя фаза дигресії вважається критичною. Древостан ще може відновитися самостійно завдяки регулюванню рекреаційного навантаження.

4. Для цієї фази характерна деградація деревостану, тобто припиняється процес відновлення, підлісок є зридженим, а зімкнутість його намету не перевищує 0,2. У покриві переважають лучні види. Більшість дерев суховерхі, заелені стовбурами шкідниками, багато дерев є сухостійними. Частка здорових дерев становить не більше 50 %, зімкнутість їх намету перебуває у діапазоні 0,7–0,4. Лісова рослинність та підстилка зберігаються лише в куртинах підросту, підліску та навколо дерев. Переважають стежки, витончані галевини. Утворюється деградований тип лісу із невисокою естетичною якістю.

5. Зімкнутість намету деревостану менше 0,4. Ділянки не можна вважати вкритими лісовою рослинністю землями. Типові лісові види зберігаються на 5–10 % площі [25].

Ступінь стійкості природних комплексів до рекреаційного навантаження – властивість лісу зберігати свою функції та життєздатність в умовах рекреаційного

**НУБІЙ України** впливу. Цей показник залежить від біологічних властивостей деревних порід та природних умов у яких вони ростуть. Стійкість лісівих та інших природних комплексів до рекреаційних навантажень залежить від багатьох природних факторів:

- крутизна схилів;
- ґрунтового покриву та ступеню його ерозії;
- складу і віку насаджень;
- вологості;
- місцезнаходження тощо.

**НУБІЙ України** Для лісових екосистем розроблені п'ятибальні шкали (для гірських і для рівнинних умов) визначення їх стійкості до рекреаційних навантажень, в основу якої покладені біологічні властивості деревних порід та екологічні умови їх зростання (найбільш високий клас рівня стійкості – перший). Таблиці складені

**НУБІЙ України** таким чином, що об всім ділянкам, що мають однакову ступінь стійкості, відповідало однакове екологічно допустиме навантаження. До ділянок з обмеженим рекреаційним використанням відносяться сінокоси, пасовища, прогалини, що плануються для рекультивації. До ділянок з особливим режимом ведення господарства – незімкнуті лісові культури, лісонасіннєві ділянки, плантації, тощо.

**НУБІЙ України** До інших рекреаційних показників належать: тип лісового ландшафту, естетична оцінка ландшафту, клас пішохідної доступності, клас додаткової оцінки, рекреаційна оцінка.

**НУБІЙ України** Тип лісового ландшафту – це вигляд лісового ландшафту з певною структурою деревостану та зімкнутістю його намету, рівнем зановленої площині ділянки деревною та чагарниковою рослинністю та характером її розміщення. Виділяють три типи ландшафтів: закриті, напіввідкриті та відкриті ( кожен з яких поділяється ще на три групи) [19].

**НУБІЙ України** Естетична оцінка ландшафту – оцінка вигляду ландшафту, яка залежить від складу та віку насаджень, вологості лісорослинних умов. Під час визначення класу естетичної оцінки гірських ландшафтів враховується експозиція та

стрімкість схилів. Для основних категорій нелісових земель (сіножаті, пасовища, тощо) розроблено окремі таблиці, які враховують якісний склад травостою, наявність іншої рослинності. Естетична оцінка ландшафту дается у балах від 1 до 5 (1 – найвищий клас естетичної оцінки, 5 – найнижчий). Естетична оцінка може бути підвищена на один клас при наявності груп високодекоративних дерев та кущів, привабливого узлісся. Естетична оцінка знижується на один клас при наявності на ділянці більше  $10 \text{ м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$  сухостою або захаращеності, сміття, сміттєзвалищ, порубкових решток, третьої та вище стадії рекреаційної дигресії.

Клас пішохідної доступності – оцінка доступності рекреаційної ділянки для

відвідування залежно від відстані до населеного пункту, рекреаційного закладу та автомобільної дороги загального користування. Оцінюється 5-ма класами (де 5 – відстань найбільша, 1 – відстань найменша).

Клас додаткової оцінки – оцінка яка комплексно враховує наявність об'єктів і елементів благоустрою (альтанки, лави для відпочинку, малі архітектурні форми, оглядові майданчики тощо), вартих уваги пам'яток природи (скелі, водойми, водоспади тощо).

Рекреаційна оцінка – комплексна оцінка лісопаркових ландшафтів, яка залежить від естетичної оцінки, пішохідної доступності та додаткової оцінки і

визначається як сума балів цих показників. Рекреаційна оцінка може бути 3-х класів:

1 клас (вища рекреаційна оцінка) – сума балів 3–8;

2 клас (середня рекреаційна оцінка) – сума балів 9–11;

3 клас (низька рекреаційна оцінка) – сума балів 12–15 [22].

### 1.3. Методи формування та оздоровлення лісів у лісопарках

У лісопаркових насаджень формування та оздоровлення лісів проводиться за допомогою ландшафтних рубок та санітарних рубок.

Ландшафтні рубки проводяться з метою формування лісопаркових ландшафтів і підвищення їх естетичної, оздоровчої інності та стійкості в рекреаційно-оздоровчих лісах, лісажах, що мають історико-культурне

# НУБІЙ України

призначення, а також у рекреаційних зонах національних природних та регіональних парків.

Ландшафтні рубки можуть бути таких видів:

- ландшафтні рубки догляду;
- ландшафтні реконструктивні рубки малоцінних лісів;
- ландшафтні рубки регулювання співвідношення тинів ландшафтів;
- пейзажні рубки;
- ландшафтні рубки планування території [38].

Ландшафтні рубки догляду проводяться з метою поліпшення естетичних, декоративних, сантарно-оздоровчих властивостей дієв та посилення їх рекреаційних функцій. Вони спрямовані на формування породного складу і структури лісів та поліпшення просторового розміщення дерев. До видів рубок догляду належать: освітлення, прочищення, проріджування і прохідні рубки [33].

Найскладнішою операцією під час проведення рубок догляду є відбір дерев у рубку. Помилки у відборі дерев призводять іноді до неправильної шкоди. Іді методом рубок догляду розуміють певний порядок відбору дерев у рубку та розміщення дерев на площі, які залишаються для подальшого росту.

За господарським значенням при рубках догляду дерева поділяються на три

групи:

I група – кращі або цільові;

II група – допоміжні або корисні;

III група – ті, що підлягають вирубуванню.

Кращі дерева повинні бути здоровими, мати прямий, добре очищений стовбур і правильної форми крону, відповідати своїми біологічними властивостями конкретним лісорослинним умовам. У мішаних за складом насадженнях це головні породи, I, II, III класів росту за Крафтом, а в деревостанах різного походження – в першу чергу дерева насіннєвого походження. До кращих також відносяться дерева реліктових порід та дикоплодні [19].

До допоміжних дерев належать «підтінні» дерева, які забезпечують формування повнодеревних стовбуრів у кращих дерев, сприяють очищенню від

**НУБІЙ Україні** гілля та сучків, виконують ґрунтозахисну функцію, підвищують родючість ґрунту. Вони можуть знаходитися в будь-якій частині намету. До цієї категорії дерев також відносяться дунлисти, в яких різяться птахи та інші звірі. У чистих за складом деревостанах до цієї категорії відносяться відсталі в рості, але цілком життєздатні дерева.

**НУБІЙ Україні** До третьої категорії відносяться дерева, які затримують ріст кращих, а також сухостійні, пошкоджені й ін. Сюди відносяться також дерева небажаних порід, порослеві екземпляри серед насіннєвих дерев, дерева із пороками стовбура, багатоверхівкові тощо, якщо вони заважають росту кращих. Іноді до цієї групи

**НУБІЙ Україні** відносяться й дерева високої якості, якщо вони ростуть в перегущених групах або куртинах.

**НУБІЙ Україні** Саме такий підхід і становить основу нині діючого методу рубок догляду (комбінований), який поєднує в собі принципи і низового, і верхового [28].

**НУБІЙ Україні** Ландшафтні реконструктивні рубки малоцінних лісів проводяться з метою заміни існуючих лісів на більш цінні, довговічні та декоративні. Проведення таких рубок може поєднуватися із здійсненням лісокультурних заходів.

**НУБІЙ Україні** Реконструктивні рубки проводяться у:

- чагарниках з недостатнім відновленням головних порід;

**НУБІЙ Україні** сильно зріжених деревостанах з куртінним розміщенням дерев; деревостанах, які за своїм складом не відповідають конкретним типам лісу і є малоценними [33].

**НУБІЙ Україні** Ландшафтні рубки регулювання співвідношення типів ландшафтів проводяться з метою створення оптимальної площині різних типів ландшафтів (закритих, напівзакритих та відкритих) залежно від природних зон.

**НУБІЙ Україні** Оскільки лісові ландшафти в лісопарковому господарстві є основними об'єктами господарської діяльності, то ведення господарства в них здійснюється за так званим ландшафтним методом. Це значить, що існуючим деревостанам

**НУБІЙ Україні** потрібно надати відповідні структурні форми, тобто перетворити їх у лісопаркові ландшафти. Процес такого перетворення непростий і довготривалий, бо поступово потрібно виростити, сформувати насадження із високими

**НУБІЙ України** естетичними та гігієнічними властивостями, які б відповідали вимогам масового відпочинку жителів міст.

При неретворенні лісових ландшафтів у лісонаркові таксаційні виділи об'єднують у ландшафтні дільниці, які мають однорідний склад порід у деревостанах, один тип лісорослинних умов, а також один тип ландшафту, що формується.

При встановленні типу ландшафту, який передбачається сформувати, потрібно враховувати наявні стежки, дороги, просіки, які ведуть відвідувачів до основного композиційного центру тощо. Для кожної ландшафтної дільниці

встановлюються головні та супутні породи, будова деревостанів, чергування закритих, напіввідкритих і відкритих типів ландшафтів із врахуванням ступеню стійкості до рекреаційних навантажень окремих типів ярусу. У кожному з таксаційних виділів у межах ландшафтної дільниці вирішуються питання щодо підвищення декоративності ландшафтів, які будуть формуватися [23].

Враховується положення про те, що протяжність одного типу ландшафту повинна бути в межах 70–180 м. Вважається, що кращим варіантом формування ландшафтів буде той, який передбачає зміну один одним закритих, напіввідкритих і відкритих ландшафтів через кожні 100–300 м. Якщо в дільниці

переважають закриті типи ландшафтів, то передбачається формування напіввідкритих і відкритих за допомогою ландшафтних рубок догляду, а також «ніших рубок». Як правило, рубки проводять у комплексі з іншими заходами садінням декоративних чагарників, елементами благоустрою території тощо.

Головні (цільові) та супутні породи для кожної ландшафтної дільниці встановлюють у відповідності з типом лісорослинних умов, а також з естетичними та санітарно-гігієнічними особливостями, стійкістю до рекреаційного навантаження. Частка супутніх порід не повинна перевищувати 3–4 од. у складі деревостану, а кількість підросту та чагарників – 1–2 тис. шт. на

1 га [7].

**НУБІЙ України** На основі вивчення таксaційних матеріалів та обстеження в нaтурі складається схема ландшафтів, які проектируються. Вона є основою робіт щодо формування ландшафтів та догляду за ними. Вимогам масового відпочинку жителів міст.

Пейзажні рубки проводяться з метою розкриття мальовничих перспектив і пейзажів ландшафту, створення нових оглядових місць, виділення декоративних груп і окремих дерев.

Ландшафтні рубки планування території проводяться у зв'язку з необхідністю будівництва інженерних споруд, створення штучних водойм, дорожньо-стежкової мережі, будівельних майданчиків тощо [25].

Санітарні рубки спрямовуються на оздоровлення та посилення біологічної стійкості лісів, запобігання їх захворюванню і пошкодженню.

Вимоги до проведення санітарних рубок визначені Санітарними правилами в лісах України, в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 р. № 756 [34].

Для поліпшення санітарного стану лісів здійснюються такі заходи:

- вибіркові санітарні рубки;
- суцільні санітарні рубки;
- ліквідація захаращеності;

профілактика виникнення та поширення осередків шкідників і хвороб лісу, боротьба з ними та захист заготовленої деревини.

Заходи з поліпшення санітарного стану лісів здійснюються незалежно від віку насаджень у лісах усіх категорій.

Санітарні рубки призначаються в насадженнях, ушкоджених пожежами, шкідниками, хворобами лісу, внаслідок аварій та стихійного лиха, що викликають деградацію лісових деревостанів.

Здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачає застосування найефективніших методів і технологій, запобігання негативному

впливу на стан навколошнього природного середовища та максимально стислі строки їх здійснення з урахуванням стану насаджень, особливостей розвитку шкідників, хвороб лісу і наслідків аварій та стихійного лиха [34].

**НУБІЙ України** До інших заходів з формування і оздоровлення лісів належить: догляд за підростом, за підліском, за узліссям, за формою стовбура та крони дерев, прокладення квартальних просік і створення протипожежних розривів [33].

Догляд за підростом полягає у зрідженні його перегущених куртин до проведення рубки головного користування з метою створення різновікових деревостанів відповідно до мети лісовирощування.

Догляд за підліском полягає у його омолодженні, посиленні кущиня, поліпшенні плодоношення з урахуванням важливого значення для захисту ґрунтів від ерозії, підвищення їх родючості, а також для збереження і розведення мисливської фауни.

Догляд за узліссям полягає у формуванні на межі з нелісовими площами між деревостанів з густим підліском за наявності відростійких дерев.

Догляд за формою стовбура та крони дерев проводиться для підвищення якості вирощуваних насаджень, поліпшення їх санітарного стану шляхом видалення сучків і частини живих нижніх гілок.

Рубки, пов'язані з прокладенням квартальних просік, проводяться для звільнення від лісової рослинності смуг, ширина яких визначається під час лісовпорядкування.

Під час проведення рубок, пов'язаних із створенням протипожежних розривів, вирубуються смуги лісової рослинності відповідно до вимог Правил пожежної безпеки в лісах України, що затверджуються Міністерством аграрної політики та продовольства України за поданням Державного агентства лісових ресурсів України, погодженим з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України та Державною службою з надзвичайних ситуацій України.

Лісові ділянки для проведення рубок формування і оздоровлення лісів виділяються відповідно до інструкції з відведення і таксації лісосік у лісах [24].

Для проведення рубок формування і оздоровлення лісів власником лісів або постійним лісокористувачем вдається лісорубний квиток в установленому порядку.

Строк заготівля та вивезення деревини визначається, а фляжд місць рубок формування і оздоровлення лісів та їх очищення від порубкових решток проводяться в установленому законодавством порядку [39].

нубіп України

нубіп України

нубіп України

нубіп України

нубіп України

нубіп України

# НУБІЙ України

**РОЗДІЛ 2**  
**ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА ДОСЛІДЖЕНЬ ТА**  
**ДОСЛІДНОГО МАТЕРІАЛУ**

**2.1. Місцезнаходження та природно-кліматичні умови об'єкту досліджень**  
Дарницьке лісопаркове господарство розташоване у центральній частині  
Київської області на території Деснянського, Дніпровського, Дарницького  
районів м. Київ, Броварського району і м. Бровари (рис. 2.1).

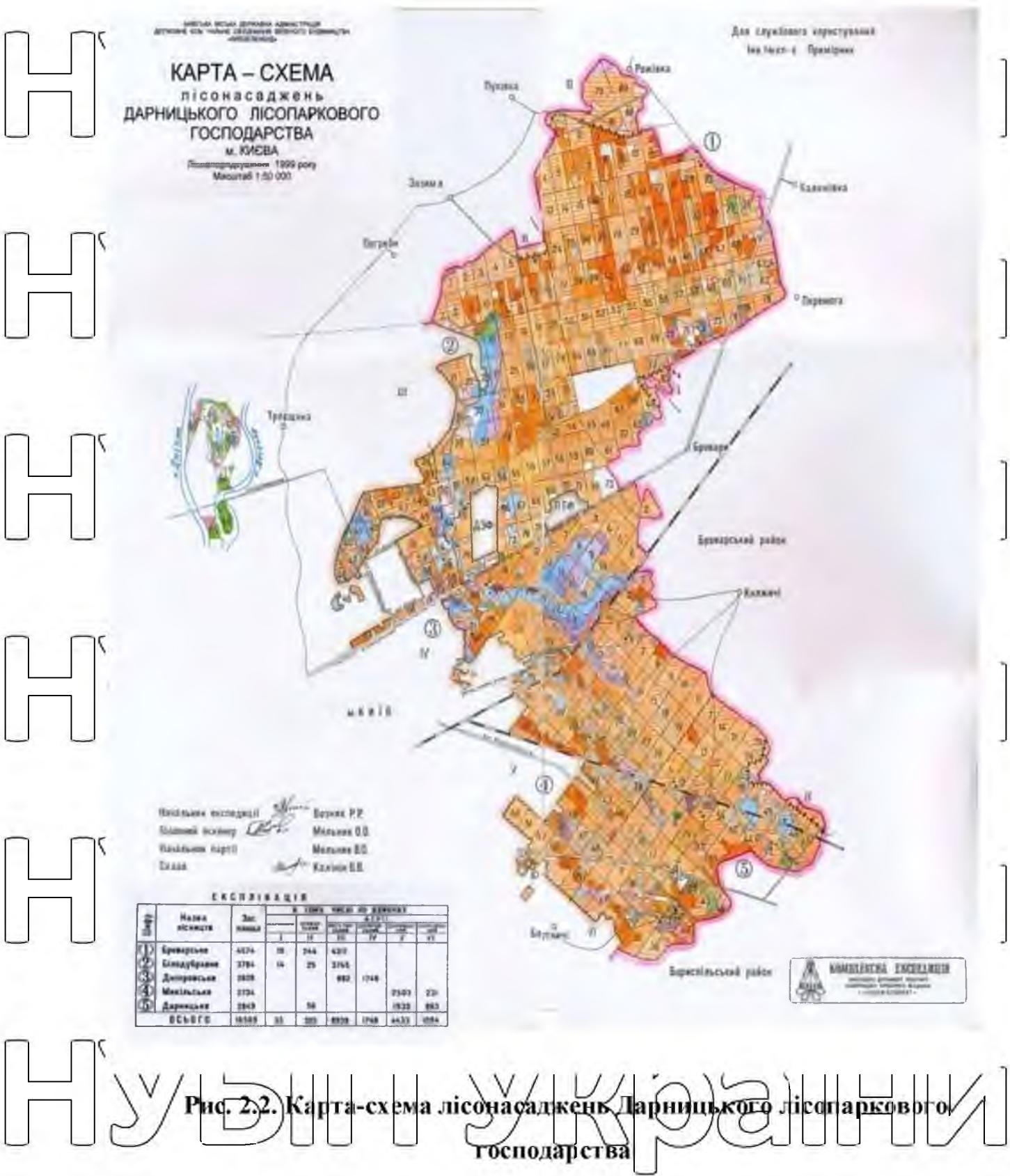


Рис. 2.1. Адміністративне приміщення Дарницького лісопаркового

господарства

**НУДІЙ України**

Підприємство включає в себе п'ять лісництв, загальна площа підприємства становить 16,569 тис. га. Всі ліси підприємства розташовані на території Дарницького району м. Києва (рис. 2.2) [45].



# НУБІЙ України

Детальна адміністративно-організаційна структура представлена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

## Адміністративно-організаційна структура та загальна площа

Найменування лісництв, місцезнаходження контор	Адміністративний район	Загальна площа, га
Броварське кв. 72	Деснянський р-н м. Київ	4574
Білогірбовне кв. 65	Деснянський р-н м. Київ	3784
Дніпровське кв. 63	Деснянський р-н м. Київ	2628
Микільське кв. 35	Дарницький р-н м. Київ	2734
Дарницьке кв. 37	Дарницький р-н м. Київ	2849
Разом по ЛПГ		16569

Згідно з лісорослинним районуванням територія Дарницького ЛПГ

відноситься до південної зони Українського Полісся і знаходиться на кордоні з лісостеповою зоною. Клімат розташування лісоліпкаркового господарства характеризується багаторічними спостереженнями, одержаних в Бюро

розрахунків і довідок Управління гідрометеослужби України. Клімат характеризується як м'який з відносно високими середньорічними температурами і значною кількістю опадів (табл. 2.2).

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст та розвиток лісових насаджень, особливо в молодому віці, є пізні весняні та ранні осінні заморозки на початку і в кінці вегетаційного періоду. Тривалість безморозного періоду

складає 180–187 днів. Крім того, нерівномірне розподілення опадів негативно впливає на рослинність. Різке пониження ґрунтових вод в окремі роки приросту, ослаблює деревостани, ушкоджені

ентомологічними шкідниками і хворобами лісу, знижує приживлюваність, погіршує якість і вихід посадкового матеріалу у розсадниках та ін. [35].

Таблиця 2.2

Найменування показника	Одиниці вимірювання	Значення	Дата
1. Температура повітря: - середньорічна - абсолютна максимальна - абсолютна мінімальна	°C	+6.7÷7.2 +36 -33	липень-вересень лютий
2. Кількість опадів за рік	мм	400÷800	з 9 квітня по 28 жовтня
3. Тривалість вегетаційного періоду	днів	202	
4. Останні заморозки весною			5-21 квітня
5. Перші заморозки восени			1-17 жовтня
6. Середня дата замерзання			25 грудня
7. Середня дата початку паводку			10 квітня
8. Сніговий покрив: - потужність - час появи - час сходження	см	до 20	15 листопада 20 березня
9. Глибина промерзання ґрунту	см	до 85	
10. Напрям переважаючих вітрів по сезонам: - зима - весна - літо - осінь	румб	ПнЗ, З ПнЗ, ПДС ПДВ ПнЗ, ПДС	
11. Середня швидкість переважаючих вітрів по сезонах: - зима - весна - літо - осінь	м/с	3.8 3.5 2.8 3.2	
12. Відносна вологість повітря	%	65÷70	

У середньому за вегетаційний період випадає 380 мм опадів або 65 % від загальної кількості опадів за рік. На вегетаційний період приходиться, в середньому, 70 днів з опадами.

Нерівномірність температурних умов і опадів часто приводить у літній період до засух, у зимовий період – до чергування морозів і відлиг, що призводить до

випарювання саджанців та посівів. Так у зимовий період випадає 145-155 мм опадів у вигляді снігу. Стійкий сніговий покрив створюється не кожен рік.

**НУБІЙ України** Розподіл снігового покриву нерівномірний і залежить від рельєфу, сили вітру, а також від наявності рослинності. На відкритих місцях висота снігового покриву в середньому дорівнює 9 см, а в насадженнях до 20 см. У малоценіжні зими, під час сильних морозів проходить глибоке промерзання ґрунту, яке інколи сягає 151 см, середня глибина промерзання 85 см, найменша – 22 см. Сніг лежить в середньому 112 днів з відхиленням від 98 до 142 днів [35].

Вітри на території ЛПГ північно-західні і західні при середній швидкості біля  $3,3 \text{ м}\cdot\text{s}^{-1}$ . Більшість опадів приносяться північно-західними вітрами, розподіляються нерівномірно, більше в червні, менше в жовтні та грудні.

У цілому клімат району розташування ЛПГ сприятливий для успішного росту деревних і чагарниковых порід (сосни, дуба, берези, вільхи чорної, ліщини, горобини, крушини, бузини та інших), а також інтродукції ряду цінних порід. Це підтверджується наявністю високобонітетних насаджень основних лісоутворюючих порід.

У геоморфологічному відношенні район розташований на водорозділі ріки Дніпро, в зоні Київського Полісся.

Територія ЛПГ розташована в Придніпровській низині на першій та другій надпойменних (борових) терасах і частково на пойменій терасі р. Дніпро в місці

лиття річок Десна та Дніпро. Рельєф рівнинний з наявністю в окремих лісництвах горбів і підвищень дюнно-мореного характеру.

Різні умови ґрунтоутворення і особливості ґрунтоутворюючих та підстилаючих порід та глибина їх залягання обумовили значну мозаїчність ґрунтового покриву. Найбільш поширеним типом ґрунтів є підзолистий (дерново-підзолистий підтип), значно менше – сірі лісові, дернові і чорноземи онідзолені, а також дернові розвинені, лучні і болотні, різного механічного складу і фізико-хімічних властивостей. Усе це в тій чи іншій мірі обумовило формування різних умов місцевростань.

Територія ЛПГ розташована в басейні річок Дніпро і Десна. Ступінь дренованості території ЛПГ слід врахувати задовільним. Рівень ґрунтових вод знаходиться в межах від 1,5 м до 25 м. За ступенем вологості більша частина

# НУБІЙ України

## 2.2. Лісовий фонд і господарська діяльність підприємства

Ліси КП «Дарницьке ЛПГ» відносяться до рекреаційно-оздоровчих лісів, лісів зеленої зони м. Києва. До складу підприємства входить 5 лісництв (Броварське, Білогірське, Дніпровське, Микільське, Дарницьке) та Броварський цех механічної переробки деревини. В лісових насадженнях переважаючу деревною породою (більше 85%) являється сосна звичайна. Крім того, в складі

насаджень наявні дуб, береза, вільха, клен, липа та інші деревні породи. Є також деревні породи, які не характерні для даних лісороствинних умов регіону (бук, граб, модрина) [1].

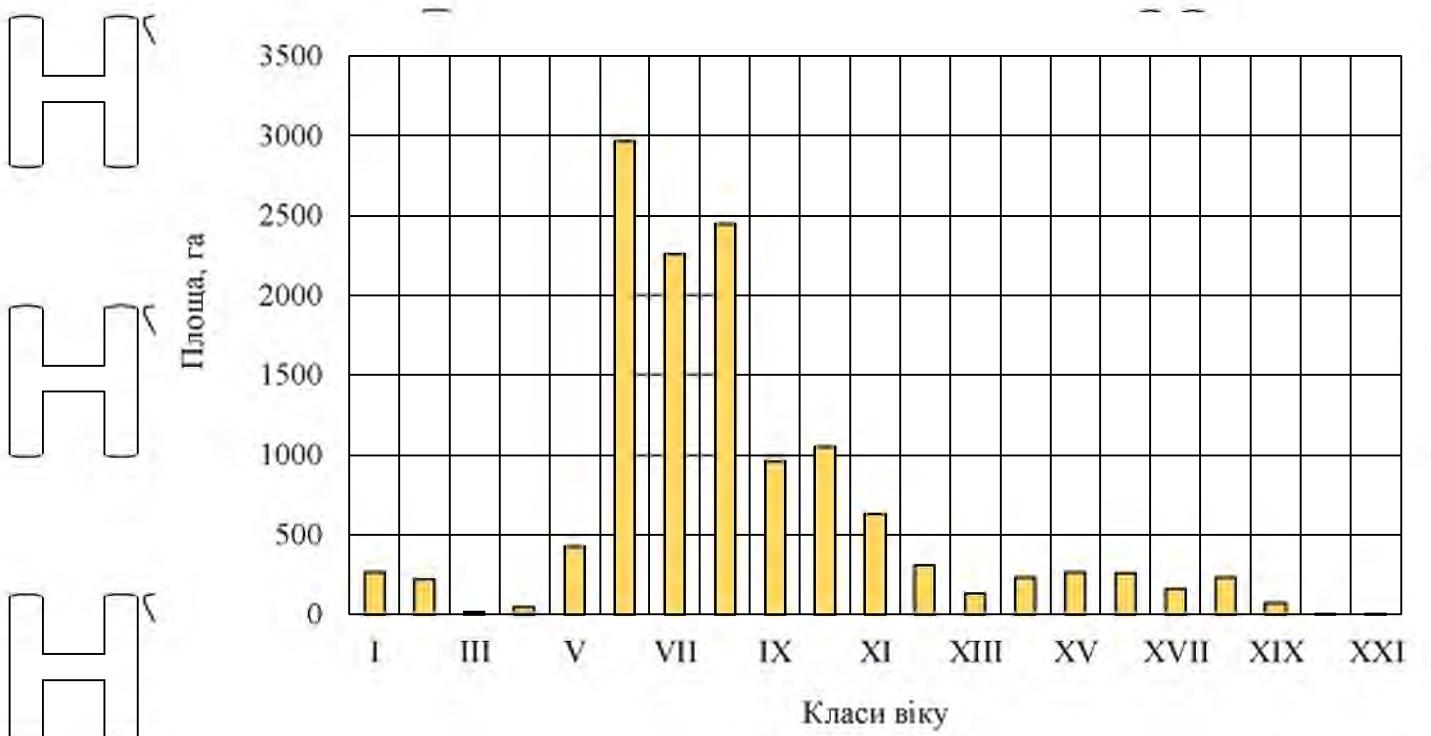
Лісові масиви лісопаркового господарства розташовані на території п'яти районів м. Київ, Броварського р-ну, Київської обл. та м. Бровари. Заготівлею і переробкою деревини займається лісопаркове господарство. Ліси колгоспів і радгоспів у зоні діяльності Дарницького ЛПГ відсутні. Лісистість зони діяльності лісопаркового господарства складає 24,5 %.

Характеризуючи стан та динаміку лісового фонду варто зазначити, що за ревізійний період площа земель лісового фонду постійного користування зменшилася на 75,0 га (0,05 %), проте площа вкритих лісовою рослинністю земель збільшилася на 80,4 га (0,5%), що пояснюється заповненням безлісих територій (табл. 2.3).

Характеризуючи розподіл площи за переважаючими породами слід відмітити, що 98 % площи займає соснова господарська секція, 1,5 % – сосна Банкса та 0,05 % сосна звичайна в осередку кореневої губки. Розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за класами віку та динаміку за ревізійний період наведено в таблиці 2.4. За віком, 74,6 % соснових насаджень відносяться до VI–X класів віку, окрім того є й насадження XXI-го класу віку, що сягає віку біологічної стиглості (рис. 2.3).

Таблиця 2.3  
Поділ загальної площин лісового фонду за категоріями лісових ділянок, та  
динаміка за ревізійний період

Категорії лісових ділянок	Площа		Зміни	
	попереднього лісовпорядкування	теперішнього лісовпорядкування	+ - , га	%
Площа земель лісового фонду постійного користування	16569	16494	-75,0	+0,5
Лісові ділянки - усього	16135,7	16157,7	+22,0	0,1
В тому числі:				
Вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки	15266,3	15346,7	+80,4	0,5
Із них: лісові культури	8957,6	9184,3	+226,7	2,5
Не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки	869,4	811,0	-58,4	6,7
Із них:				
-незімкнуті лісові культури	202,6	179,8	-22,8	0,1
- лісові розсадники, плантації	8,6	22,1	+13,5	156,9
Згарища, загиблі насадження	14,0	4,2	-	-9,8
-руди	19,8	3,8	-16,0	80,8
-гаявина, пустірі	225,7	253,3	+27,6	12,2
Лісові шляхи, просіки, протипожежні розриви	398,7	347,8	-50,9	12,8
Нелісові землі – усього	433,3	336,3	-97,0	22,4
В тому числі				
Рілля	24,7	-		
Сіножаті	56,4	-		
Багаторічні насадження (сади, виноградники)	0,7	-		
Води	62,6	37,6	-25,0	39,9
Болота	83,1	67,3	-15,8	19,0
Садиби, споруди	41,7	53,2	+11,5	27,6
Траси	98,2	74,1	-24,1	24,5
Інші не лісові землі	65,9	104,1	+38,2	58,0



**Рис. 2.3. Розподіл площі сосняків підприємства за класами віку, га**

Як видно з рисунку, даний розподіл насаджень за класами віку далеко подібний до рівномірного, що звісно є негативним явищем. Для оптимізації процесів ведення господарства у лісопарковій зоні, персоналу підприємства потрібно більше уваги приділяти різним заходам переформування лісових насаджень. Для цього варто застосовувати енцикліальні види рубок, більше використовувати природне поновлення, що дозволить формувати складі різновікові деревостани.

Таблиця 2.4

**Динаміка розподілу площі вкритих лісовою рослинністю земель і запасу насаджень за переважаючими деревними породами і класами віку**

Класи віку	За станом на 01.01.2000 року			За станом на 01.01.2010			Зміни		
	Площа, га	Загальний запас, м <sup>3</sup>	Середній запас, м <sup>3</sup>	Площа, га	Загальний запас, м <sup>3</sup>	Середній запас, м <sup>3</sup>	Площа, га	Загальний запас, м <sup>3</sup>	Середній запас, м <sup>3</sup>
ІІ	5	Сосна	Банкса	Тривалість класу	віку 10 років				
ІІІ	2,4	0,34	142	1,7	0,09	53	+17	+0,09	
ІV							2,4	-0,34	
V	0,7	0,13	186	3,3	0,66	200	+2,6	+0,53	+14

Продовження табл. 2.4

Класи віку	За станом на 01.01.2000 року			За станом на 01.01.2010			Зміни		
	Площа, га	Загальний запас, м <sup>3</sup>	Середній запас, м <sup>3</sup>	Площа, га	Загальний запас, м <sup>3</sup>	Середній запас, м <sup>3</sup>	Площа, га	Загальний запас, м <sup>3</sup>	Середній запас, м <sup>3</sup>
VI				0,7	0,18	257	+0,7	+0,18	
Разом	3,1	0,47	152	5,7	0,93	163	+2,6	+0,146	+11
<b>Сосна звичайна. Тривалість класу віку 10 років</b>									
I	71,7	0,66	9	262,6	3,19	12	+190,9	+2,53	+11
II	20,1	1,12	5	215,1	7,50	35	+195,0	+6,38	+3
III	48,0	7,26	15	14,9	1,84	123	-33,1	-5,42	21
IV	418,1	116,69	279	46,1	11,19	243	-372,0	-105,50	-28
V	2867,6	949,44	331	426,2	151,82	356	-2441,4	-797,62	-36
VI	2337,8	878,95	376	2964,8	1221,34	412	+627,0	+342,39	+25
VII	2195,6	911,52	415	2258,6	1004,88	445	+63,0	+93,36	+30
VIII	191,7	489,95	411	2449,1	186,56	484	+1257,4	+696,61	+73
IX	1006,7	414,34	412	961,5	436,62	454	-45,2	+22,28	+42
X	649,5	262,14	404	1044,9	459,48	440	+395,4	+197,34	+36
XI	305,7	124,09	406	629,2	48,83	423	+323,5	+141,85	+17
XII	146,2	51,49	352	307,1	85,17	409	+160,9	+74,03	+57
XIII	264,0	94,74	359	128,7	48,83	379	-13,3	-45,91	+20
XIV	268,1	107,52	401	230,6	85,17	369	-37,4	-22,35	-32
XV	338,1	134,62	398	267,1	99,32	372	-71,0	-35,30	-26
XVI	209,6	80,76	385	256,4	99,03	386	+46,8	+18,27	+1
XVII	317,2	130,61	412	160,7	59,03	367	-156,5	-71,58	-45
XVIII	74,7	32,41	434	232,0	83,50	360	-157,3	-51,09	-74
XIX	3,6	0,89	247	69,7	29,56	424	+66,1	+28,67	+177
XX	3,9	1,25	321	1,3	0,41	315	-2,6	-0,84	-6
XXI				2,2	0,60	273	+2,2	+0,60	
Разом	12737,8	4790,45	376	12928,8	75381,33	416	191,0	+590,88	+40
<b>Сосна звичайна в осер. кор. губ. Тривалість класу віку 10 років</b>									
IV	5,1	0,96	188	3,6	0,86	239	-1,5	-0,10	+51
V	185,7	61,73	332	0	0,02	200	-185,6	-61,71	-132
VI	173,9	66,78	384	51,7	23,24	450	-122,2	-43,54	+66
VII	93,8	43,16	460	150,7	72,64	482	+56,9	+29,48	+22
VIII				11,5	5,17	450	+11,5	+5,17	
IX				26,4	11,30	428	+26,4	+11,30	
X				46	2,30	500	+4,6	+2,30	
XI				3,3	1,52	461	+3,3	+1,52	
Разом	458,5	172,63	377	251,9	17,05	465	-206,6	-55,58	+88

Фактичний і оптимальний розподіл площин вкритих лісовою рослинністю

лісових ділянок з переважанням основних лісоутворюючих порід за групами віку наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Групи основних лісоутворюючих порід	Фактично				Оптимально			
	Молодняки	Середньовікові	Пристигаючі	Стиглі і перестійні	Молодняки	Середньовікові	Пристигаючі	Стиглі і перестійні
Хвойні	4,2	78,5	7,1	10,2	28,6	42,8	14,3	14,3
Твердолистяні	4,3	78,4	8,4	8,9	33,1	53,7	11,6	11,6
М'яколистяні	9,4	57,8	14,2	18,6	26,3	48,3	12,6	13,8
Усього	4,6	77,0	7,7	10,5	28,0	43,9	14,0	14,1

Як видно із таблиці, переважну площину займають середньовікові насадження (57,8–78,5 %), частка молодняків в межах 4–9 %, а частка стиглих та перестійних насаджень становить 9–19 %.

Розподіл площини вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за класами бонітету вказує на те, що сосна звичайна тут росте досить добре, 60,5 % – за першим класом бонітету, та 39,5 % – за І<sup>a</sup> класом бонітету (рис 2.4).

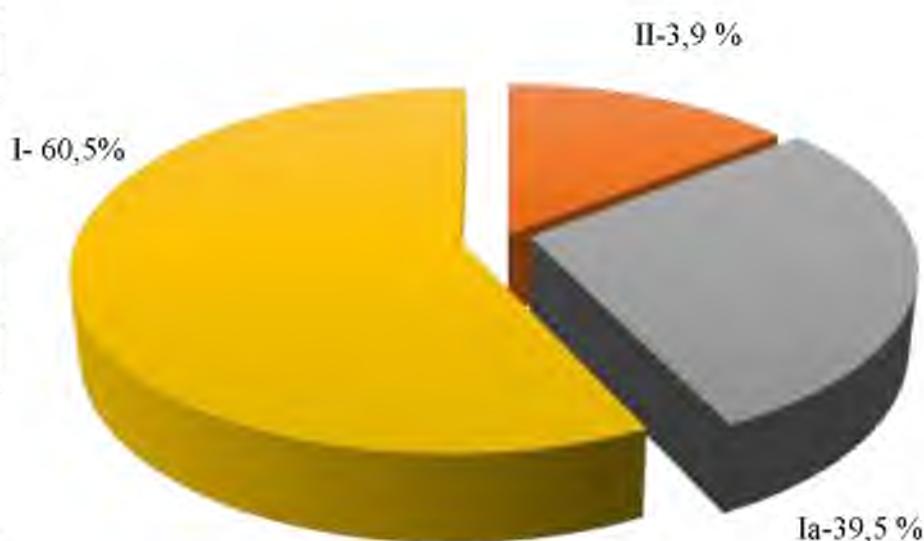


Рис. 2.4. Розподіл площини соснових лісів за класами бонітету, %

Розподіл площини вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за повнотою вказує на те, що переважають високоповнотні соснові насадження.

# НУБІП України

низьколіснотних насаджень серед лісів підприємства немає. Структура соснових лісів за повного проілюстровано на рис. 2.5.

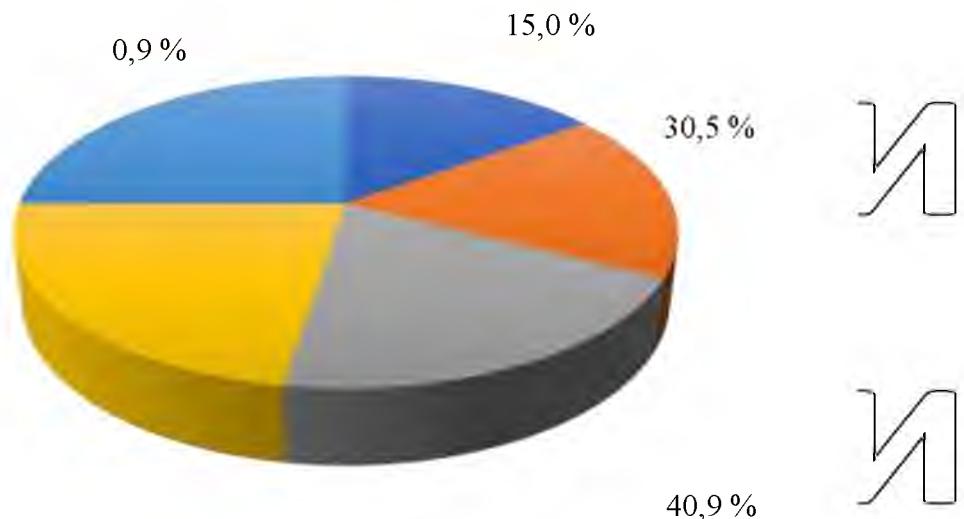


Рис. 2.5. Розподіл площині вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за

Аналізуючи типи лісу у КП «Дарницьке лісопаркове господарство», ми

вияснили, що переважають тип лісорослинних умов В<sub>2</sub> – свіжий субір, щодо

типу лісу, то на підприємстві переважає свіжий дубово-сосний субір (90 %) (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

### Розподіл площині вкритих лісовою рослинністю лісових

Індекс типу лісу	Панівна порода	Ділянок за типами лісу, га	
		фактична	площа оптимальна
A <sub>1</sub> C	Сосна звичайна	25,1	25,1
A <sub>2</sub> C	Сосна звичайна	342,3	342,3
A <sub>2</sub> C	Сосна звичайна в осер. кор. луб.	5,3	5,3
A <sub>3</sub> C	Сосна звичайна	334,6	334,6
B <sub>1</sub> DC	Сосна звичайна	5,6	5,6
B <sub>2</sub> DC	Сосна Банкса	3972,1	3972,1
B <sub>2</sub> DC	Сосна звичайна	4709,6	4709,6

**НУБІЙ України**  
Аналіз представлених таблиць показує, що, лісові площа в практицій діяльності підприємства використовують ефективно. Про це свідчить,

збільшення на 80,4 га (0,5%) площи вкритих лісовою рослинністю земель за

**НУБІЙ України**  
загальненням не вкритих лісовою рослинністю ділянок та переведення незімкнутих культур у вкриті лісовою рослинністю землі.

**Загальненням площа лісових культур на 226,7 га (2,5%) пов'язано з створенням**

ландшафтних лісовых культур на вирубках з під суцільних санітарних і лісовідновних рубок.

**НУБІЙ України**  
Поліпшилися також середні таксаміні показники, так середній клас бонітету насаджень збільшився з 1<sup>a</sup>,3 до 1<sup>a</sup>,3, а повного з 0,70 до 0,71.

**За рахунок природного росту насаджень, а також господарської діяльності збільшився на 37 м<sup>3</sup> (10,4 %) середній запас вкритих лісовою рослинністю**

земель.

**НУБІЙ України**  
Діагностична характеристика типів лісу прийнята на основі принципів Українського лісівничо-екологічного напрямлення, яка розроблена в працях

С. В. Алексєєва, П. С. Погребняка [38]. Спеціального грунтово-лісотипологічного обстеження земель на території підприємства не проводилась. При натуральній

**НУБІЙ України**  
таксації був використаний список складений доктором с.-г. наук І. Ф. Федець з врахуванням уточнення ВО «Укрліслиспроект» [22].

**Район розташування характеризується розвинutoю мережею шляхів транспорту загального користування.** Основними транспортними

**НУБІЙ України**  
магістралями є залізниці Київ-Москва-Харків, ст. «Бортничі» - п. «Пролісок»;

автомобільні дороги державного значення: Київ-Чернігів-С. Петербург,

Київ-Харків;

**НУБІЙ України**  
– дороги районного і місцевого значення різних напрямків, які перетинають лісові масиви, інколи дороги приурочені до квартальних просік.

**Як, зазначалося у попередніх розділах основною метою господарювання Дарницького ЛПГ є покращення корисних властивостей лісу та організація**

# НУБІЙ України

відпочинку населення прилеглих територій. Найбільш широко в культурно-оздоровчих цілях використовуються рекреаційні ліси площею загальною площею 15862 га.

В цілому територія рекреаційних лісів характеризується нерівномірним навантаженням, що враховується при проектуванні заходів благоустрою. Нерівномірність навантаження залежить від сезонної концентрації відпочиваючих на обмежених територіях, що інколи завдає шкоди лісовим екосистемам і призводить до нераціонального використання рекреаційних ресурсів.

При правильній організації рекреаційних територій дієві насадження здатні прискорювати і підвищувати ефективність оздоровлення відпочиваючих і разом з тим зменшувати рекреаційне навантаження.

Насадження беруть участь у формуванні комфорного середовища для відпочинку. Підвищують температурно-вологий і радіаційний режим, пом'якшують енергію вітру, сприяють очищенню атмосферного повітря і збагачують повітря фітонцидами.

Для підвищення рекреаційної ролі лісів лісопаркового господарства (далі ліспаргосп) необхідно вести роботу по створенню зон відпочинку на теоретичній базі науки фітоенергетики – науки про можливість рослин відновлювати здоров'я людей. Створення зон відпочинку може забезпечити регульоване відвідування лісів, зменшити рекреаційне навантаження, підвищити оздоровчий ефект порід, що мають високий біоенергетичний потенціал.

Для створення зон відпочинку бажано використовувати лісові насадження, де значно порушені лісорослинні умови, в них необхідно формувати оздоровчі (біокліматичні, фітонцидні, фітоенергетичні) та спортивно-оздоровчі зони.

Переважна більшість насаджень мають штучне походження – створені працівниками лісопаркового господарства способом висаджування сіянців та саджанців, висівання насіння. При цьому, лісові насадження використовуються для відпочинку населення, мають надзвичайно важливе значення для формування екологічного балансу довкілля та естетичного оздоблення міста,

**НУБІЙ України** являються природнім рослинним бар'єром між житловими масивами та промисловими об'єктами, зменшують їх негативний вплив на довкілля, складають неповторний природний ландшафт.

На території ліспаркгоспу є наступні території та об'єкти природно-

**НУБІЙ України** заповідного фонду: заказники місцевого значення: «Рибне» (Біла діброва), «Березовий гай», «Пляхова», «Муромець-Лопуховате» загальною площею понад 100 га; регіональний ландшафтний парк «Дніпровські острови» загальною площею понад 200 га; пам'ятка природи «Вікові дерева дуба та сосни».

На території лісового фонду ліспаркгоспу розташовані 15 зон масового відпочинку населення та рекреаційні пункти, загальна площа яких складає близько 2 тис. га. Поряд з тим, внаслідок об'єктивних чинників (порідний склад, лісорослинні умови, рекреаційне навантаження) ліси підприємства мають досить високий рівень природної пожежної небезпеки [15].

З метою утримання лісів в належному стані, вирощування продуктивних лісових насаджень ліспаркгосп здійснює повний комплекс відповідних господарських заходів покращення якісного складу лісів, лісовідновлення і благоустрою. Однією з основних функцій ліспаркгоспу є охорона лісів від пожеж та лісопорушень.

З цією метою щорічно в лісах вдаштовуються нові та здійснюється догляд за існуючими мінералізованими смугами загальною протяжністю близько 1800 км. Для заборони в'їзду в ліси транспортних засобів, обмеження та заборони відвідування лісів (в період встановлення високої і дуже високої пожежної небезпеки) встановлюються штучні перепони у вигляді шлагбаумів, надовбнів. Встановлюються попереджувальні аншлаги та панно на природоохоронну та протипожежну тематику.

Щорічно з метою лісовідновлення ліспаркгосп проводить створення нових лісів (лісових культур) на площі 60 га. При цьому, а також в порядку доповнення висаджується близько 500 тис. шт. сіяннів лісових порід, які вирощуються у лісових розсадниках нашого підприємства. Ліспаркгосп проводить комплекс заходів з формування і оздоровлення лісів (рубки догляду, санітарно-оздоровчі

**НУБІЙ України**  
заходи та ін.) на плоші більше 2,8 тис. га, в процесі яких затрюлюється більше 100 тис. м<sup>3</sup> деревини. Такі заходи проводилися і в порядку ліквідації наслідків негоди, що спричинили пошкодження насаджень снігом та ожеледицею.

Щорічно ліспаркгосп проводить заходи благоустрою лісів, ремонт існуючих

**НУБІЙ України** та встановлення нових рекреаційних пунктів для відпочинку населення.

Також підприємство здійснює обробку та переробку лісоматеріалів, в результаті чого виготовляються вироби з деревини, товари народного вжитку, елементи благоустрою, садові та паркові меблі та багато інших виробів.

Підприємство постійно бере активну участь у традиційних щорічних виставках квітів та інших заходах ландшафтного оздоблення і благоустрою територій.

**НУБІЙ України** Господарська діяльність ЛПГ спрямована на покращення водозахисних, кліматорегулюючих, оздоровчих, захисних, рекреаційних та інших корисних

**НУБІЙ України** властивостей лісу в інтересах охорони здоров'я людей, покращення навколишнього середовища, а також на раціональне використання лісів для задоволення потреб населення в деревині та іншій продукції лісу, покращення

**НУБІЙ України** породного складу і якості деревини лісових насаджень, охорону лісів від пожеж, шкідників і хвороб лісу, раціональне використання земель лісового фонду для організації відпочинку громадян м. Києва.

### **2.3. Методика зібрання та характеристика дослідного матеріалу**

Відповідно до програми виконання магістерської кваліфікаційної роботи було

**НУБІЙ України** визнано наступні головні завдання:

**НУБІЙ України** дослідження стану лісів підприємства;

**НУБІЙ України** вивчення особливостей впорядкування насаджень господарства;

**НУБІЙ України** – аналіз господарської діяльності лісопарку;

**НУБІЙ України** – вивчення особливостей планування та ефективності господарських заходів

**НУБІЙ України** у обраному досліджуваному підприємстві.

**НУБІЙ України** Для виконання цих завдань було визначено методи проведення досліджень, серед яких чільне місце належить характеристиці пробних площ. У нашому

**НУБІЙ України** випадку, пробні ділянки являють собою лісові ділянки, на яких підприємство проводило той чи інший вид формування та оздоровлення насаджень. Детальний аналіз обраних ділянок дозволить дізнатися про особливості ведення

господарства у даному комунальному підприємстві, його відповідність нормам

законодавства та вимогам [32], які ставляться до лісопаркових насаджень.

Пробна ділянка № 1 знаходиться у Броварському лісництві, квартал 16, виділ 2. Площа ділянки – 2,0 га. Господарство – соснове (лод. А). На даний

ділянці проводилася рубка освітлення, метою якої було формування насадження

бажаного складу та густоти, забезпечення такої участі головної породи в

насадженні, яка відповідала б конкретним лісорейніним умовам та призначенню створюваного насадження. Детальна таксономічна характеристика

насадження та проведення господарського заходу на ПП №1 (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

**Характеристика пробної ділянки № 1**

Критерій	Значення
Таксаційна характеристика	
Склад насадження	7С31Дср2Дз
Відносна повнота	0,8
Головна порода	С3
Вік, років	10
Клас бонітету	1
Середня висота, м	2,5
Середній діаметр, см	2
Загальний запас на 1 га	10
Походження (природне, штучне)	штучне
Господарський захід	
Вид рубки	освітлення
Інтенсивність, %	30
Вибірка, м <sup>3</sup> га <sup>-1</sup>	3,0
Метод рубки	комбінований

На даний ділянці вибиралися до рубки гірші дерева сосни звичайної,

викривлені та відмираючі, які заважали кращим та допоміжним деревам.

Пробна ділянка № 2 знаходиться у Броварському лісництві, квартал 39, виділ 15. Площа ділянки – 1,0 га. Господарство – соснове (лод. Б). На даний

ділянці проводилася рубка прочищення, метою якої було забезнечення складу і форми деревостану (створення рівномірного розміщення дерев головної породи на площі, формування оптимальної структури майбутнього деревостану, регулювання кількісного співвідношення між окремими породами). Детальна

таксаційна характеристика насадження та проведення господарського заходу на ПП № 2 наведена у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

### Характеристика пробної ділянки № 2

Критерій	Таксаційна характеристика	Значення
Склад насадження	С32Д31Дчр	0,75
Відносна новнота		
Головна порода	С3	
Вік, років	19	
Клас бонітету	1	
Середня висота, м	6,500	
Середній діаметр, см	8	
Загальний запас на 1 га	60	
Походження (природне, штучне)	штучне	
Господарський захід		
Вид рубки	прочищення	
Інтенсивність, %	8	
Вибірка, м <sup>3</sup> ·га <sup>-1</sup>	4,6	
Метод рубки	комбінований	

На даній ділянці вибиралися до рубки переважно хворі та відсталі у рості дерева сосни звичайної, в основному із 8-санитметрового ступеня товщини.

Також, розріджувалися перегущені куртини та вибиралися дерева, що заважали росту кращих і допоміжних дерев. Загалом, у процесі відводу ділянки до рубки було намічено 126 дерев сосни звичайної.

Пробна ділянка № 3 знаходиться у Броварському лісництві, квартал 59, виділ 5. Площа ділянки – 5,7 га. Господарство – соснове (дод. В). На ділянці була

проведена рубка проріджування, що ставить за мету створення умов для формування стовбура і крони кращих дерев (головна увага приділяється якості і

# НУБІЙ України

структурі насадження). Детальна таксаційна характеристика насадження та проведення господарського заходу на ПП № 3 наведена у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Характеристика пробної ділянки № 3	
Критерій	Значення
Склад насадження	8С32Бп+Ос
Відносна повнота	0,8
Головна порода	С3
Вік, років	23
Клас борітту	100
Середня висота, м	11
Середній діаметр, см	10
Загальний запас на 1 га	125
Походження (природне, штучне)	штучне

Господарський захід

Вид рубки	проріджування
Інтенсивність, %	6
Вибірка, $\text{м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$	7,5

Метод рубки

низовий

До рубки відводилися дерева сосни звичайної із нижнього ярусу (сухі, відсталі, пригнічені) та дерева берези та осики, оскільки подальше їх збереження

складу насадження є недоцільним з точки зору майбутньої продуктивності насадження, хоча при цьому зменшується біологічна стійкість деревостану. Під час рубки з 1 га вибиралося приблизно 150 дерев.

Пробна ділянка № 4 знаходиться у Броварському лісництві, квартал 10, виділ 6. Площа ділянки – 6,3 га. Господарство – соснове (дод. Д). На площі проводилася прохідна рубка, з метою створення умов щодо збільшення приросту кращих дерев, підвищення товарності насаджень та скорочення термінів вирощування технічно стиглої деревини (продовжується поліпшення складу, структури та підвищення стійкості деревостану). Детальна таксаційна

характеристика насадження та проведення господарського заходу на ПП № 4 наведена у табл. 2.10.

**НУБІЙ України**  
До рубки у даному випадку надійшло 1193 дерева ( $189 \text{ шт.} \cdot \text{га}^{-1}$ ), переважно, дров'яні та не ліквідні, які були під основним пологом лісу і не могли у віці стиглості досягти бажаної для господарства продуктивності.

		○○ Таблиця 2.10 Характеристика пробної ділянки № 4
Критерій	Значення	
Таксаційна характеристика		
Склад насадження	10Сз	
Відносна повнота	0,9	
Головна порода	С3	
Вік, років	55	
Клас бонітету	1	
Середня висота, м	22	
Середній діаметр, см	19	
Загальний запас на 1 га	378	
Походження (природне, штучне)	штучне	
Господарський захід		
Вид рубки	прохідна	
Інтенсивність, %	15	
Вибірка, $\text{м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$	58	
(Метод рубки)	низовий	

Пробна ділянка № 5 знаходитьться у Дніпровському лісництві, квартал 33, виділ

1-5, 7, 9-13, 15. Площа ділянки – 13,6 га. Господарство – соснове (дод. Е). Тут проводилася вибіркові санітарна рубка, яка покликана покращити стан насадження та спрямована на оздоровлення його, запобігання захворюванню і пошкодженню (табл. 2.11). Під час проведення цього господарського заходу

вирубувалися сухостійні ( $10 \text{ шт.} \cdot \text{га}^{-1}$ ) та неліквідні ( $0,5 \text{ шт.} \cdot \text{га}^{-1}$ ) дерева сосни звичайної. Причиною всихання обраних дерев, в основному, є їх ослаблення під впливом зовнішніх факторів і ураження ентомошкідниками.

Пробна ділянка № 6 знаходитьться у Дніпровському лісництві, квартал 39, виділ 2, 4, 6, 7, 10, 11, 13, 15. Площа ділянки – 8,6 га. Господарство – соснове (дод. Ж).

У межах вказаних виділів проводилася вибіркова санітарна рубка. Детальна таксаційна характеристика насадження та проведення господарського заходу на ПП №6 наведена у табл. 2.12.

ХУБiП Українi		Таблиця 2.11
Критерiй	Значення	
Таксацiйна характеристика		
Склад насадження	10Сз	
Вiдносна повнота	0,75	
Головна порода	Сз	
Вiк, рокiв	58	
Клас бонiтету	1	
Середня висота, м	18	
Середнiй дiаметр, см	22	
Загальний запас на 1 га	402	
Походження (природне, штучне)	штучне	
Господарський захiд		
Вид рубки	вибiркова санiтарна	
Інтенсивнiсть, %	1,6	
Вибiрка, м <sup>3</sup> .га <sup>-1</sup>	6,3	
Метод рубки	селекцiйний	

ХУБiП Українi		Таблиця 2.12
Критерiй	Значення	
Таксацiйна характеристика		
Склад насадження	10Сз	
Вiдносна повнота	0,6	
Головна порода	Сз	
Вiк, рокiв	83	
Клас бонiтету	2	
Середня висота, м	21	
Середнiй дiаметр, см	35	
Загальний запас на 1 га	304	
Походження (природне, штучне)	штучне	
Господарський захiд		
Вид рубки	вибiркова санiтарна	
Інтенсивнiсть, %	3,1	
Вибiрка, м <sup>3</sup> .га <sup>-1</sup>	9,5	
Метод рубки	селекцiйний	

На ПП № 6 в рубку намiчалися такi категорiї дерев: сухостiйнi – 7 шт.·га<sup>-1</sup>,

вiтровальнi / буреломнi – 0,3 шт.·га<sup>-1</sup>, аварiйнi – 0,1 шт.·га<sup>-1</sup> та не лiквiднi –

1,4 шт.·га<sup>-1</sup>. Всi дерева були одного деревного виду, – соєна звичайна.

Проведений захiд оздоровлення насадження пiдвищить не лише його санiтарний стан, а й естетичну та рекреацiйну цiннiсть для жителiв мiста Києва.

# НУБІП України

## РОЗДІЛ 3

### СТАН НАСАДЖЕНЬ ПІДПРИЄМСТВА

#### 3.1. Санітарний стан насаджень

Серед шкідників та хвороб лісу на території лісопаркового господарства за минулий ревізійний період найбільшої шкоди завдавали: соснова губка, коренева губка, несправжній дубовий трутовик та дубова широкомінююча міль (табл. 3.1.).

Таблиця 3.1

#### Динаміка осередків хвороб і шкідників лісу

Площа осередків, га

Види шкідників	на початку періоду	виникли знову	лікві-довдано	затухло	залишок осередків	
					в т. ч. потребують закодів боротьби	усього
<b>Хвороби лісу</b>						
Соснова губка	1080,7	1169,0	323,0		1926,7	1926,7
Коренева губка	458,5		101,7	97,0	259,8	259,8
Рак-сірянка сосни	8,4		8,4			
Несправжній дубовий трутовик	176,6		36,9		139,7	139,7
Березова губка	10,4		4,2		6,2	6,2
Омела біла	1,1	1,6			2,7	2,7
Несправжній осиковий трутовик	16,2	19,6			35,8	35,8
Разом	1751,9	1190,2	474,2	97,0	2370,9	2370,9
<b>Шкідники лісу</b>						
Дубова широкомінююча міль		220,2			220,2	220,2
Травневий хруш		37,4			37,4	37,4
Разом		257,6			257,6	257,6

В минулому ревізійному періоді не було відмічено осередків масового

розмноження шкідників лісу.

Із хвороб лісу найбільше поширення мала соснова губка в стиглих та перестійних насадженнях. Стовбури сосни уражуються базидіоспорами, але

**НУБІЙ України** тільки в тих випадках, коли вони потрапляють на ядроу деревину мертвих, обламаних гілок, або рідше через глибокі рані різного походження, які доходять до ядрової частини стовбура. За даними обстеження соснових деревостанів 13 збільшенням віку збільшується і відсоток уражених сосновою губкою дерев.

**НУБІЙ України** Найбільший відсоток уражених дерев від 50–70 відсотків припадає на 170 років, найменший в 100 років – 10%.

**НУБІЙ України** Заражені хворобами лісу дерева вибиралися шляхом проведення вибіркових санітарних рубок. Нагляд за шкідниками проводиться лісовою охороною.

**НУБІЙ України** Лісопатологічне обстеження проводиться спеціалістами підприємства. Ведеться книга обліку осередків хвороб і шкідників.

**НУБІЙ України** Зaproектовані на ревізійний період лісозахисні заходи підприємством виконані в повному обсязі (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Виконання заходів із лісозахисту				
Заходи	Одиниця вимірювання	Запроектований щорічний обсяг	Виконано у рік, що передував лісовпорядкуванню	% виконання
Поточне лісопатологічне обстеження	га	6000	6000	100
Сруйтові розкопки	ямі	150	200	133
Біологічні міри боротьби:				
а) виготовлення гніздовищ	шт.	1500	1500	100
б) побудова годівниць для птахів	шт	75	50	71
Організаційно-господарські заходи:				
а) нагляд за появою шкідників	га	1920	2000	104
б) підновлення та впорядкування місць по лісозахисту	шт.	6	6	100
Витрати на утримання та поновлення наглядної агітації та придбання літератури по лісозахисту	грн	100	100	100

**НУБІЙ України** В останні роки у лісах України зросла проблема пошкодження соснових насаджень шкідниками, зокрема короїдами (верхівковим та шестизубим). Перші

середки всихання сосняків пошкоджених короїдами в Україні було зафіксовано на Житомирщині ще в 2011 році, проте суттєвих масштабів дана проблема в Україні почала набувати з 2014 року, і вже в 2017 році, за даними Державного агентства лісових ресурсів України [26], сумарна площа усихання перевищила

142 тис. га, а запас — 7,2 млн.  $\text{m}^3$  [8]. В умовах сьогодення ареал поширення короїда поширюється на території усієї країни. Основною причиною такої ситуації вчени називають зміни клімату, що призводять до ослаблення дерева та зниження біологічної стійкості, що, у свою чергу, призводить до активізації шкідників і хвороб. Спочатку короїди заселяли переважно ослаблені дерева, але тепер

сприятливі для цикадників сприяють їх масовому розмноженню. Все це створює особливу загрозу для збереження соснових насаджень (рис. 3.1).



Рис. 3.1. Приклад соснового насадження пошкодженого короїдами

З метою вивчення санітарного стану насаджень КП «Дарницьке лісопаркове господарство» було виконано вибірку даних із журналу обліку пошкоджень насаджень підприємства. Динаміка пошкоджень соснових насаджень підприємства проілюстрована на рис. 3.2.



Рис. 3.2. Динаміка пошкоджень соснових насаджень

за період 2015–2019 рр.

Як видно із рисунку пік пошкодження припадає на 2017 та 2018 роки, тренд пошкоджень має стрімкий ріст. Така ситуація вимагає особливої уваги до цієї

проблеми керівників підприємства та наукових установ, адже пошкоджені

насадження втрачають можливість виконувати поставлені перед ними завдання.

Наразі єдиним, ефективним способом боротьби з цією проблемою є вирубування хворих та пошкоджених дерев, але такі заходи вирішують лише нафальні потреби

в оздоровлені насаджень і не формують стратегію формування стійких

насаджень, яка повинна базуватися на лісівничих заходах які проводяться у таких лісах.

**НУБІЙ України**  
Розглядаючи типи пошкоджень можна сказати, що понад 80 % усіх пошкоджень – це пошкодження верхівковим короїдом та комплексом п'ядунів (рис. 3.3).



Масові спалаки розмноження шкідників сиріччині передусім вплини на зміни клімату, які з одного боку ослаблюють насадження, а з іншого формують сприятливі умови для розмноження шкідників [1]. Враховуючи те, що вплинути на зміни клімату локальні підприємства, такі як КП «Дарницьке лісопаркове господарство» не можуть, ім потрібно змінювати лісівничі підходи до ведення господарства. Потрібно формувати складні за будовою насадження, які будуть складатися із дерев різного віку та будуть мішаними за складом.

Враховуючи причини масового всихання лісів, було виконано аналіз основних кліматичних показників за останні 13 років. Для аналізу було виконано збір інформації про кліматичні показники за допомогою різноманітних додідкривих джерел. Результати такого аналізу проілюстровано на рис. 3.4. та 3.5.

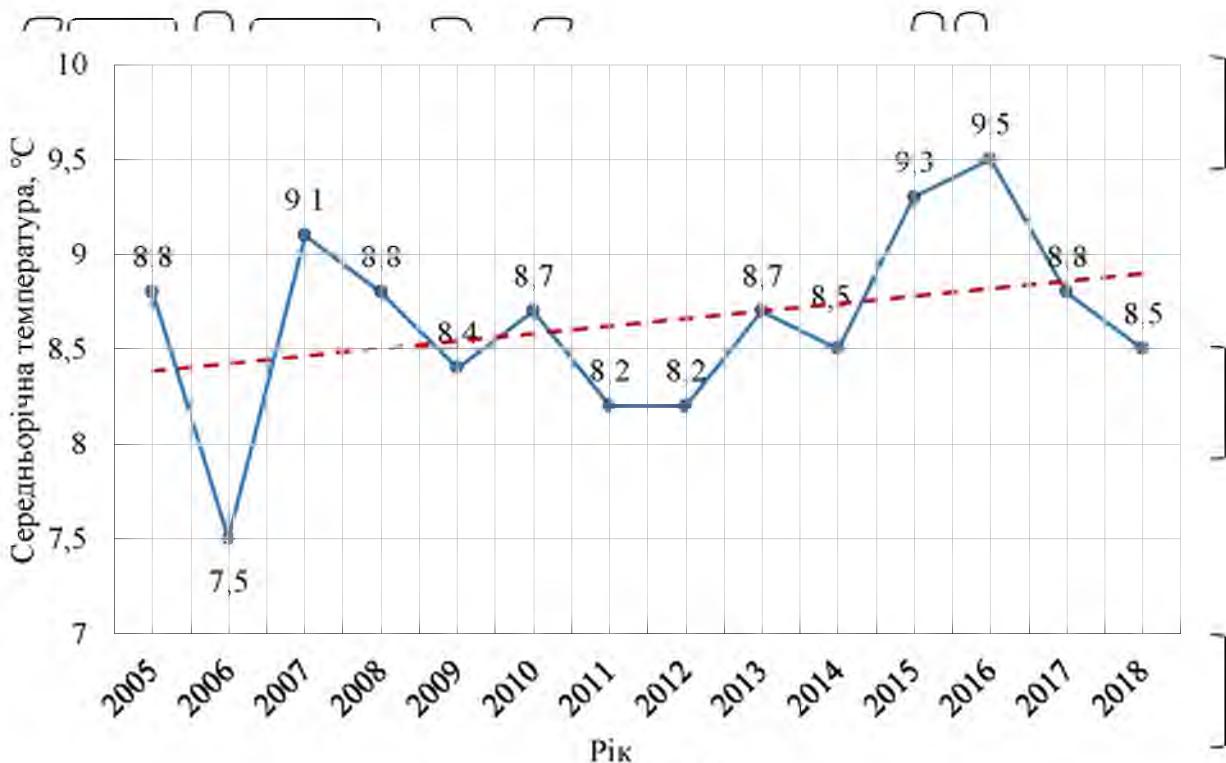


Рис. 3.4. Динаміка середньорічної температури повітря на території

Лінія тренду, яка представлена на графіку, дає можливість зробити висновки, що в середньому спостерігається збільшення середньорічної температури. Варто відзначити, що важливий «стрібок» середньорічної температури спостерігається у 2015 році, що може бути причиною масового розмноження шкідників.

Ще однією причиною погіршення санітарного стану сосняків вчені вважають діяльність людини (антропогенне навантаження, забруднення навколишнього середовища, некваліфіковані лісогосподарські заходи лісівників). Такі фактори, як посадка лісових культур сосни звичайної за межами її природного ареалу,

виroeцювання чистик сосняків сприяли тому, що ліси стали більш схильними до уражень шкідниками та хворобами [12].

Також важливе значення серед кліматичних чинників мають опади, які забезпечують рослинам водний баланс. Для аналізу цього показника було

використано сумарну кількість опадів по роках [29]. Результати дослідження проілюстровано на рис. 3.5.

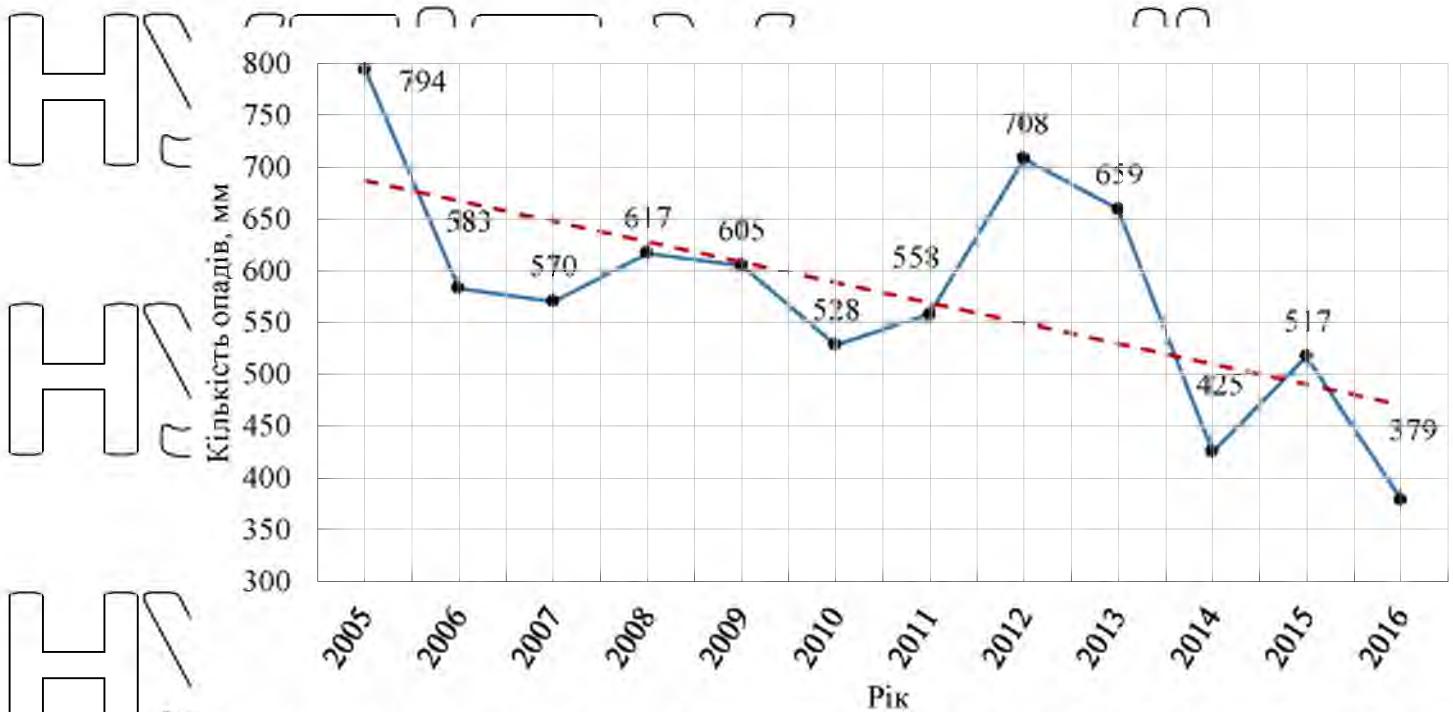


Рис. 3.5. Динаміка річної кількості опадів на території діяльності КП «Дарницьке лісопаркове господарство»

Аналізуючи дані річної кількості опадів за період 2005-2016 рр., можна спостерігати поступове зменшення кількості опадів, так, тренд кількості опадів знизився із 770 мм у 2005 році до 460 мм у 2016 році. На графіку можна побачити роки, в які річна кількість опадів була мінімальною – 2014 та 2016 роки. Така ситуація також має значення для умов росту насаджень та розмноження шкідників.

Отже, аналізуючи вищепеределі дані, можна зробити висновки, що з 2005 по 2013 роки середня температура повітря та річна кількість опадів коливаються в межах типових для даного регіону значеннях. Починаючи із 2014 року, спостерігається суттєве зменшення кількості опадів та зростання середньорічної температури. В 2015 році спостерігається суттєве підвищення температури повітря (з 8,4 °C до 9,4 °C), порівняно з минулими роками. Найбільш критичним виявляється 2016 рік, у якому спостерігається найвища середня температура за 15 років (9,5 °C) та найменша кількість річних опадів (379 мм). В останні два роки температура дещо знижується, що може означати короткострокове покращення ситуації із санітарним станом насаджень.

## 3.2. Рекреаційне навантаження

З метою регулювання природоохоронної, господарської та рекреаційної діяльності з урахуванням природних особливостей місцевості і цільового призначення лісів спрямованої на збереження природних комплексів, проведено

функціональне зонування території підприємства.

У лісах підприємства виділені наступні функціональні зони: масового відпочинку (табл. 3.3), інтенсивної рекреації, екстенсивної рекреації та зона природних резерватів (табл. 3.4).

Рекреаційні ліси підприємства характеризуються досить високим ступенем рекреаційного навантаження, оскільки зона інтенсивної рекреації та масового відпочинку, інтенсивної рекреації та масового відпочинку складають 7649,8 га або 46,4% від загальної площи території. Зону екстенсивної рекреації яка становить 8735,2 га (52,9 %), потрібно розглядати як резерв до переведення в більш інтенсивні зони рекреації.

Незначну площу (0,7 %) займає зона природних резерватів, які доцільно, враховуючи унікальність та природну цінність окремих лісових ділянок значно розширити.

Таблиця 3.3

### Зони масового відпочинку на території підприємства

Лісництва Номер кварталів	Площа, га	Назва зони масового відпочинку
1	2	3
Броварське 1	68	Пухівська
49	86	Калинівка
74	144	Придорожня
71, 72, 73	1	Березовий гай
83	300	Зелена галівина
Разом		
Білодіброне 39-41	148	Біла діброва
72	35	Придорожня
Разом	183	
Дніпровське 26, 27, 30, 31		Веселка
40, 42, 47, 48		Берізка
18		Придорожня
51, 53, 55, 57, 58		Здоров'я
Разом	436	

Лісництва Номер кварталів		Площа, га	Назва зони масового відпочинку
Mикільське	31,32,39,40	196	Пам'яті загиблих у Великій Вітчизняній війні
34-37		221	Ялинка
<b>Разом</b>		<b>417</b>	
Дарницьке	16,23,31,32,37,38	334	Тростянець
17-19,24,26		330	Дубки
<b>Разом</b>		<b>664</b>	
<b>Всього по підприємству</b>		<b>2000</b>	

Зони масового відпочинку організовані на основі рішення та постанов Дарницького, Харківського, Дніпровського і Оболонського краївиконкомів міста, а в останні роки Київського міською адміністрацією.

Таблиця 3.4

Лісництво	Загальна площа	В тому числі за функціональними зонами			
		зона масового відпочинку	зона інтенсивної рекреації	зона екстенсивної рекреації	зона резерватів
Броварське	4574,0	680,0	1822,0	2070,0	2,0
Білодібрівське	3774,0	1013,4	304,0	2449,6	3,0
Дніпровське	2582,0	1335,4	559,0	583,6	104,0
Микільське	2725,0	795,0	342,0	1588,0	
Дарницьке	2839,0	795,0		2044,0	
<b>Разом</b>	<b>16494,0</b>	<b>4622,8</b>	<b>3027,8</b>	<b>8735,2</b>	<b>109,0</b>

Під час ландшафтної таксакії, окрім визначення основних лісовничо-таксаційних показників (вік, середня висота, середній діаметр і т. д.) для кожної ділянки визначають сім таксаційних показників рекреаційного призначення:

- тип лісопаркового ландшафту;
- ступінь стисності природних комплексів до рекреаційних навантажень;
- стадія рекреаційної дигресії насаджень;

# НУВІСІ України

- рекреаційна оцінка;  
 - естетична оцінка;  
 - оцінка пішохідної доступності;  
 - додаткова оцінка.

Приведені показники визначилися відповідно до Методики визначення показників рекреаційної характеристики.

Тип ландшафту, естетична, рекреаційна оцінка і стадія дигресії визначилася для всіх категорій земель крім тих, що мають лінійний характер розташування на місцевості (просіки, дороги, ЛЕМ, тощо).

Решта показників визначилися тільки для ділянок вкритих рослинністю земель, декоративних полян, тобто тих категорій земель, що в тій чи іншій мірі можуть бути використані в рекреаційних цілях.

Розподіл території підприємства за типами ландшафту наведено у табл. 3.5.

Закриті типи ландшафту представлені насадженнями з повнотою 0,6 і більше, напіввідкриті – низькоповнотними насадженнями з повнотою 0,5 і нижче, а відкриті – не вкритими лісовою рослинністю і нелісовими землями.

Таблиця 3.5

Усього	Розподіл площин земельних ділянок рекреаційного призначення за типами ландшафту, га									
	закритий			напіввідкритий			відкритий			
	1А	1Б	Разом	2А	2Б	Разом	3А	3Б	3В	Разом
Зона масового відпочинку										
4492,3	3474,7	230,3	3705,0	374,9	70,7	445,6	-	133,2	208,5	341,7
Зона інтенсивної рекреації										
2959,0	2465,3	89,8	2555,1	244,0	40,9	284,9	-	50,0	69,0	119,0
Зона екстенсивної рекреації										
8510,5	7812,0	114,9	7926,9	264,7	83,5	348,2	149,1	86,3	235,4	

	Усього		закритий		напіввідкритий		відкритий		Продовження таблиці 3.5	
	1А	1Б	Разом	2А	2Б	Разом	3А	3Б	3В	Разом
Зона природних резервів										
	108,2	90,3	1,4	91,7	3,0	3,0	3,9	9,6	13,5	
Разом	1384,2	436,4	1427,8	886,6	195,1	1081,7	336,2	373,4	709,6	
%	86,1	2,8	88,9	5,5	1,2	6,7	-	2,1	2,3	4,4

При наявності напіввідкритих (6,7 %) і відкритих (4,4 %) типів ландшафту в умовах підприємства переважає закритий тип ландшафту (88,9 %). Згідно прийнятих нормативів оптимальних розподіл по типах ландшафтів для Київського Полісся прийнято: закриті типи ландшафтів 65-75 %, напіввідкриті 15-25% і відкриті 5-15%. Таким чином, в умовах підприємства переважають закриті типи ландшафтів. Враховуючи це, на плоші б3 га вкритих лісову рослинністю земель необхідно перевести із закритих до напіввідкритих ландшафтів. Зміну одного типу ландшафту на інший слід проводити протягом тривалого часу і дуже обережно, так як можна порушити лісову екосистему.

Розподіл площин підприємства за іншими основними рекреаційними показниками наведена у табл. 3.6

Таблиця 3.6

**Розподіл площи земельних ділянок рекреаційного призначення за класами естетичної оцінки, пішохідної доступності, додаткової оцінки, рекреаційної оцінки, стійкості до рекреаційних навантажень, стадіями рекреаційної дигресії, га**

Класи	Есте-тична оцінка	Пішохідна доступність	Додат-кова оцінка	Рекреа-ційна оцінка	Стійкість до рекреаційних навантажень	Стадія рекреаційної дигресії
1	249,9	2935,1	1,0	2240,1	46,6	1510,0
2	2571,9	829,4	181,2	1867,6	2646,8	2186,9
3	1094,7	476,6	189,6	218,2	1352,3	588,7

# НУБІЙ України

Продовження таблиці 3.6

Класи	Есте-тична оцінка	Пішохідна доступність	Додат-кова оцінка	Рекреа-ційна оцінка	Стійкість до рекреа-ційних навантажень	Стадія рекреа-ційної дигресії
4	399,5	7,0	654,4	-	254,9	40,2
5	176,3	78,0	3299,7	-	25,3	0,1
Разом	4492,3	4325,9	4325,9	4325,9	4325,9	4325,9
<b>Середній клас</b>						
<b>Зона інтенсивної рекреації</b>						
1	53,7	645,4	0,5	458,5	14,5	729,6
2	1623,9	529,2	154	1664,0	1110,2	1900,9
3	1044,5	686,6	18,9	719,3	1577,1	200,7
4	168,1	448,9	15,9	-	29,1	10,4
5	68,8	531,1	2091,1	-	10,9	0,2
Разом	2959,0	2841,8	2841,8	2841,8	2841,8	2841,8
<b>Середній клас</b>		2,5	2,9	4,7	2,1	1,8
<b>Зона екстенсивної рекреації</b>						
1	146,2	3039,6	1,2	2053,9	928	6896,8
2	5165,2	1261,0	60,9	3986,7	5009,4	1320,8
3	2346,4	1898,5	35,6	2280,2	2789,1	101,5
4	574,6	1069,6	826,4	-	421,1	1,7
5	278,1	1052,1	7396,7	-	8,4	-
Разом	8510,5	8320,8	8320,8	8320,8	8320,8	8320,8
<b>Середній клас</b>		2,5	2,5	4,9	2,0	1,2
<b>Зона природних резерватів</b>						
1	0,5	2,7	-	3,7	4,2	88,5
2	6,2	27,7	1,1	40,9	24,4	7,3
3	12,1	65,4	1,0	51,2	3,4	-
4	80,0	-	6,0	-	62,8	-
5	9,4	-	87,7	-	1,0	-
Разом	108,2	95,8	95,8	95,8	95,8	95,8
<b>Середній клас</b>		3,8	2,7	4,9	2,5	1,1
<b>Усього</b>		16070,0	15584,3	15584,3	15584,3	15584,3
<b>Середній клас</b>		2,5	2,2	4,6	1,8	1,4

Клас естетичної оцінки природних комплексів в цілому низький 2,5, що

пов'язано з переважою в лісовому фоні чистих насаджень сосни, а також низьким рівнем благоустрою.

# НУБІЙ України

Рекреаційна оцінка доволі висока – 1,8, так, що при проведенні ряду заходів по підвищенню естетичної оцінки, природні комплекси підприємством можуть бути ефективно використовуватись для відпочинку населення.

Розподіл площи за стадіями дигресії та її динаміка наведена у табл. 3.7.

# НУБІЙ України

**Стадії дигресії та її динаміка за минулий ревізійний період**

Таблиця 3.7

Стадії дигресії	Площа за даними		Зміни	
	попереднього лісовпорядкування 1999 р.	теперішнього лісовпорядкування 2009 р.	+ - га	+ - %
1	10410,4	9224,9	-1185,5	-11,4
2	4270,2	5415,9	+1145,7	+26,8
3	590,8	890,9	+300,1	+50,8
4	30,1	52,3	+22,2	+73,8
5	0,8	0,3	-0,5	-62,5
Разом	15302,3	15584,3	+282,0	+1,8
Середня стадія дигресії	1,3	1,4	+0,1	+7,7

Рекреаційна стадія дигресії в насадженнях невисока (1,4) і знаходиться в прямій залежності від рекреаційних навантажень і стійкості до них природних комплексів.

# НУБІЙ України

За ревізійний період середня стадія дигресії внаслідок збільшення рекреаційного навантаження підвищилася на 0,1.

### 3.3. Екологічний стан лісів підприємства

Ліси є однією із складових природних комплексів. Їх екологічні особливості формуються під впливом факторів як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. З одного боку, ліси створюють характерні кліматичні умови не тільки на території зростання, а й за її межами, з іншого – піддаються впливу чинників негативної дії, які можуть суттєво змінити їх екологічні особливості [31].

Ліси зелених зон міст є функціональними природними об'єктами, характерна особливість яких виявляється у стабілізуючому впливі на міське середовище.

**НУБІЙ України**  
Вони є важливими факторами формування і регулювання міського та позаміського довкілля, що здійснюється шляхом впливу на температурний, іонізуючий режим повітря, а також на його вологість та хімічний склад, у тому числі поглинання вуглекислого газу з подальшим виділенням кисню.

**НУБІЙ України**  
Позитивний вплив лісів на довкілля виявляється у зволоженні повітря, затриманні пилу та інших шкідливих домішок, зменшенні сили вітру та шуму, поліпшенні якості водних ресурсів. Ліси зелених зон мають особливий лікувально-відновлювальний ефект на організм людини.

**НУБІЙ України**  
Функції, які виконують ліси зелених зон міст, можна об'єднати в наступні групи: це екологічні (середовища утворювальні або кліматорегулювальні, санітарно-гігієнічні, захисні), соціальні (рекреаційні, оздоровчі, естетичні), екологічні (розвиток зон відпочинку, задоволення потреб населення у деревині) [18].

**НУБІЙ України**  
Безпосередньо лісове призначення лісів м. Києва передбачає виконання ними насамперед екологічних функцій. Основне завдання цих лісів полягає в регулюванні, а також стабілізації ґрунтово-кліматичних та гидрологічних умов на території зеленої зони міста та поза її межами. Тому ведення лісового

**НУБІЙ України**  
господарства у лісах м. Києва передусім повинно бути спрямоване на забезпечення максимального ефекту від виконання ними екологічних функцій.

**НУБІЙ України**  
Ліси лісопаркового господарства характеризуються значними рекреаційними можливостями та створюють відповідну базу для лісової рекреації, яка з кожним роком збільшується. Проведені лісовпорядні роботи дають можливість в цілому

**НУБІЙ України**  
(стан і динаміка лісового фонду) оцінити екологічний стан лісів підприємства на рівні лісовпорядкування.

**НУБІЙ України**  
Усі види господарської діяльності велися, в основному, з дотримуванням діючих нормативних актів, правил і постанов. Вони були направлені на

**НУБІЙ України**  
підвищення якісного стану і продуктивності лісів, збереження і підвищення їх захисних властивостей і негативного впливу на навколишнє середовище не спричинили, незалежно від того, що перебувають під сильним антропогенним

**НУВІЙ Україні**  
впливом (лісовідновлюальні рубки, сушільні санітарні та прохідні рубки, будівництво доріг, проїзд транспорту та інше).  
Окремі частини 1 ділянки лісового фонду зазнають шкідливого впливу

розташованих поблизу промислових підприємств, а також надмірних

**НУВІЙ Україні**  
рекреаційних навантажень від забудов поблизу багатоповерховими будинками, внаслідок чого відбувається часткове всихання, сповільнений ріст і ослаблення деревостанів, погіршення загального санітарного стану лісового фонду.

На погіршення естетичної цінності насаджень впливає наявність звалищ промислового та побутового сміття, особливо це відмічається біля доріг, що

**НУВІЙ Україні**  
прилягають до автострад Київ-Житомир, Київ-Ковель. На них ділянках виявлена висока загазованість від автотранспорту.

В цілому санітарний стан деревостанів підприємства має досить низьку оцінку, основною причиною є ушкодження насаджень сніголамами 2007-2009

**НУВІЙ Україні**  
років, а також наявність на значних площах захаращеності.

Місцезнаходження ділянок лісу з наявністю захаращеності, сухостою, звалищ приведено в проектних матеріалах лісовпорядкування, а також запроектовані обсяги заходів приведені в проектних відомостях по кожному лісництву.

Серед нагальних питань рекреаційного лісокористування є питання рекреаційних ресурсів та можливості їх використання. Тому велике значення в цьому стоять в виконанні запроектованих заходів та притримання проведених обсягів робіт в визначеній території функціонального зонування, визначені чіткої, диференційованої концепції ведення лісового господарства,

**НУВІЙ Україні**  
вдосконалення існуючих теоретичних та практичних розробок і впровадження в систему ведення лісового господарства основних заходів рекреаційного призначення, зокрема ландшафтних рубок та створення ландшафтних лісових культур та декоративних посадок.

На території лісового фонду підприємства промислові підприємства відсутні, але вздовж меж практично всіх лісництв розміщено низький ряд дрібних і великих промислових підприємств (табл. 3.8), які своїми викидами

# НУБІЙ України

забруднюють навколишнє середовище, що негативно впливає на санітарно-гігієнічний стан лісових масивів підприємства.

Таблиця 3.8

## Джерело і характер шкідливого впливу на ліс

Джерело шкідливого впливу на ліс і місцеве поширення	Відстань до лісових масивів, км	Фактор впливу і характер спричинених пошкоджень	Територія піддається впливу	Площа, га
1. Фірма „Кока-Кола”	5	Порушення гідрологічного режиму	Броварське л-во кв. 11, 12, 22, 23, 35, 36	380
2. Заводи м. Бровари	1,5	Викиди шкідливих речовин у повітря	кв. 77, 78, 83, 62, 63, 75, 76	313
3. Вагоноремонтний завод	0,5	Викиди шкідливих речовин у повітря	Дніпровське л-во кв. 24, 28, 29 Микільське л-во кв. 20, 21, 29	100
4. Нафтобаза	1,0	-*-	Дарницьке л-во кв. 25, 26, 33-35, 39-41, 44, 45	566
5. ВО „Хімволокно”	0,5	-*-	Дніпровське л-во кв. 30, 32	102
6. М'ясокомбінат	1,0	-*-	Микільське л-во кв. 39-40	81
7. Птахофабрика	0,5	-*-	Білодібровне л-во кв. 68-71, 79	163
8. ТЕЦ-6	0,2	-*-	Білодібровне л-во кв. 22, 23, 29, 30, 49, 63	261

Великі газові шумові забруднення створюються в ділянках, що прилягають до автошляхів Київ-Бориспіль, Київ-Бровари і до залізниці Київ-Москва.

Слід відмітити, що на окремих ділянках, особливо в районах забудов багатоповерхових житлових масивів, які перебувають під сильним антропогенним впливом, відбувається пошкодження стовбуру дерев, ослаблення деревостанів, внаслідок чого значно погіршується їх загальний санітарний стан.

Значно знижує естетичну цінність деревостанів наявність відходів промислового і побутового сміття на ділянках, що прилягають до доріг загального користування.

# НУБІЙ Україні

## РОЗДІЛ 4

### ОСОБЛИВОСТІ ВПОРЯДКУВАННЯ ЛІСІВ КП «ДАРНИЦЬКЕ ЛІСОПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

# НУБІЙ Україні

#### 4.1. Планування заходів із формування і здоровлення лісів

##### 4.1.1. Ландшафтні рубки догляду за лісом.

Під час проведення польових лісовпорядних робіт були виявлені насадження, які потребують проведення

ландшафтних рубок догляду застосівництвом вимогами.

Друга лісовпорядна нарада ухвалила обсяги щорічного розміру рубок догляду. При визначенні щорічного обсягу прийняті наступні періоди повторюваності рубок: освітлення для твердолистяних видів – 3 роки, хвойних – 5 років, прочищення – 5 років, проріджування – 7 років, прохідні – 10 років.

Запроектований щорічний обсяг рубок догляду у порівнянні з фактичним на рік лісовпорядкування наведено на рис. 4.1.

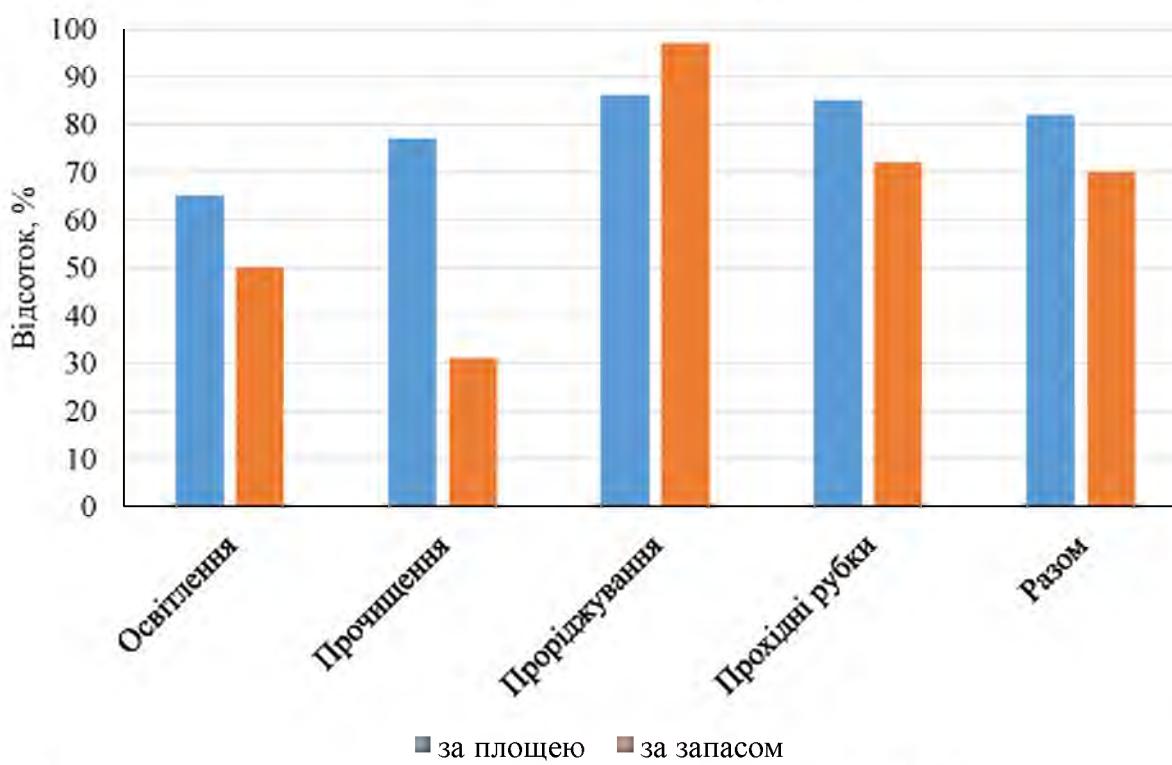


Рис. 4.1. Запроектований обсяг рубок догляду у порівнянні з фактичним

Рубки догляду мають основне призначення – формування стійких високопродуктивних насаджень. Однак специфіка рекреаційних лісів вимагає, щоб освітлення і прочищення проводилися своєчасно з дещо більшою

інтенсивністю у порівнянні з лісами других категорій. Під час проведення

освітлень і прочищень потрібно підсилити різноманітність ландшафту шляхом створення окремих куртин або груп деревних порід, які чередуються з суцільним їх розміщенням. Різноманітність ландшафту досягається чередуванням світла і

тіні шляхом нерівномірного розміщення дерев з різною зімкнутістю крон, від високоповнотних куртин до середньозімкнутих.

Для рубок догляду у лісах підприємства застосовується переважно ландшафтний метод. Він передбачає індивідуальний підхід до кожного дерева з оцінкою не тільки його положення серед угрупування, але й ролі у формуванні певного типу лісопаркового ландшафту. Оцінюється санітарний стан дерева,

порода, форма стовбура, довжина, ширина, густота крони, колір листя або хвої.

Дерева можуть призначатися до рубки як із нижнього, так і верхнього ярусу, але при умові, що не порушить стійкість деревостанів. Перевага відається вирощуванні ширококронних деревостанів з великою синтезуючою поверхнею.

Саме такі дерева відповідають естетичним вимогам відвідувачів і мають велику

кінечністю здатність у затримуванні пилу, виділення фітонцидів т.п. Формування деревостанів з ширококронними деревами можливе лише тоді, коли дерева добре освітлені вже з молодого віку, що зберігає зелені листки та хвою на нижніх

гілках, а крона залишається низько опущеною по стовбуру та розростається в

ширину.

Одним із критеріїв відбору насаджень до рубок догляду є їх повнота. Вона також визначає інтенсивність вибірки дерев при проведенні рубки.

Зaproектований обсяг рубок догляду у насадженнях різної повноти на ревізійний період наведено у табл. 4.1.

# НУБІП України

Фонд рубок догляду

Таблиця 4.1

Різновидність рубок догляду	Повнота насаджень					Разом
	0,3-0,5	0,6	0,7	0,8	0,9 і вище	
Освітлення		4,8	49,6	11,0	65,4	
в тому числі у змішаних насадження	4,8	49,6	8,6	63,0		
Прочищення		59,3	25,2	84,5		
в тому числі у змішаних насадження	59,3	5,3	64,6			
Проріджування		6,0	33,0	39,0		
в тому числі у змішаних насадження	6,0	14,5	20,5			
Проходні рубки		1453,4	1453,4			
в тому числі у змішаних насадження	71,9	71,9				
Разом	4,8	114,9	1522,6	1642,3		
в тому числі у змішаних насадження	4,8	114,9	100,3	220,0		
Крім того, лісівничий догляд в незімкнутих лісових культурах				2,3		

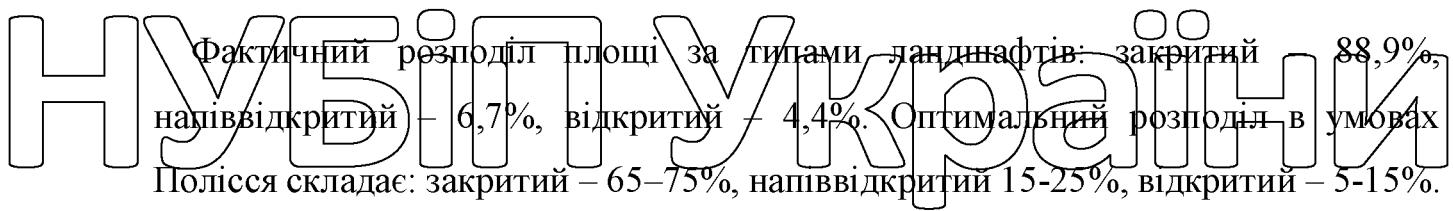
Необхідно за допомогою ландшафтних рубок регулювання співвідношення

типів ландшафтів (табл. 4.2) та лісовідновних рубок перевести не менше 900 га  
лісових площ із закритих до напіввідкритих ландшафтів.

Таблиця 4.2

## Характеристика ландшафтних рубок співвідношення типів ландшафтів

Категорія лісів	Госпо- дарства	Загальний обсяг		Термін прове- дення	Шорічний обсяг рубок		
		пло- ща,га	стов- бурний запас		пло- ща, га	стовбур- ний	ліквідний
Рекреацій- но-оздо- ровчі	хвойне	61,5	24,4 2,7	10	6,2	0,27	0,24
	Разом	61,5	24,4 2,7	10	6,2	0,27	0,09



Для оптимізації ландшафтної структури виявляється деякий надлишок площ

закритого ландшафту та недостачі площ напіввідкритого ландшафту.

Однак, заміну одного ландшафту іншим слід проводити протягом тривалого часу і дуже обережно, так як можна порушити лісову екосистему. Слід відмітити,

що проведення протягом 20 років двох- і трьохприйомних рубок цілком відповідає оптимізації їх ландшафтної структури, коли сосняки 13 та 14 класів

віку формують лиестани напіввідкритого типу, що за нормального їх розподілу складе біля 17% від загальної площини сосняків, що формують лише закриті та напіввідкриті типи ландшафтів. З врахуванням інших деревних порід, які займають близько 15% від загальної площини всіх насаджень, структура

напіввідкритих ландшафтів може змінитися до 20%.

#### 4.1.2. Санітарні рубки.

Лісовпорядкуванням виявлено в насадженнях 151,03 тис. м<sup>3</sup> сухостійного і пошкодженого лісу на площині 7740,2 га.

Захаращеність виявлена на площині 2616,9 га із загальним запасом 24,24 тис. м<sup>3</sup>.

Основними причинами утворення сухостійного і пошкодженого лісу, захаращеності є ураженість насаджень, шкідниками та хворобами, а також пошкодження від різних стихійних лих (буревів, сніголамів, пожеж).

Для покращення санітарного стану лісового фонду лісовпорядкуванням запроектовано проведення суцільних і вибіркових санітарних рубок (табл. 4.3).

Очищення від захаращеності запроектовано зробити на площині 147,8 га із загальним запасом 7,99 тис. м<sup>3</sup>, які від 0,82 тис. м<sup>3</sup> в перший рік ревізійного періоду. Решта виявленої деревини проектується очистити при проведенні рубок догляду, санітарних та лісовідновних рубок.

Таблиця 4.3

Показники		Одиниця вимірювання	Санітарні рубки	
			суцільні	вибіркові
1. Виявлений фонд:				
— площа		га	45,6	6930,2
стовбурний запас, що вирубується в т.ч. сухостій		тис. м <sup>3</sup>	12,15/2,65	225,66/147,10
2. Призначено до рубки лісовпорядкуванням:				
— площа		га	45,6	6930,2
стовбурний запас, що вирубується в т.ч. сухостій		тис. м <sup>3</sup>	12,15/2,65	225,66/147,10
3. Прийнято 2-юю лісовпорядкою нарадою:				
— площа		га	45,6	6930,2
стовбурний запас, що вирубується в т.ч. сухостій		тис. м <sup>3</sup>	12,15/2,65	225,66/147,10
4. Термін вирубування		років	2	3
5. Щорічний розмір				
ХВОЙНІ				
Площа		га	21,6	2111,3
Запас, що вирубується:				
— стовбурний в т.ч. сухостій		тис. м <sup>3</sup>	6,08/1,32	69,53/44,95
— ліквідний		тис. м <sup>3</sup>	5,39	62,58
— ділової деревини		тис. м <sup>3</sup>	1,29	4,42
ТВЕРДОЛИСТЯНІ				
Площа		га		145,4
Запас, що вирубується:				
— стовбурний в т.ч. сухостій		тис. м <sup>3</sup>		4,22/2,90
— ліквідний		тис. м <sup>3</sup>		3,80
— ділової деревини		тис. м <sup>3</sup>		0,24
М'ЯКОЛИСТЯНІ				
Площа		га	1,2	53,3
Запас, що вирубується:				
— стовбурний в т.ч. сухостій		тис. м <sup>3</sup>	0,08	1,46/1,20
— ліквідний		тис. м <sup>3</sup>	0,07	1,32
— ділової деревини		тис. м <sup>3</sup>	0,02	0,05
Усього по підприємству		га	22,8	2310,0
Площа		га		
Запас, що вирубується:				
— стовбурний в т.ч. сухостій		тис. м <sup>3</sup>	6,16/1,32	75,21/49,05
— ліквідний		тис. м <sup>3</sup>	5,46	67,70
— ділової деревини		тис. м <sup>3</sup>	1,31	4,71

**4.1.3. Рубки, пов'язані з реконструкцією насаджень.** Рубки, пов'язані з реконструкцією насаджень на ревізійний період не проектуються так як низькоповнотні насадження на площі 325,4 га представляють напіввідкриті

ландшафти і за своїми декоративними якостями і стійкістю до рекреаційних

навантажень на даний час відповідають вимогам їх рекреаційного використання.

**4.1.4. Лісовідновні рубки.** Процес оптимізації вікової структури лісових насаджень, пов'язаний з необхідністю своєчасного вирубування стиглих і

перестійних деревостанів і утворенням молодого покоління лісу. На відміну від

класичного у рекреаційному лісівництві надається перевага збільшенню площ

стимлих насаджень, як найбільш комфортних до рекреації, вік рубання яких

нормативно не встановлюється, що призводить до накопичення стиглих і

перестійних деревостанів з неминучим їх природним старінням руйнуванням та

втратою корисних природних властивостей.

З лісівничої точки зору лісовідновні рубки, як захід оптимізації вікової структури, є найбільш правомірними і доцільними, оскільки це комплексні

рубки, які поєднують елементи рубок головного користування та рубок догляду

для поновлення захисних, водоохоронних та інших корисних властивостей лісів,

збереження біорізноманіття, підтримання і формування складної породної

ярусної і вікової структури деревостанів [38]. Вони проводяться у стиглих і

перестійних різновікових деревостанах з повнотою 0,3-0,5 (табл. 4.4)

Таблиця 4.4

Категорія лісів	Господарство	Обсяги лісовідновних рубок		В тому числі перестійні	
		площа	створбурний запас	площа	створбурний запас
	Хвойне	405,9	144,26	405,9	144,26
Рекреаційно-оздоровчі ліси	Твердолистяне	1,1	0,26	1,1	0,26
	М'яколистяне	5,5	1,48		
	Разом:	412,5	146,00		

**НУБІЙ України**

Насадження відводяться у рубку окремими лісовими ділянками, середня площа яких не перевищує 5 га, але в окремих випадках маю місце перевищення вказаної площи лісосік, що недопустимо з екологічних міркувань.

Вдосконалення лісовідновних рубок вбачається через впровадження

**Суцільного вузьколісосічного, поступового та вибіркового способів.**  
Суцільний вузьколісосічний спосіб лісовідновної рубки, застосовується у разі, коли у даних лісорослинних умовах єдиним способом лісовідновлення може бути створення лісових культур.

Вибірковий спосіб рубки застосовується у різновікових, багатоярусних

насадженнях, в яких старіші за віком дерева замінюються молодим поколінням.  
Поступовий спосіб лісовідновної рубки у 2-3 прийоми застосовується у насадженнях з задовільним природним поновленням головної породи з обов'язковим попереднім та супутніми заходами сприяння природному

поновленню [38].

Виходячи із загального обсягу лісовідновних рубок фактичного стану насаджень, в яких рекомендовані рубки, доцільно їх провести за 10 років, тобто щорічно на площі 41,2 га і загальним запасом стовбурної деревини –

14,60 тис. м<sup>3</sup>, ліквідний – 13,14 тис. м<sup>3</sup>, в тому числі:

хвойні – 13,00 тис. м <sup>3</sup> ,
твёрдолистяні – 0,02 тис. м <sup>3</sup> ,
м'яколистяні – 0,12 тис. м <sup>3</sup> .

**4.1.5. Інші рубки формування і оздоровлення лісів.** До інших рубок формування і оздоровлення лісів належать догляд за підростом, за підліском, за узліссям, за формою стовбура та крони дерев, прокладенням квартальних просік і створенням протипожежних розривів (табл. 4.5).

Серед обсягів інших рубок формування і оздоровлення лісів найбільше

проектується обрізання сучків і гілок у хвойному господарстві.

Таблиця 4.5

Код ка- те- го- рій лісів	Господарства	Виявлений фонд рубок	Зaproектовано лісовпорядкуванням і прийнято 2-ою лісовпорядкою нарадою						
			стов- бу- ний запас	площа	загальний обсяг	тер- мін рубки	пло- ща	шорічний розмір запас	
Розчищення квартальних просік									
2	Хвойні								
	Твердолистяні								
	М'яколистяні	32,2	0,19	32,2	0,19	2	16,1	0,09	-
	Разом:	32,2	0,19	32,2	0,19	2	16,1	0,09	-
Обрізка сучків тілок									
2	Хвойні	101,0	0,23	101,0	0,23	2	50,5	0,11	0,06
	Твердолистяні	48,2	0,08	48,2	0,08	2	24,1	0,04	0,02
	М'яколистяні	17,4	0,02	17,4	0,02	2	8,7	0,01	-
	Разом:	166,6	0,33	166	0,33	2	83,3	0,16	0,08
Догляд за підліском									
2	Хвойні								
	Твердолистяні								
	М'яколистяні	55,6	0,11	55,6	0,11	3	18,5	0,04	-
	Разом:	55,6	0,11	55,6	0,11	3	18,5	0,04	-
Усього по підприємству									
	Хвойні	101,0	0,23	101,0	0,23		50,5	0,11	0,06
	Твердолистяні	48,2	0,08	48,2	0,08		24,1	0,04	0,02
	М'яколистяні	105,2	0,32	105,2	0,32		43,3	0,14	
	Разом:	254,4	0,63	254,4	0,63		117,9	0,29	0,08

Таким чином, можна стверджувати, що персонал підприємства слідує за підвищеннем якості вирощуваних насаджень та поліпшенням їх санітарного стану.

**4.1.6. Річний обсяг користування лісом з усіх видів рубок.** Встановлений на ревізійний період шорічний обсяг користування лісом з усіх видів рубок складає 29% від визначеного минулим лісовпорядкуванням і 102% від середнього відпуску за два останні роки.

Найбільший обсяг в загальному відпуску лісу буде припадати на вибіркові санітарні рубки (72,7%), які спричинені пожежами, сніголомом року, а також природним відпадом, особливо в перестійних насадженнях (рис. 4.2).

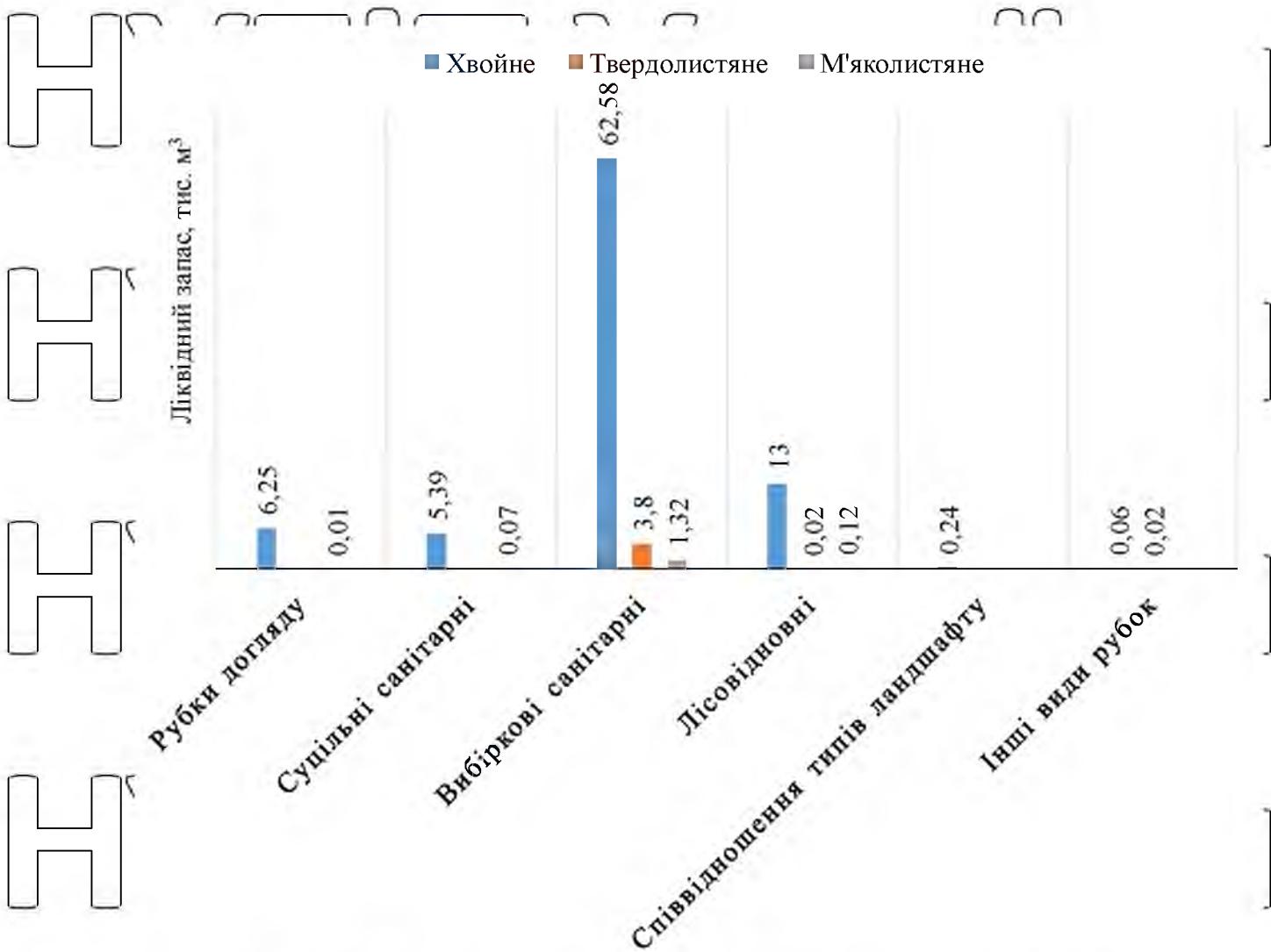


Рис. 4.2. Щорічний обсяг лісокористування з усіх видів рубок

**НУБІЙ України**  
Крім того, очищення від захарашеності на площині 147,8 га з загальним запасом 7,99 тис. м<sup>3</sup>, в т. ч. ліквіду 0,82 тис. м<sup>3</sup>.

#### 4.2. Планування заходів із лісовідновлення

**НУБІЙ України**  
В ревізійному періоді відтворення лісів проектується здійснювати шляхом лісовідновлення на невкритих лісовою рослинністю лісових ділянках, на зрубах ревізійного періоду.

**НУБІЙ України**  
Із загальної площині невкритих лісовою рослинністю лісових ділянок і лісосік ревізійного періоду (678,2 га) потребують лісовідновлення 465,8 га. Решту

# НУБІЙ України

площі 212,4 га декоративних галявин рекомендується використовувати в рекреаційних цілях.

З усієї площі лісових ділянок, що потребують лісовідновлення, природне

поновлення можливе на площі 192,9 га. На всій іншій площі (272,9 га) створення

високопродуктивних лісів із господарсько-цінних порід можливе тільки

штучним шляхом створення лісових культур.

Проектуючи різні способи лісовідновлення, лісовпорядкування приймало до

уваги напрямок і успішність ходу природного поновлення в різних типах лісу і

різних категоріях лісових ділянок.

Більш детальні відомості про фонд лісовідновлення і лісорозведення приведені в табл. 4.6.

Таблиця 4.6

Породи, запроектовані для відновлення	Категорії лісових ділянок			Разом	
	невкриті лісовою рослинністю	лісосіки ревізійного періоду			
		лісовідновних рубок	суцільних санітарних рубок		
Сосна	7,7	186,3	43,2	237,2	
Дуб звичайний	1,0	187,3	43,2	1,0	
Разом	7,7	187,3	43,2	238,2	
<b>2. Декоративні посадки</b>					
Дуб звичайний	14,9			14,9	
Дуб червоний	26,0			26,0	
Разом	40,9			40,9	
<b>3. Природне поновлення</b>					
Сосна звичайна	0,3	139,7	2,4	142,4	
Дуб звичайний		62,5		62,5	
Вільха чорна		2,2		2,2	
Разом	0,3	204,4	2,4	207,1	
<b>Усього по підприємству:</b>					
Сосна звичайна	7,0	327,0	45,6	379,6	
Дуб звичайний	15,9	62,5	78,4		
Дуб червоний	28,0	22	26,0		
Вільха чорна	48,9	391,7	45,6	486,2	
Разом					

**НУБІЙ України** Термін відновлювального періоду для ділянок, призначених для природного поновлення, прийнятий в середньому 5 років. Терміни змикання лісових культур і переведення їх у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки, в залежності від групи типів лісу і цільової породи, прийнятий в середньому 5-6 років.

**НУБІЙ України** Схеми типів ландшафтних культур і декоративних посадок приведена в «Типах лісових культур і посадок в зелених зонах Полісся України», складених по основі рекомендацій П. Г. Вакулюка, систематизованих спеціалістами ВО «Укрдергліспроект» з врахуванням пропозицій УкрНДІЛГА [6].

**НУБІЙ України** Різноманітний склад супутніх порід і чагарників дозволяє створити мальовничі пейзажі, підсилити захисні функції створюваних насаджень. Сучасні лісові культури передбачають створення закритих тинів ландшафтів. При розміщенні декоративних посадок слід враховувати сформовану сітку стежок і доріг, можливість скоротити втоптування навколо стовбурів дерев, створити умови для приваблення співучих і комахоїдних птахів, враховувати розміщення конкретних дерев і чагарників так, щоб більшу частину року якась група їх зберігала привабливість. Для підсилення барвистості і мальовничості при створенні декоративних посадок рекомендується використовувати традиційно вживаних гарно квітучих дерев і чагарників: липа, дуб червоний, береза, ялівець, скумпія, смородина золотиста.

**НУБІЙ України** Створення посадок необхідно проводити переважно крупномірними саджанцями. Догляд за лісовими культурами та їх доведення до проектної густоти повинен проводитись до настання віку переведення у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки.

**НУБІЙ України** Кількість доглядів може змінюватись в ту чи іншу сторону в залежності від лісорослинних умов, задерніння ґрунту і розвитку трав'яної рослинності.

**НУБІЙ України** При умові виконання запроектованих лісовідновлювальних заходів на кінець ревізійного періоду в категорії не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок залишиться 41,2 га з руїв останнього ревізійного періоду, після відновлювальні заходи на яких будуть проводитись в наступному ревізійному періоді. Лісороздорідання у плановому періоді підприємство проводити не буде.

## 4.3. Заходи з охорони і захисту лісу

Ліс є особливим природним об'єктом, а також становить частину єдиної природної системи. Важлива особливість лісів полягає в тому, що вони є відтворюваним природним ресурсом, процес відтворення якого пов'язаний із

значним терміном вирощування, тривалістю декілька десятиліть.

Організація охорони і захисту лісів передбачає комплекс організаційних, правових та інших заходів, спрямованих на збереження лісів від пожеж, незаконних рубок, пошкодження, ослаблення та іншого шкідливого впливу,

захист від шкідників і хвороб [40].

Захист лісів від шкідників і хвороб забезпечується шляхом систематичного спостереження лісовою охороною за станом лісів, своєчасного виявлення осередків шкідників деревних та чагарникових порід і хвороб лісу, здійснення профілактики виникнення таких осередків, їхньої локалізації та ліквідації.

Проблема охорони лісів від пожеж – одна з найбільш складних, які вирішуються працівниками лісового господарства як в етапі України, так і КП «Дарницьке лісонаркове господарство» зокрема.

Для підвищення рівня пожежної безпеки потрібно проводити роз'яснювальну роботу серед населення щодо питання збереження лісів і дотримання встановлених норм і правил пожежної безпеки в лісах, правильно організовувати використання лісів для масового відпочинку населення в цілях зменшення неорганізованого припливу людей в ліс підвищуючи пожежну безпеку, а також проводити заходи щодо посилення протипожежної охорони в місцях масового відпочинку.

Основною причиною виникнення лісових пожеж на сьогоднішній день являється людський фактор, а саме недотримання елементарних правил поводження відпочиваючих з вогнем в лісі. Найбільша кількість пожеж, як правило, припадає на весняний період. У вихідні та святкові дні насадження лісових масивів підприємства, які безпосередньо примикають до житлової зони

# НУБІЙ Україній

міста Києва, відвідує велика кількість киян та гостей міста, що призводить до різкого зростання джерел розповсюдження відкритого вогню.

У цілях попередження лісових пожеж на підприємстві:

- щорічно розробляються та здійснюються відповідні заходи

протипожежної профілактики в лісах:

- різними засобами, в т. ч. і через засоби масової інформації, пропагандуються правила протипожежної безпеки та висвітлення проблем збереження лісів (рис. 4.3);

- забезпечується координація заходів, спрямованих на охорону лісів від пожеж у межах своєї території;

На періоди високих класів пожежної небезпеки вводяться обмеження на відвідування громадянами лісів та заборона в'їзду в них транспортних засобів.



Рис. 4.3. Висвітлення проблеми лісових пожеж у Дарницькому ЛПГ для інформування населення

**НУБІЙ України**  
Для своєчасного виявлення осередків пожеж дві вежі (Білодібрівне та  
Микільське лісництва) обладнані телевізійними системами спостереження за  
лісами (рис 4.4).



**Рис. 4.4. Пожежна спостережна вежа у підприємстві**

**НУБІЙ України**  
Для локалізації та ліквідації лісових пожеж задіюються 7 пожежних  
автомобілів підвищеної прхідності, з них 3 од. на базі ЗІЛ-131 та 4 од. на базі  
КАМАЗ-43118, 5 тракторів різних модифікацій з пожежними плутами ПЛ-75-15,  
пожежний інвентар.

Для попередження розповсюдження лісових пожеж створюються та  
проводяться догляди за мінералізованими смугами та протипожежними  
розвривами.

**НУБІЙ України**  
З метою недонесення автотранспорту на територію лісів влаштовується різноманітні перепони (встановлюються шлагбауми, надовбні, перекопуються дороги) (рис. 4.5).



**Рис. 4.5. Штучні перепони при в'їзді у лісові масиви**

Ступінь пожежної небезпеки визначався за „Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки лісових ділянок лісового фонду” розробленою інститутом „Укрдірполіс” і затвердженою наказом Міністерства лісового господарства України від 2 червня 1997 року № 52.

Територія характеризується досить високим класом пожежної небезпеки, що зумовлено значною питомою вагою соснових насаджень, а також інтенсивним відвідуванням лісу населенням (табл. 4.7).

**Таблиця 4.7**

**Розподіл лісових ділянок за класами пожежної небезпеки, га**

Лісництво	Класи пожежної небезпеки					Середній клас
	1	2	3	4	5	
Броварське	518,4	3474,0	279,6	208,6	93,4	4574,0
Білогірське	598,5	2048,2	582,7	370,5	174,6	3774,0
Дніпровське	82,4	1156,8	354,6	754,5	233,7	2582,0
Микільське	144,6	2015,8	311,1	155,9	97,6	2725,0
Дарницьке	99,6	2329,0	221,1	96,8	92,5	2839,0
Усього	1443,5	11023,8	1749,1	1585,8	691,8	16494,0

# НУБІЙ України

Територія підприємства за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними відноситься до наземної організації охорони лісу.

Крім вказаних (табл. 4.8) заходів з протипожежного впорядкування, слід

більше уваги приділяти роз'яснювальній роботі серед населення, а також

пропаганді правил пожежної безпеки в лісі.

# НУБІЙ України

Таблиця 4.8

## Зaproектовані обсяги заходів, спрямованих на збереження лісів від пожеж

Найменування	Одиниця вимірювання	Існує	Проектується додатково	Прийнято 2-го п/в нарадою	Термін виконання
1. Попереджувальні протипожежні заходи					
1.1. Організація постійних протипожежних виставок	шт.	-		5	рев. період
1.2. Встановлення попереджувальних аншлагів	шт.,	85	80	80	-*-
1.3. Обладнання місць відпочинку і куріння	шт.		10		-*-
1.4. Встановлення шлагбаумів	шт.	157	100	100	-*-
1.5. Протипожежна пропаганда	тис. грн	10,0	10,0	10,0	щорічно
2. Обмежувальні протипожежні заходи					
2.1. Створення мінералізованих смуг	км	340	100	440	рев. період
2.2. Догляд за мінералізованими смугами	км	1950	500	2450	щорічно
2.3. Влаштування надовбнів	шт	1108	1100	1100	рев. період
2.4. Ремонт, утримання доріг п/п призначення	км	3	3	3	щорічно
3. Дозорно-сторожові протипожежні заходи					
4.1. Організація ЛПС	об'єкт			2	рев. період
4.2. Утримання пунктів зосередження п/п інвентаря	пункт	10	10	10	щорічно
4.3. Утримання тимчасових пожежних сторожів	чол.	6	6	6	щорічно
4.4. Виступи по засобах масової інформації	год.	3	3	3	-*-
4. Засоби із забезпечення матерально-технічної бази					
Придбання:					
- патрульні автомобілі	шт.	5	5	5	рев. період
- пожежні автомобілі	шт.	7	2	2	-*-

Найменування	Одиниця вимірювання	Існує	Доведження табл. 4.8		
			Проект- тується додатково	Прийнято 2-ю л/в нарадою	Термін виконання
- трактори МТЗ-82	шт	7	7	7	-*-
- мобільні телефони	шт	25	30	30	-*-
- плуги ПКЛ-74	шт	5	5	5	-*-
- п/п інвентар	тис. грн.	5,0	50,0	50,0	*

**НУБІЙ України**  
Для ефективної охорони лісів від пожеж підприємство проводить постійний моніторинг пожежної ситуації у лісових екосистемах для швидкого реагування на всі випадки загорань на початковому етапі їх виникнення.

**НУБІЙ України**  
Для попередження виникнення лісових пожеж, зокрема підпалів, рейдові мобільні групи з числа працівників лісопаркового господарства постійно здійснюють патрулювання лісовых масивів.

**НУБІЙ України**  
Як можна побачити з наведеної таблиці, на підприємстві планується виконання основних протипожежних заходів у достатній кількості, що є позитивною стороною ведення господарства.  
Санітарний стан лісів в даний час слід вважати незадовільним. Це підтверджується тим, що загальний запас сухостійного і пошкодженого лісу збільшився на 109,9 тис. м<sup>3</sup> в порівнянні з даними попереднього лісовпорядкування, наявністю осередків шкідників і хвороб лісу на площі 2628,5 га.

Зaproектовані щорічні обсяги заходів з лісозахисту наведені в табл. 4.9. і прийняті 2-ю лісовпорядною нарадою.

**НУБІЙ України**  
В залежності від появи і розвитку осередків шкідників і хвороб лісу, зміни санітарного стану насаджень, обсяги заходів з лісозахисту, повинні уточнюватись.

**НУБІЙ України**  
З метою запобігання розвиткові осередків шкідників і хвороб лісу, треба під час ведення лісового господарства виконувати вимоги «Санітарних правил в лісах України» [34].

Таблиця 4.9

Найменування заходів	Одиниця вимірювання	Зaproектовано лісовпорядкуванням	Прийнято 2-ю л/в нарадою	Примітка
1. Лісопатологічне обстеження	га	6000	6000	шорічно
2. Грунтові розкопки	ям	200	200	рев.період
3. Біологічні заходи боротьби:				
– виготовлення штучних гнізд	шт.	1500	1500	рев.період
– ремонт штучних гнізд	шт.	1000	1000	*-
- побудова годівниць	шт	50	50	шорічно
- огорождування мурашників	шт	20	200	*-
4. Організаційно-господарські заходи:				
нагляд за появою осередків шкідників і хвороб	га	2000	2000	шорічно
- організація пунктів лісозахисту	шт.	6	6	рев.період
- пропаганда лісозахисту	тис.грн.	1,0	1,0	шорічно

Зaproектовані заходи із лісозахисту повинні вправити санітарний стан лісів підприємства у кращу сторону і сприяти для наступного недопущення масових проблем із всиханням насаджень.

#### 4.4. Очікувана ефективність запроектованих лісогосподарських заходів

У зв'язку з покращенням структури лісового фонду, його об'єктивізації за рахунок приведення фактичного стану у відповідність з перспективою використання всіх категорій земель в залежності від місця кожної ділянки в системі природних умов і адміністративно-господарського поділу території,

оцінка потенційних можливостей кожної конкретної ділянки на основі поглибленої характеристики продуктивності умов місцевостання дає можливість розподілу лісового фонду за категоріями земель привести до рівня

близького до оптимального, оскільки забезпечуються вимоги, як класичного лісового господарства, так і лісопаркового по всіх видах господарської діяльності в межах своєї території.

**НУБІЙ України** Виконання запроектованих лісовоорядкуванням заходів в значній мірі буде сприяти підвищенню продуктивності насаджень, покращенню санітарного стану деревостанів, посиленню захисних, кліматорегулюючих і рекреаційних функцій лісу.

Лісова площа земель лісогосподарського призначення на початку наступного ревізійного періоду

приведені в таблицях 4.10-4.12.

Таблиця 4.10

**Очікувані зміни в розподілі загальної площини за основними категоріями лісових ділянок**

Категорії лісових ділянок	На рік лісовоорядкування		На початок наступного ревізійного періоду		Зміни	
	га	%	га	%	га, ±	%, ±
<b>Площа земель лісогосподарського призначення</b>						
1. Вкриті лісовою рослинністю – усього	15346,7	93,0	15430,5	93,5	+83,8	+0,5
в тому числі:						
а) лісові культури	9184,3	53,7	9519,1	57,7	+334,8	+3,6
2. Не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки усього	811,0	4,9	727,2	4,4	-83,8	-0,5
в тому числі:						
а) незімкнуті лісові культури	179,8	1,1	83,2	0,5	-96,6	-53,7
б) лісові розсадники і плантації	22,1	0,2	22,1	0,2		
в) рідколісся						
б) загиблі насадження	4,2					
д) зруби	3,8		20,8	0,1	+17,8	+0,1
е) пустирі і галівини	253,3	1,5	253,3	1,5		
ж) лісові шляхи, просіки	347,8	1,1	347,8	2,1		
<b>Разом лісових ділянок:</b>	<b>16157,7</b>	<b>97,9</b>	<b>16157,7</b>	<b>97,9</b>	-	-
<b>Нелісові ділянки</b>						
1. Води	37,6	0,2	37,6	0,2		
2. Болота	67,3	0,4	67,3	0,4		
3. Садиби, споруди	53,3	0,3	53,3	0,3		
4. Траси	74,8	0,5	74,8	0,5		
5. Інші	103,3	0,7	103,3	0,7		
<b>Разом нелісових ділянок:</b>	<b>336,3</b>	<b>2,1</b>	<b>336,3</b>	<b>2,1</b>		
<b>УСЬОГО:</b>	<b>16494</b>	<b>100</b>	<b>16494</b>	<b>100</b>		

В цілому, на кінець цинішнього ревізійного періоду очікуються позитивні зміни в загальній структурі лісового фонду.

# НУВІСТ України

Так пітому вага вкритих лісовою рослинністю зросте на 0,5%, площа нігучних насаджень зросте на 3,6%, площа лісових ділянок, невкритих лісовою рослинністю зменшиться на 0,5%.

Таблиця 4.11

## Очікувані зміни в розподілі вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за панівними породами

Панівні породи

На рік лісовпорядкування

На початок наступного ревізійного періоду

Очікувані зміни

	га	%	га	%	га, ±	%, ±
Сосна звичайна	13180,7	85,9	13193,2	85,5	+12,5	0,1
Сосна Банкса	5,7	-	5,7	-	-	-
Ялина європейська	35,9	0,2	37,6	0,2	+1,7	+4,7
Модрина європейська	0,1	-	0,1	-	-	-
Дуб червоний	20,3	0,1	29,7	0,2	+9,4	+46,3
Дуб звичайний	901,3	5,9	964,8	-	+63,5	+6,9
Бук лісовий	1,1	-	1,1	-	-	-
Граб звичайний	0,3	-	0,3	-	-	-
Ясен зелений	4,4	-	4,4	-	-	-
Ясен звичайний	0,2	-	0,2	-	-	-
Клен гостролистий	7,3	0,1	7,3	-	-	-
Клен сріблястий	13,6	0,1	13,6	0,1	-	-
Явір	2,4	-	2,4	-	-	-
Клен ясенелистий	6,0	0,1	6,0	0,1	-	-
В'яз гладкий	1,5	-	1,5	-	-	-
Берест	0,8	-	0,8	-	-	-
Акація біла	46,6	0,3	46,6	0,3	-	-
Береза повисла	710,4	4,6	710,4	4,6	-	-
Оєика	26,7	0,2	26,7	0,2	-	-
Вільха чорна	246,1	1,6	246,1	1,6	-	-
Липа дрібнолиста	11,4	0,1	11,4	0,1	-	-
Тополя канадська	42,1	0,3	42,1	0,3	-	-
Тополя піраміdalна	-	-	-	-	-	-
Тополя чорна	33,0	0,2	29,7	0,2	-3,3	-10,0
Верба біла	42,9	0,3	42,9	0,3	-	-
Руша звичайна	0,5	-	0,5	-	-	-
Горіх грецький	0,7	-	0,7	-	-	-
Горіх маньчжурський	1,3	-	1,3	-	-	-
Горобина звичайна	0,1	-	0,1	-	-	-
Черемха звичайна	0,9	-	0,9	-	-	-
Верба козяча	0,6	-	0,6	-	-	-
Шелюга	1,8	-	1,8	-	-	-
<b>РАЗОМ:</b>	<b>15346,7</b>	<b>100</b>	<b>15430,5</b>	<b>100</b>	<b>+83,8</b>	<b>+0,5</b>

**НУВІЙ Україні**

Підвищиться на 10,1% середній запас на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель. Проведення рубок співвідношення типів ландшафтів наблизити до оптимального розподілу території за типами ландшафтів.

Неодмінною умовою підвищення рекреаційної оцінки лісів є також високий

рівень протигражної охорони, попереджувальні заходи щодо розвитку осередків хвороб і шкідників лісу.

Таблиця 4.12

**Очікувані зміни в лісовому фонду і продуктивності лісів**

Індикатори	Одиниця вимірювання	На рік лісовпорядкування	На початок наступного періоду
1. Вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – усього	га	15346,7	15430,5
в т. ч. по групах порід:			
–хвойні	га	13222,4	13236,6
–твёрдолистяні	га	1005,8	1078,7
–м'яколистяні	га	1118,5	1115,2
2. Незімкнуті лісові культури	га	180,1	83,2
3. Не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – усього	га	811	727,2
4. Загальний запас насаджень	тис. м <sup>3</sup>	6045,55	6700,87
5. Середній запас на 1 га вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок – усього	м <sup>3</sup>	394	434
6. Площа стиглих і перестійних деревостанів – усього	га	1643,0	1964,5
в т. ч. по групах порід:			
–хвойні	га	1348,7	1448,7
–твёрдолистяні	га	89,9	149,9
–м'яколистяні	га	204,4	365,9
7. Загальний запас стиглих і перестійних деревостанів – усього	тис. м <sup>3</sup>	576,75	726,74
в т. ч. по групах порід:			
–хвойні	тис. м <sup>3</sup>	505,45	595,32
–твёрдолистяні	тис. м <sup>3</sup>	21,38	37,91
–м'яколистяні	тис. м <sup>3</sup>	49,92	93,51
8. Середній запас стиглих і перестійних деревостанів на 1 га	м <sup>3</sup>	351	370
в т. ч. по групах порід:			
–хвойні	м <sup>3</sup>	375	411
–твёрдолистяні	м <sup>3</sup>	239	253
–м'яколистяні	м <sup>3</sup>	244	256
9. Середня зміна запасу на 1 га лісових ділянок	м <sup>3</sup>	4,7	4,8

Показники	Доведження табл. 4.12		
	Одиниця вимірювання	На рік лісопорядкування	На початок наступного періоду
10. Обсяги користування на 1 га лісових ділянок	м <sup>3</sup>	3,4	9,5
в т. ч. по санітарних рубках		2,7	8,1

НУБІП України  
Таким чином, можна зробити висновок, що у КП «Дарницьке ЛПГ» проходить своєрідна господарська діяльність, яка на перше місце ставить не заготівлю деревини для цілей економіки країни, а підвищення санітарно-гігієнічних, рекреаційних та оздоровчих функцій лісових насаджень, оскільки основним їх призначенням є формування сприятливого мікроклімату жителям м. Києва та захист і очищення повітря від газів, диму та шкідливих домішок.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

# НУБІП України

## ВИСНОВКИ

Дарницьке лісопаркове господарство розташоване у центральній частині

Київської області та опікується лісами на загальній площі понад 16 тис. га.

Переважна частина лісів підприємства відноситься до лісів зеленої зони міста Києва (близько 90 %), що обумовлює їх цінність та основні функції.

За породним складом майже 96 % усіх вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок становлять соснові насадження, тому проблема всихання сосняків є досить важливою та актуальною для підприємства.

У віковій структурі найбільшу частку займають насадження VI-X класів віку.

Рекреаційні ліси підприємства характеризуються досить високим ступенем рекреаційного навантаження, оскільки зона інтенсивної рекреації та масового

відпочинку складають 7649,8 га або 46,4 % від загальної площи території.

Зону екстенсивної рекреації, яка становить 8735,2 га (52,9 %), потрібно розглядати як резерв до переведення в більш інтенсивні зони рекреації.

Серед типів ландшафтів переважають закриті ландшафти (88,9 %), напівзакриті ландшафти становлять 6,7 % території, а відкриті ландшафти 4,4 %.

Аналіз санітарного стану вказує на те, що пік пошкоджень припадає на 2017 та 2018 роки, а тренд пошкоджень має зростаючий характер. Так, за період 2015-

2019 рр. загальна площа пошкоджених насаджень становить 322,3 га, а

основними шкідниками є верхівковий короїд та комплекс п'ядунів – понад 80 %.

За результатами аналізу господарської діяльності та особливостей впорядкування можна сказати, що специфікою Дарницького ЛПШ, попри подібне

господарювання до типових лісових підприємств, є їх призначення для оздоровлення і рекреації населення столиці України. Ця місія насаджень підприємства визначає особливості всіх заходів, які проводяться у лісі.

Окрім того, велике рекреаційне навантаження, яке припадає на даного підприємства, є суттєвим фактором впливу на всі компоненти лісового

нубіп України

біогеоценозу, і тому, працівникам лісопарку необхідно вживати необхідні заходи щодо недопущення деградації лісів, які тим підпорядковуються.

нубіп України

нубіп України

нубіп України

нубіп України

нубіп України

нубіп України

# НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреєва О. Ю., Гудзій А. І., Вишневський А. В. Поширення осередків масового розмноження короїдів у соснових насадженнях Рівненського Полісся. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2018. №28. С. 14–17.
2. Атрохин В. Г. Курамшин Н. В. *Ландшафтное лесоводство*. Москва : Экология, 1991. 176 с.
3. Афанасенко К.В. Участь делегації Державного комітету лісового господарства України в 4-й міністерській конференції з захисту лісів у Європі у м. Відень (Австрія). *Причорноморський екологічний бюллетень*. 2004. №1 (11). С. 163–166.
4. Бондаренко В. Д., Фурдичко О.І. Ліс і рекреація в лісі. Львів : Світ, 1994. 232 с.
5. Бондаренко В. Д., Фурдичко О. І. Узлісся: екологія, функції та формування. Львів : Астерикс, 1993. 64 с.
6. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.І. Лісовідновлення та лісорозведення в рівнинних регіонах України: монографія. Фастів: Поліфаст, 1998. 250 с.
7. Ведение хозяйства в рекреационных лесах: Практические рекомендации. Львов : МЛТИ, 1986. 38 с.
8. Всихання хвойних лісів – проблема набула загрозливих масштабів: *Інформаційно-аналітичні матеріали до науково-практичної конференції з питань напрацювання заходів попереџення поширення шкідників і хвороб лісу та щодо охорони лісів від пожеж*. URL: <http://khersonlis.org.ua/images/stories/buklet%20vs.pdf> (дата звернення: 03.04.2021).
9. Генсирук С. А., Нижник М. С., Возняк Р. Р. Рекреационное использование лесов. Киев : Урожай, 1987. 245 с.
10. Генсирук С.А. Ліси України. Львів : НВФ «Українські технології», 2002. 496 с.

**НУБІЙ України**

11. Данилюк В.П. Таксаційна характеристика та санітарний стан еснових насаджень КП «Дарницьке лісопаркове господарство». *Науковий пошук молоді для стального розвитку лісового комплексу та садово-паркового господарства*: матеріали 75-ї Всеукр. студ. наук.-практ. конф., 23 бер. 2021

**НУБІЙ України**

р. Київ. НУБІЙ. С. 17-18.

12. Жуковський О. В., Орлов О. О., Зборовська О. В. та ін. Санітарний стан соснових деревостанів після проведення санітарних рубок вибіркових, у кулісах та дрібноконтурних ділянках в осередках ураження короїдом верхівковим. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2018. № 8. С. 87–91.

**НУБІЙ України**

13. Заячук В. Я. Дендрологія: підручник. Львів: Апріорі, 2008. 656 с.

14. Комунальне підприємство «Дарницьке лісопаркове господарство». Київзеленбуд: веб-сайт. URL: <http://darn-lpg.kyivzelenbud.com> (дата звернення: 27.09.2021).

**НУБІЙ України**

15. Комунальне підприємство «Дарницьке лісопаркове господарство»: веб-сайт. URL: <http://www.dlpg.kyiv.ua> (дата звернення: 11.09.2021).

16. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць: підручник. Львів : Світ, 2008. 456 с.

**НУБІЙ України**

17. Лазаренко Я. М. Становлення законодавчих систем в Україні. Розвиток лісового законодавства України. К.: Право України, 2003. №3. С. 23–27.

18. Лісовий Кодекс України: Постанова ВР № 3853-XII від 21.01.94. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text> (дата звернення: 11.09.2021).

**НУБІЙ України**

19. Лісогосподарські заходи в лісопарках. Види рубок і посадок в лісопаркових частинах зелених зон. Учбові матеріали для студентів і школярів України: веб-сайт. URL: <http://um.co.ua/8/8-17/8-170393.html> (дата звернення: 19.06.2021).

**НУБІЙ України**

20. Мельник С. О. Аналіз системи прав власності на лісові ресурси і земельні ділянки лісового фонду в Україні. *Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість*. Львів : УкрДЛТУ, 2002. С. 123-129.

**НУБІП України**

21. Мельник С.О. Принципи реформування лісового господарства України. *Регіональна економіка*. 2001. №4(22). С. 215-222.

22. Методика визначення показників рекреаційної характеристики земель. Ірпінь : ВО «Укрдерліспроект», 2000. 192 с.

**НУБІП України**

23. Методичні рекомендації з моніторингу лісів України І. Ф. Я. Харків: 2001. 33 с.

24. Миронюк В. В., Свінчук В. А., Білоус А. М., Василишин Р. Д. Лісова таксація. Київ: НУБІП України, 2019. 220 с.

**НУБІП України**

25. Мусієнко С.І., Румянцев М.Г., Тарнопільська О.М. Рекреаційне лісівництво. Конспект лекцій. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 166 с.

**НУБІП України**

26. На колегії Держлісагентства обговорили проблему масового всихання лісів. *Державне агентство лісових ресурсів України*: веб-сайт. URL:

**НУБІП України**

[http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art\\_id=200983&cat\\_id=32888](http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=200983&cat_id=32888) (дата звернення: 15.05.2021).

27. Нормативно-справочные материалы для таксации лесов Украины и Молдавии. К.: Урожай, 1987. 560 с.

**НУБІП України**

28. Основні положення щодо організації та ведення лісового господарства в лісах зелених зон міст і населених пунктів України. Затверджено Науково-технічною радою Держкомлісгоспу України. Протокол № 4 від 26 грудня 2008р. Харків : УкрНДЛГА, 2008. 27 с.

**НУБІП України**

29. Погода в 243 странах мира. *Расписание погоды*: веб-сайт. URL: <https://tr5.ua> (дата звернення: 14.05.2021).

**НУБІП України**

30. Правові засади впровадження в Україні Конвенції про біорізноманіття / Малишева Н.Р., Олещенко В.І. та ін. К.: Хімджест, 2003. 176 с.

**НУБІП України**

31. Про загальнодержавну програму формування національно-екологічної мережі України на 2000-2015 роки: Закон України від 10.06.2012 № 4731-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1989-14#Text> (дата звернення: 16.04.2021)

**НУБІЙ України**

32. Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та видлення особливих захисних лісових ділянок: Постанова КМУ від 10 травня 2007 р. № 733. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2007-п#Text> (дата звернення: 29.04.2021).

**НУБІЙ України**

33. Про затвердження правил поліпшення якісного складу лісів: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 724. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/724-2007-п#Text> (дата звернення: 11.04.2021).

**НУБІЙ України**

34. Про затвердження Санітарних правил в лісах України: Постанова КМУ від 27.07.1995 № 555. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-95-п#Text> (дата звернення: 07.06.2021)

35. Проект організації і розвитку КП «Дарницьке лісопаркове господарство» на 2010 рік. Ірпінь: Укрдержліспроект, 2010. 273 с.

**НУБІЙ України**

36. Пронин М.И. Лесопарковое хозяйство. Москва : Агропромиздат, 1990. 174 с.

37. Родичкин Г.Д. Лісопарки України. К.: Будівельник, 1968. 168 с.

38. Свириденко В. Є., Бабіч О. Г., Киричок Л.С. Лісівництво: Підручник. Київ : Арістей, 2008. 544 с.

**НУБІЙ України**

39. Тюльпанов Н.М. Лесопарковое хозяйство. Ленинград : Стройиздат, 1975. 160 с.

40. Шеляг-Сосонко Ю.Р. Менеджмент охоронних лісів України. К.: Фітосоціоцентр, 2003. 299 с.

**НУБІЙ України**

41. Ярововський Н. Н. Сенданін С. Є., Токарєва О. В. Рекреаційне лісівництво: навчальний посібник. Київ: Наукова столиця, 2019. 299 с.

42. Яровий С.М., Солоненко А.М. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт із дисципліни «Лісопаркове господарство». Мелітополь : МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2012. 70 с.

И Н Е Д Ж А П И С Й

И Н Е Д Ж А П И С Й

И Н Е Д Ж А П И С Й

И Н Е Д Ж А П И С Й  
О Г А Т К И

И Н Е Д Ж А П И С Й

И Н Е Д Ж А П И С Й

И Н Е Д Ж А П И С Й

# НУБІП України

Додаток А

Матеріали пробної ділянки № 1

НС



## Матеріально - грошова оцінка лісосіки № 8401

КП "Дарницьке ЛПГ"  
Лісництво Броварське  
Квартал 16 Площа 2,0 га  
Виділ 2,8(7)  
Господарство Соснове  
Категорія лісів рекреаційно-оздоров

Рік рубки 2021  
Система рубок Рубки форм.і озд.ліс  
Вид рубки Освітлення-вибіркови  
Розряд такс 3  
Район Деснянський (м.Київ)  
Оцінку виконано

Вік насадження  
Склад до рубки  
після рубки  
Повнота /  
Запас на 1 га 0 / 0 / 0  
Спосіб очистки Утил.пор.решток

НС

Експозиція і крутина схилу

Грунт

Наявність підросту

Спосіб лісовідновлення

Порода	Розряд № висот такси			Об'єм деревини, м <sup>3</sup>								Таксова вартість, грн					Кількість дерев			Площа попере- перет Gm/га				
	Дср.	Нср	% запас	% діл	% вхл	руб	сер	др	вся	Дро- ва	Лік- від крон	Всьо- го ліквід	Від- ходи	Суч	Заг. маса	Діло- ва	Дро- ва	Лік- від крон	Суч	Всього ліквіду	всьо- го діл	в тч. діл	% діл	
Хв2-4м	5	203				0	0	0	0	0	0	0	0	6	6	0	0	0	0	0	1	0	0	0,0
8 10,5	100	0	0			0	0	0	0	0	0	0	0	6	6	0	0	0	0	0	1	0	0	0,0
Всього	100	0	0			0	0	0	0	0	0	0	0	6	6	0	0	0	0	0	1	0	0	0,0

Лісничий *[Signature]* / О. М Волевач /

ЛК 10

д/з 27.01

# НУБІП України

# НУВЧАЛЬНИЙ ВІДОВІДЕНИЙ ДОДАТКІВ А

## АКТ

відводу ділянки під освітлення на 2021 рік

“20” жовтня 2020 року

Броварське лісництво

Мною, пом.л.-го Броварського лісництва, Ларинецького ЛПГ Черноус М.І.

в присутності майстра лісолісника Гиренка С.М. та лісника обходу № 4 Оксютенка В.М. складено дійсний акт в тому, що на протязі жовтня цього року було зроблено

відвід ділянки 7 в кварталі № 16 площею 2,0 га під освітлення на 2021 рік

## І ВСТАНОВЛЕНО:

1. Місце відвіду: майстерська лісодільниця № 1 обхід № 4 квартал № 16 виділ 7 розряд такс 2 група лісів / госпчастина ліси населених пунктів господарство хвойне
2. Ділянка має наступну таксaційну характеристику:

Елементи таксaційної характеристики	Фактично при огляді ділянки	По матеріалах лісовпорядження
Площа ділянки в га	2,0	2,0
Склад	7Сз1Дчр2Дз	7Сз1Дчр2Дз
Повнота	0,8	0,8
Головна порода	Сз	Сз
Вік насадження в роках	10	10
Клас віку	1	1
Бонігет	1	1
Середня висота	2,5	2,5
Середній діаметр	2	2
Загальний запас на 1 га	10	10
Походження (природне, штучне)	штучне	штучне

3. Ділянка в натурі відмежована розчищеними візірами шириною 1 метр, на кутах ділянки поставлено 2 штук діляночних стовпін
4. Для визначення виходу лісопродукції на ділянці закладено пробну площину розміром 0,1 га. На пробній площині всі дерева, що заважають країним та допоміжним деревам, викривлені і відмираючі відмічені різцем, зрубані і розроблені.

Вихід лісопродукції по окремим сортиментам і її попенна вартість наступні:

По ро да	Вихід лісопродукції в м <sup>3</sup>							По ро да	Вихід лісопродукції в м <sup>3</sup>											
	на пробні площі 0,1 га	в перебо віді на 1га	в перебо віді на ділянку площі 2,0 га	шина в грн.	попен- на вартість в грн.	на пробні площі 0,1 га	в перебо віді на ділянку площі 0,1 га	в перебо віді на ділянку площі 0,1 га	шина в грн.	попен- на вартість в грн.	1	2	3	4	5	6	7			
1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
Дрова							Дрова													
Дрова							Дрова													
Хворост довж. 4-6 м							Хворост довж. 4-6 м													
Хворост довж. 2-4 м	Сз	0,3	3,0	6,0			Хворост довж. 2-4 м													
Хворост довж. 1-2 м							Хворост довж. 1-2 м													
Всього		0,3	3,0	6,0			Всього													

Акт складено для отримання лісорубного квитка.

Акт склав: Пом.л-20Черноус М.І.Присутні: майстер 1.к/оГиренко С.М.

лісник обх. №4

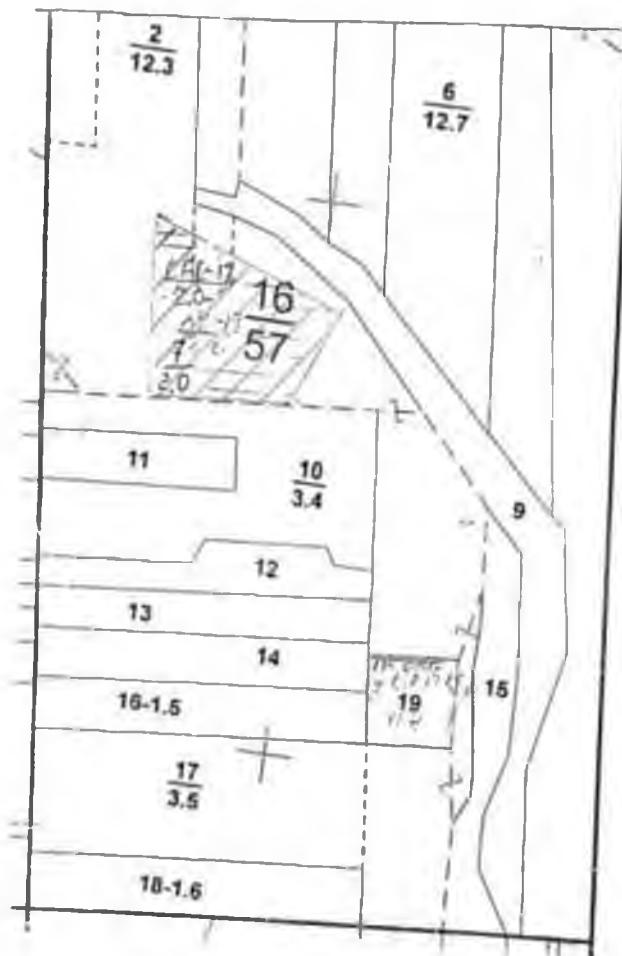
Оксютенко В.М.

# НУВЧАЛЬНИЙ ВІДОВІДЕНИЙ ДОДАТКІВ А

# НУБІА Вільховий ПЛАН

Продовження додатка А

відводу ділянки під ОСВ на 2021 рік  
в обході № 3 квартал 16 виділ 7 площа 2,0 га  
Броварського лісництва Дарницького ЛПГ



## Умовні означення



Ділянка, що  
відведена в рубку

Масштаб: 1:5000

Чернова М.Л.

ПЛАН СКЛАДА: ПРОМ. Л-ГУ

# НУБІП України

# НУБІП України

Доводження до датка А

## А К Т

огляду місць заготівлі деревини, інших продуктів лісу  
та використання корисних властивостей лісу

" 8 " червня 2021 року

Місто Київ Лісогосподарське підприємство ДАРНИЦЬКЕ ЛІСОПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО  
Лісництво БРОВАРСЬКЕ

лісничий Волевач О.М.

з повноваженням по-батьковів особи, якою є складаю ліс

в присутності представників

лісодільничі

з повноваженням по-батьковів особи, якою є складаю ліс

майстер Гиренко С.М.

з повноваженням по-батьковів особи, якою є складаю ліс

що діє на підставі посадової інструкції

поповненого

" 8 " червня 2021 року

р с н о

з повноваженням

провели огляд:

Посадочння місць рубок: ОСВ

з повноваженням

в кварталі №

16 виділ № 2.8(7)

по лісорубному квитку №

525

найдано. Дарницьким лісопарковим господарством

"22" січня 2021 року

Від користування

проміжно

способ обліку

за кількістю част. деревини

Строк закінчення лісокористування

"31" грудня 2021 року

Під час огляду встановлено:

	Од. вимірю	по волотю по лісорубному квитку (лісометру)	фактично заготовлено	наявність та фізична іншіх продуктів на лісопідприємстві	Під підсічкою
<u>Площа лісосіки</u>	<u>20</u>	<u>2,0</u>	<u>2,0</u>		
<u>Маси деревини</u>	<u>м3</u>	<u>6,0</u>	<u>6,000</u>		
<u>з тому числі:</u>					
<u>алгової</u>	<u>м3</u>	<u>0,0</u>	<u>0,000</u>		
<u>аров'яної</u>	<u>м3</u>	<u>0,0</u>	<u>0,00</u>		
<u>з неї для технології</u>	<u>м3</u>				
<u>хворосту і сучків</u>	<u>м3</u>	<u>6,0</u>	<u>6,00</u>		
<u>неліків</u>	<u>м3</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>		
<u>інші продукти лісу</u>					

Якість рубок, пов'язаних з підприємством лісової господарства:

Рубка проведена при задовільній якості

Способ обліку: проведена рубка - підсічкою, проводиться прізначення деревини рубок

найдано с-ли підприємстві і пропоную по проведенню додаткових заходів

Додатки до акту

Довідки про заготовлену деревину

Представник лісогосподарського підприємства

лісничий Волевач О.М.

Представник лісокористувача

майстер Гиренко С.М.

Під підсічкою Паніковська К.Н.

# НУБІП України

# НУБІП України

**Додаток Б**

Матеріали пробної ділянки № 2

НУ



КП "Дарницьке ЛПГ"  
Лісництво Броварське  
Квартал 39 Площа 1,0 га  
Виділ 15(11)  
Господарство Соснове  
Категорія лісів рекреаційно-оздоровчі

## Матеріально - грошова оцінка лісосіки № 8408

Рік рубки 2021

Система рубок Рубки форм і озд.ліс  
Відмінність Прочищення-вибіркові  
Розряд такс 3  
Район Деснянський (м.Київ)  
Оцінку виконали

Вік насадження  
Склад до рубки  
після рубки  
Повнота /  
Запас на 1 га 5 / 5 / 0  
Способ очистки Утил.пор.решток

Експозиція і крутизна схилу \_\_\_\_\_  
Грунт \_\_\_\_\_  
Наявність підросту \_\_\_\_\_  
Способ лісовідновлення \_\_\_\_\_

Порода	Розряд	№ висот такси	Об'єм деревини, м <sup>3</sup>								Таксова вартість, грн						Кількість дерев			Площа попов. перет. Гм <sup>2</sup> /га					
			Ділова	Про-	Лік-	Всьо-	Від-	Суч	Заг	Ділова	Про-	Лік-	Суч	Всьо-	в т.ч.	%	діл	діл	кron	ки	ліквіду	всьо-	го	діл	
Дсс	Нср	%	%	Vхп	м <sup>3</sup>	груб	сер	др	вся	ва	від	го	ходи	ки	маса	діл.	ва	від	кron	ки	ліквіду	всьо-	го	діл	
Сосна	5	3				0	0	0	0	4	0	4	0	1	5	0	14	0	0	14	98	0	0	0,7	
9 9,6	80	0	0,04																						
сосна-непі	5	203				0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	28	0	0	0,2
10 10,3	20	0	0,04																						
Xв2-4м	5	203				0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0,0
8 10,5	0	0	0																						
Всього	100	0	0,04			0	0	0	0	4	0	4	1	6	11	0	14	0	0	14	127	0	0	0,9	

Лісничий О. М. Волевач

№ № 11

Бу 21.01

НУБІП України

**НУБІП України** **Вимірювальний план**  
**Доведження додатка Б**

ПЛАН  
 відводу ділянки під ПРЧ на 2021 рік  
 в обході № 11 квартал 39 виділ 11 площа 1,0 га  
 Броварського лісництва Дарницького ЛПГ

Н

Н

Н

Н



Цілини, що  
представлені в рубку

Н

Масштаб 1:5000

план склав: Пом. Л-10

/ Черноус М.І. /

**НУБІП України**

## Продовження додатка Б

AKT

відводу землі під прочищення на 2021 рік

"20" квітня 2020 року

Броварське лісництво

Многоденсичним Броварського лісництва, Дарницького ЛПГ Волевач О.М.

в приєднаній оцінці майстра 2 лісол. Петчури В.М та лісника обходу № 11 Федрига В.І складено

дійсні і як в тому, що на протязі жовтня цього року було зроблено

ніаді та пішки 11 в кварталі № 39 площею 1,0га під прочинення на 2023 рік

## УСТАНОВЛЕНО:

1. Місце відповідальності майстерська пісодильниця № 2 обхід № 11 квартал № 39 виділ 11 розріз 1 група лісів / господарчина осі населених пунктів господарство також  
2. Ділянка з поступною таксакійною характеристику:

Елементи	Фактично при обсягі ділянки	По матеріалах дісональраджения
Площа ділянки	1,0	1,0
Склав	7С32Дз1Дср	7С32Дз1Дср
Повинна	0,75	0,75
Головна висота	С3	С3
Вік насадження в роках	19	19
<u>Клас висот</u>	2	2
Бонитет	1	1
Середня висота	6,5	6,5
Середній коефіцієнт	8	8
Загальний ступінь	60	60
Нохоласені пропускні	штук/га	штук/га

- Ділянка видається відмежована розчищеними візирами шириною 1 метр, на кутах ділянки встановлено пігук ділянкових стовпів.
  - Для виготовлення виходу лісопродукції на ділянці залягано пробну площину розміром 0,05 га. На пробній площині всі дерева, що заважають країним та допоміжним деревам, викривлені та знищуються з гачком різнем, зрубані і розроблені.

Задача 14. Постройте по окремим сортиментам і їх відповідною вагістю, наступні

Библиотека МАДИ им. Н.Э.Баумана – погорбного книга

124 S. J. Stahl

1000000

BRUNNEN

JOURNAL

WILHELMUS VAN

Henry B.M.

June 20, 1911

Формат B1

**НВЕІМ Вілма** *Продовження додатка Б*  
*Переклад відповідей*

Перенікова Євгенія  
більдінг фарб під ПРЧ № 2021  
05.11.2021 року  
Більдінг № 11 вул. 1.Січ  
Більдінг № 11 вул. 1.Січ

Всего было 8 писем 126/кто где писал адреса / где писал

Bijbop Bucwak - now 11-10

卷之三

W-00 00X 12

100000000

Opposite page 5.

## Professor

卷之三

*Specimen 7*

— 6 —

# НУБІП України

# НУБІП Україні

Додовження до дитка Б

Відбір моделей ресоб

## НУ

ш/п порода Dl.5 кг Нм Розрив

1	свіча	8	8.5	У	78.5 У
2	—	8	7.5	У+	78.5 У+
3	—	8	9.5	У	78.5 У
4	свічка	12	11.0	У	78.5 У
5	—	12	10.0	У+	78.5 У+
6	—	12	11.5	У	78.5 У
7	свічка	16	13.0	У	78.5 У
8	—	16	12.0	У	78.5 У

## И

## НУ

Н висота 19 Dl.5 кг ресоб  
ш/п порода

## НУ

## ДІЛІ УКРАЇНИ

# НУБІП Україні

# НУБІП Україні

# НУБІП Україні



# НУБІП України

Додовження до додатка Б

Додаток 3

до пункту 8.4. Методичних вказівок з  
відведення і таксаций лісостік. видані  
лесорубним квитком та огляду чистки  
заготовлені деревини і дерев'яної будівлі

## ДОВІДКА

про класифікацію лісової маси

На лесорубному (лісовому) квітку № 3216 /ІІ від 26.07.2022 р. в  
кварталі № 39 ділянка № 15101 Білозерське с.т. м. Дніпро  
(наименування лісництва(структурного підрозділу))  
заготовлено:

підготовлення пустійого лісочористувача

Маса деревини	Одиниця вимірювання	Кількість
В тому числі ділові:		
чорв'які		
посуд для технологічних		
опарі		

Каренюк

ОДИНС

Головний бухгалтер

ОДИНС

Печатка

р/н 38 Філія Куп'янської ОВС  
бухгалтер Григорій

# НУБІП України

# НУБІП України

# НУБІП України

Додаток В

Матеріали пробної ділянки № 3

Н  
С



КП "Дарницьке ЛПГ"

Лісництво Броварське  
Квартал 59 Площа 5,7 га  
Виділ 5  
Господарство Соснове  
Категорія лісів рекреаційно-оздоровчий

## Матеріально - грошова оцінка лісосіки № 8418

Рік рубки 2021

Система рубки Рубки форм. і озд. ліс  
Вид рубки Прорідування-вибірка  
Розряд таєм. 3  
Район Деснянський (м. Київ)  
Оцінку виконано

Вік насадження /

Склад до рубки

після рубки

Новото /

Запас на 1 га 5 / 5 / 0

Способ очистки Утил. пор. решток

Експлуатація і крутина схилу \_\_\_\_\_

Наяність підросту \_\_\_\_\_

Група \_\_\_\_\_

Способ лісовідновлення \_\_\_\_\_

Н  
С

Н  
С

Порода	Розряд	№ висот такси	Об'єм деревини, м <sup>3</sup>								Таксова вартість, грн				Кількість дерев	% діл	Площа по площі перетину, Гм <sup>2</sup>	
			Ділова	Дрова	Лік-від крон	Всього крон	Відходи	Сучки	Заг. маса	Ділова	До-ва	Лік-від крон	Всього піквіду	всього	в тч.			
Дср	Нср	%	%	Вхп	м <sup>3</sup>	груб	сер	др	вся	квід	ходи	ки	маса	діл	діл	Гм <sup>2</sup>		
сосна	5	3				0	0	0	0	27	0	27	0	5	32	0	97	0
10 10,3	73	0 0,05				0	0	0	0	27	0	27	0	0	32	0	97	587
береза	5	33				0	0	0	0	3	0	3	0	0	3	0	13	0
10 10,9	8	0 0,04				0	0	0	0	3	0	3	0	0	3	0	13	71
осика	3	38				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9 12,5	0	0 0				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
сосна-непл.	5	203				0	0	0	0	0	0	0	7	1	8	0	0	192
9 9,8	19	0 0,04				0	0	0	0	0	0	0	7	1	8	0	0	0,2
Всього	100	0 0,04				0	0	0	0	30	0	30	7	6	43	0	110	0
																110	858	0
																		1,1

Пісничий О. М. Волевач /

№ 12  
д/з 27.01.21 р

# НУБІП України

Додовження до доклада В

Перелікова відомість

відбору дерев у ПРЖ на 2021 рік

в обході №6 квартал №9 виділ № площа 5,7 га

Броварське лісництво КП Дарницьке ЛПГ

20.08.2021р.

Сосна

Дров

Неливід

Береза

Ялиця

Сосна

Разом

Лінія	Діаметр	Кількість	Сосна	Дров	Неливід	Береза	Ялиця	Сосна	Разом
8			11	375	135	30	14		
12			11	179	36	10	11		
16			11	24	14	12	14		
20			11	8	1	13			
24			11						
Всього			587		192	71	8	858	

Всего: 858 (вісімсот п'ятнадцять вісім) дерев

Вібір дерев у рубку трохи:

- від обх. 13
- від обх. 17
- від обх. 18
- від обх. 19
- від обх. 20

( Вітер Р.М. )  
 ( Круглик М.М. )  
 ( Мішаківський С.Е. )  
 ( Сагайдачний А.А. )  
 ( Вадевач О.М. )

НУ

НУ

НУ

НУ

# НУБІП України

# НУБІП Україні

Додовження до датка В

Відбір молодих дерев

Н

№/п	порода	D <sub>1.3</sub> см	нр	Розсада
1	Сосна	8	9.0	IV
2	- II -	8	9.5	V
3	- II -	8	10.0	VI
4	Сосна	12	11.5	V
5	- II -	12	10.5	V
6	- II -	12	12.0	V
7	Сосна	16	13.0	V
8	- II -	16	14.0	V
9	- II -	16	13.5	V
10	Берес	8	10.0	V
11	- II -	12	11.5	V
12	- II -	16	14.5	V
13	Дуб	8	12.0	III
14	- II -	8	11.0	III
15	- II -	16	12.0	III

1

Н

№/п	порода	D <sub>1.3</sub> см	нр	Розсада
10	Берес	8	10.0	V
11	- II -	12	11.5	V
12	- II -	16	14.5	V
13	Дуб	8	12.0	III
14	- II -	8	11.0	III
15	- II -	16	12.0	III

1

Н

Н висотаців D<sub>1.3</sub> широка листя  
післячка f воневог ове.

1

Н

у

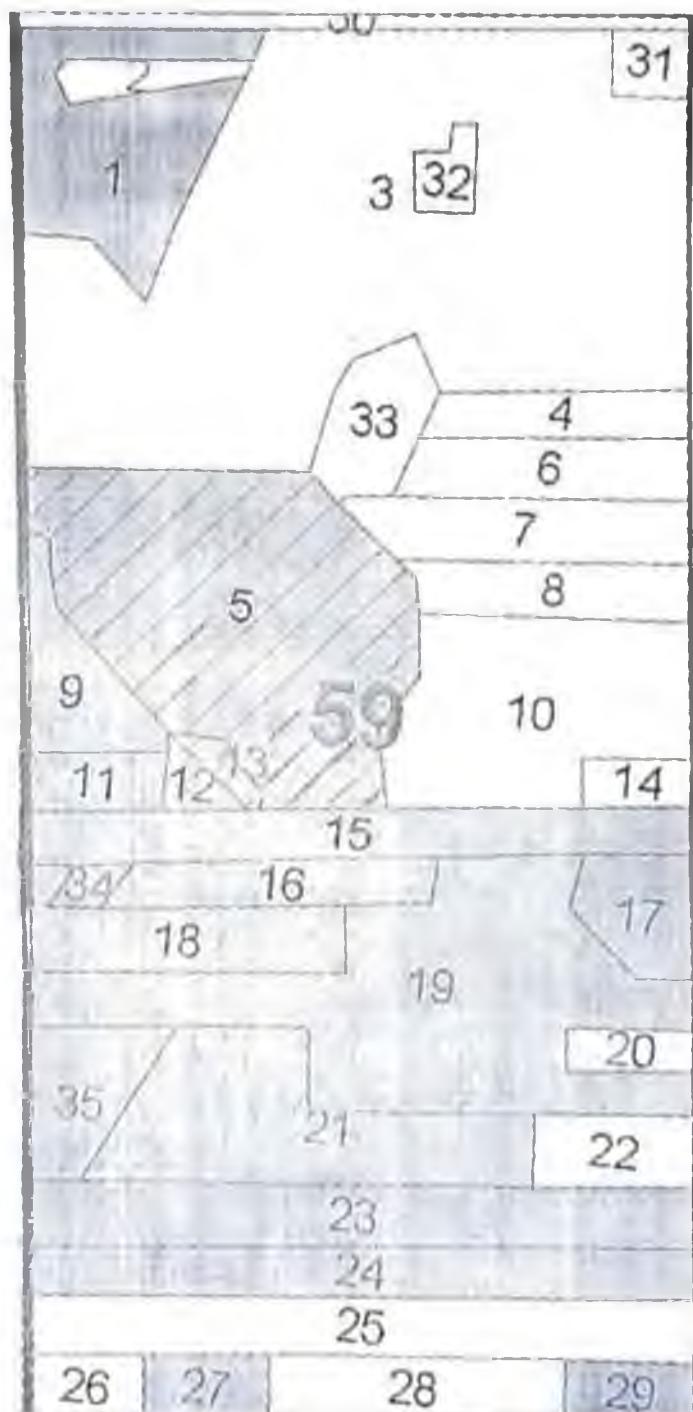
# НУБІП Україні

# НУБІП Україні

**НВСІП Вільховий ПЛАН**

Доведження до датка В

відводу ділянки під ПРЖ на 2021 рік  
в обході № 16 квартал 55, виділ 5 площа 5,7 га  
Броварського лісництва Дарницького ЛПГ



Умовні  
позначення:

Ділянка, що  
зіведена в рубку.

Масштаб 1:5000

план склав: майстер З.Л/З

/ Вітер Р.М. /

# НУБІП України

Доведження до датка В

## А К Т

огляду місць заготовки деревини, інших продуктів лісу  
та використання корисних властивостей лісу

Місто Київ. Ієрогліфарське підприємство **ДАРНИЦЬКЕ ПОСОБАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО**  
Підприємство **БРОВАРСЬКЕ**

засновник: Черноус М.І.

в присутності представника:

1 ЛЗД

представника лісопаркового підприємства

міністер Кумпий І.В.

шо дія на підставі: посадової інструкції

обов'язкової документації

повідомленого

"3" ЧЕРВНЯ 2021 року

У С И О

протокола

Послочення місць рубок: НРЖ

в кварталі № 59 виділ № 5  
підприємство **Дарницьким лісопарковим господарством**

по лісопарному книзу № 517  
22 січня 2021 року

Вид користування **призначене**

посадовому

підприємству

Срок здійснення лісокористування: 1 січня 2020 року

Найменування лісокористування:

Од	Од	заготовка	фактично	підприємство
видимор	видимор	по лісопарному	заготовлено	інших продуктів
Площа лісостікі	за	5,7	5,7	
Маса деревини	м.т	43,0	43,000	
в титульній:				
алевої	м.т	0,0	0,000	
древ'янот	м.т	30,0	30,00	
в іншої техн.потреб	м.т			
хваросту і сухців	м.т	3,0	3,00	
пелюків	м.т	8,0	8,0	
інші продукти лісу				

Якість рубок, пов'язаних з підприємством лісового господарства:

**Рубка проведена при якісній якості**

Справедливість проведення рубок, потрібність, правильність призначенні зерна на рубки тощо

справедливість проведення рубок, потрібність, правильність призначенні зерна на рубки тощо

Податки, збори,

1. Довгота про заготовлену деревину

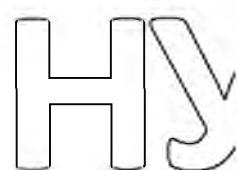
Представник лісопаркового підприємства

засновник Черноус М.І.

Представник лісокористувача

міністер Кумпий І.В.

ДП «ФХ ГБ Мощківський»



# НУБІП України

# НУВІЙ ВІЛЛАДІМІРІЙ

Додовження до додатка В

Додаток 3  
до пункту 8.4. Методичних вказівок і  
відлелення та хасаді лісосюк, видані  
лісорубним квитком та відмежу лісськ  
заготівля деревини в лісах Державного ліс

## ДОВІДКА про кількість заготовленої деревини

По лісорубному (лісовому) квитку № 7217/13 від 22 січня 2021 р. в  
кварталі № 59 ділянка № 5 Броварське 1-Бо 195 мт  
(наименування лісництва(структурного підрозділу))  
ГП "Добрий ліс - заготовлено  
(найменування постійного лісокористувача)

	Одиниця вимірю	Кількість
Маса деревини	м <sup>3</sup>	30 л
В тому числі дровової древини	м <sup>3</sup>	30 л
Істотно технологічної древини	м <sup>3</sup>	

Керівник



підпис

Головний бухгалтер

підпис

Печатка

ш.р. 134 Укр. суд Тячівський 5/6  
Дружиній

# НУВІЙ України

# НУБІП України

Додаток Д

Матеріали пробної ділянки № 4

НС



КП "Дарницьке ЛПГ"

Лісництво Броварське  
Квартал 10 Площа 6,3 гаВиди 6  
Господарство Соснове  
Категорія лісів рекреаційно-оздоров

НС

## Матеріально - грошова оцінка лісосіки № 8419

Рік рубки 2021

Система рубок Рубки форм. і озд. ліс

Вид рубки Прохідна рубка-вибір

Розряд такс 3

Район Деснянський (м. Київ)

Оцінку виконано

Вік насадження

Склад до рубки  
після рубки

Повнота /

Запас на 1 га 50 / 50 / 0

Способ очистки Утил. пор. решток

Експозиція і крутизна схилу

Наявність підросту \_\_\_\_\_

Грунт

Способ лісовідновлення \_\_\_\_\_

Порода	Розряд	№	Об'єм деревини, м <sup>3</sup>								Таксова вартість, грн					Кількість дерев			Площа попов. перет.								
			висоти такси	%	%	вхл запас	діл	м	з	Ділова	Дро- ва	Лік- від крон	Всьо- го	Від- ходи	Суч ки	Заг. маса	Діл- ова	Дро- ва	Лік- від крон	Суч ки	Всього ліквіду	в тч. діл	% діл				
Дср Нср см м	% запас	% діл	вхл запас	діл	м	з	груб	сер	др	вся	груб	сер	др	вся	ліквід	ліквід	відходи	сучки	заг. маса	ділова	дрова	ліквід	сучки	всього ліквіду	в тч. діл	% діл	Гм <sup>2</sup> /га
сосна	1	3					0	24	4	28	175	1	204	0	30	234	2188	631	1	0	2820	756	93	12	3,2		
19 22,1	64	14	0,27																								
сосна-мелі	1	203					0	0	0	0	0	0	114	16	130	0	0	0	0	0	437	0	0	1,8			
18 21,8	36	0	0,26																								
Всього	100	14	0,27				0	24	4	28	175	1	204	114	46	364	2188	631	1	0	2820	1193	93	8	5,0		

Лісничий / О М Волевач /

НУБІП України

**НВЕІП Вільхівський** Доведження до додатка Д  
Довідний збірник земельних ділянок № 8418

## Детальна мат-грошова оцінка лісосіки № 8419

КП "Дарницьке ЛПГ"

Лісництво Броварське

Квартал 10 Площадь 6,3 га

## Виды 6

## Госп-во/госпісекція Соснове

#### **Категорія лісів рекреаційно-оздорівлюючого використання**

Рік рубки 2021 Вік насадження

Вік пасажирів

Системи рубок Рубки форм. і озд Склад до рубки

#### **Спосіб (віщ) рубки *Прохідна рубка-вибітісля* рубки**

Розряд таєс

Повнота /

Район Деснянський (м.Київ) Запас на 1 га

**Спосіб очистки Утил.пор.рештка**

Ст- пені тов- шини	Кількість дерев	Об'єм 1дерева	Об'єм деревини, м <sup>3</sup>										
			Ділова				Дро- ва	Лік- від з крон	Всьо- го ліквід	Від- ходи	Су- ки	Заг маса	
ділодров рা- шини вих яних зом	Заг. 3 кр	Ліке- з кр	груба	сер.	др.	вся							
<b>сосна</b>			роздрій висоти 1				№ позиції такси 3						
12	0	52	52	0,093					4 836	4,836	0,78	5,616	4,836
16	0	352	352	0,19					66 85	66,88	10,56	77,44	66,88
20	78	186	264	0,32		17,16	3,90	21,06	60 39	81,36	3,12	13,20	94,56
24	13	55	68	0,50	0,01		5,20	0,39	5,59	27,76	0,68	34,03	0,65
28	2	13	15	0,72	0,01	0,12	1,10	0,02	1,24	9,40	0,15	10,79	0,16
32	0	4	4	0,95	0,02					3,92	0,06	4,00	0,40
40	0	1	1	1,59	0,03					1,59	0,03	1,62	0,14
<b>Σ</b>	<b>93</b>	<b>663</b>	<b>756</b>			<b>0,12</b>	<b>23,46</b>	<b>4,31</b>	<b>27,89</b>	<b>174,69</b>	<b>0,94</b>	<b>203,52</b>	<b>3,93</b>
												<b>30,36</b>	<b>233,88</b>
													<b>202,58</b>
ціна, грн			266,03	171,35	66 08				7,2	2,88			0,00
таксова вартість, грн			15,96	2009,94	142,40	2168,30	628,87	1 35	2798,52			0,00	2798,52
<b>сосна-нелікв</b>			роздрій висоти 1				№ позиції такси 203						
12	0	74	74	0,093					6,882	6,882	1,11	7,992	6,882
16	0	186	186	0,19					36,34	35,34	5,56	40,92	35,34
20	0	122	122	0,32					39,04	39,04	6,10	45,14	39,04
24	0	39	39	0,50	0,01				19,52	0,39	19,89	2,34	22,23
28	0	14	14	0,72	0,01				10,05	0,4	10,22	1,12	11,34
32	0	1	1	0,95	0,02				0,95	0,02	1,00	0,10	1,10
40	0	1	1	1,59	0,03				1,59	0,03	1,62	0,14	1,76
<b>Σ</b>	<b>0</b>	<b>437</b>	<b>437</b>						<b>113,41</b>	<b>0,88</b>	<b>113,99</b>	<b>16,49</b>	<b>130,48</b>
													<b>113,41</b>
ціна, грн			0	0	0				0	0,00			0,00
таксова вартість, грн			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
<b>Разом</b>	<b>93</b>	<b>1100</b>	<b>1193</b>			<b>0,12</b>	<b>23,46</b>	<b>4,31</b>	<b>27,89</b>	<b>288,10</b>	<b>1,52</b>	<b>317,51</b>	<b>3,93</b>
													<b>46,85</b>
таксова вартість, грн			15,96	2009,94	142,40	2168,30	628,87	1 35	2798,52			0,00	2798,52

ЛІСНИЧИЙ О М Волевач

H u t u u u t u u p u u u u u

# НУБІП України

НУБІП України

Доведження до датка

половине озимого  
більшою рівністю в чорній рудині на 1021 рік  
109.20 більшою в кварталі 10 виділі 6 площа 6,3 га  
броварське с-во Дарницьке лісг 15.09.20.

Сосни				
Діаметр	Висота	Діаметр	Кількість	Площа
		152	174	126
		1352	1186	538
164	128	112	122	386
110	16	152	139	107
73	12	114	-	29
11	13	11	-	5
74	38	644	437	119

Висотою рівністю з підліску 1193/один півтора боровиного дрібної

дереве

відібр. № 2 Гарячко С.І.  
відібр. № 3 Гарячко С.І.  
відібр. № 4 Гарячко С.І.  
відібр. № 7 Гарячко С.І.

Гарячко С.І.  
Гарячко С.І.  
Гарячко С.І.

НУБІП України

# НУБІП УКРАЇНИ

Вірбір індивідуальних робіт

Н УРБІР АДАМ НА РОБІТ

1	Сосна	16	22,1	63,8-
2	-	16	20,0	70,8-
3	-	16	10,0	7,0-
4	Сосна	20*	22,5	+

Н УРБІР АДАМ НА РОБІТ

5	-	20	20,0	7-
6	-	20	25,0	7-
7	Ясика	22	25,0	7-
	-	20	22,5	7-
		20	25,0	7-

Н УРБІР АДАМ НА РОБІТ

Вірбір індивідуальних робіт

Н УРБІР АДАМ НА РОБІТ

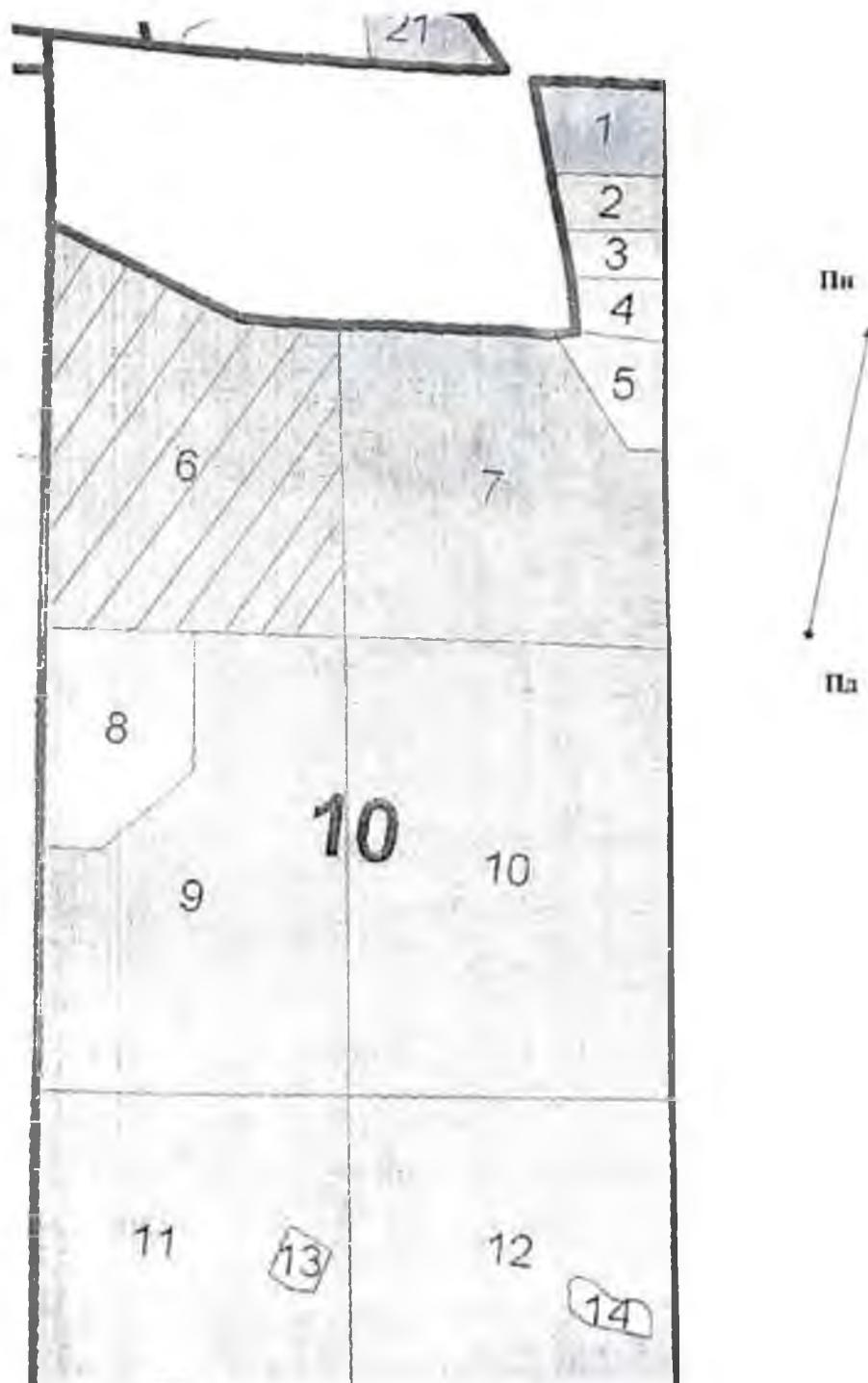
# НУБІП УКРАЇНИ

# НУБІП УКРАЇНИ

# ЧВЕСІП Вільхівського лісництва

## ПЛАН

відводу ділянки під ПРХ на 2021 рік  
в обході № 6 квартал 10 виділ 6 площа 6,3 га  
Броварського лісництва Дарницького ЛПГ



план склав: майстер Г/л/а

Гиренко С.М./

# НУБІП України

ЛКТ

Огляду місць заготівлі деревини, інших продуктів лісу  
та використання корисних частинок лісу

Продовження додатка Д

15 листопада 2021 року

Місто Луга Лісогосподарське підприємство ДАРНИЦЬКЕ ЛІСОВАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО  
Підпільно БРОВАРСЬКЕ

Іванчук Валерій О.М.

Замісник керівника з експлуатації та лісозаготівлі

1 ЛЗД

Замісник керівника з експлуатації та лісозаготівлі

Лісівник Кулаков І.В.

Замісник керівника з експлуатації та лісозаготівлі

на місці виконання

на місці виконання

ГСНД

заготовлено

15 листопада 2021 року

ГСНД

зривані

Пасочене членки рубок НРХ

в кварталі № 10 виділі № 6  
виділ № Дарницькое лісоваркове господарство

до скорублену кварту № 10/4  
122-стілець 2021 року

вид використання працівник

способ обліку

зберегти

Стирування лісозаготівлі

15 листопада 2020 року

На час огляду встановлено:

Га	Фактично	Фактично	Найменше
Площа	заготовлено	заготовлено	зривані
помір	за скорубленому	заготовлено	зривані
Планки пасочки	0,1	0,1	0,0
Маса деревини	0,1	0,64,0	0,66,241
Планки пасочки	0,1	0,6	0,277
після обрізки	0,1	0,6,0	0,2,60
після обрізки пасочек	0,1	0,6,0	0,2,60
після обрізки пасочек	0,1	0,6,0	0,2,60
після обрізки пасочек	0,1	0,6,0	0,2,60
після обрізки пасочек	0,1	0,6,0	0,2,60

Якість рубок, поганячі та не юніон лісового господарства:

Рубка проходила при підтримані якостіПідписано: Іванчук Валерій О.М. Підписано: Лісівник Кулаков І.В.Підписано: Лісівник Кулаков І.В. Підписано: Лісівник Кулаков І.В.Іванчук Валерій О.М.Лісівник Кулаков І.В.Лісівник Кулаков І.В.

# НУБІП України

# НУБІП України

Додаток Е  
Матеріали пробної ділянки № 5

## Матеріально - грошова оцінка лісососни № 8623

КП "Дарницьке ЛПГ"

Лісництво Дніпровське

Квартал 33 Площа 13,6 га

Види 1-5,7,9-13,15

Господарство Соснове

Категорія лісів рекреаційно-оздоров

Рік рубки 2021

Система рубок Рубки форм. і озд.ліс

Види рубки Вибіркова санітарна-

Розряд таке 3

Район Деснянський (м.Київ)

Оцінку виконано

Вік насадження

Склад до рубки

після рубки

Повнота /

Запас на 1 га 5 / 5 / 0

Способ очистки Утил.пор.решток



Експозиція і крутизна схилу

Грунт

Наявність підросту

Способ лісовітанення

Порода	Розряд	№ висот	Об'єм деревини м <sup>3</sup>								Таксова вартість грн				Кількість дерев	Площа								
			Ділова	Дрібн.	Ліквід	Всього	Відходи	Сучки	Заг маса	Ділова	Дрібн.	Ліквід	Сучки	Всього	в тч. діл									
Дср	Нср	%	%	Vхл	груб	сер	др	вся	крон	ліквід	0	7	64	0	202	1	0	203	165	0	0	0,5		
сосна	4	3	22	75	0	0	34	0	0	0	56	1	57	0	7	64	0	202	1	0	203	165	0	
сосна-нелі				203																				
				22	25	0	0	29	0	0	0	0	0	0	19	3	22	0	0	0	0	65	0	
<b>Всього</b>			<b>100</b>	<b>0</b>	<b>0,33</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>56</b>	<b>1</b>	<b>57</b>	<b>19</b>	<b>10</b>	<b>86</b>	<b>0</b>	<b>202</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>203</b>	<b>230</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0,7</b>

Лісничий / А. В. Скубко /

НУБІП України

HY

Vana

Продовження додатка Е  
СОСІКИ № 86

детальна мат-грошова оцінка лісосіки № 86

П "Дарницьке ЛПГ"  
Відмінно Дніпровське  
Квартал 33 Площа 13,6 га  
Вил. 1-5,7,9-13,15  
Госп-по/госпекцій Соснове

Рік робок 2021 Вік паса іжени  
Система рубок Рубки форм. і озд. Склад до рубки  
Спосіб (вид) рубок Вибіркова санітарна, ви рубки  
Розріз таке 3 Площота /  
Район Деснянський (м.Київ) Запас на 1 га 5 /  
Оцінку виконано Спосіб очистки Утил.пор.реш

пені тов- цини	Кількість дерев ллюдров	Об'єм 1дерева	Об'єм деревини, м <sup>3</sup>									
			Ділова	Дро- ва	Лік- від з крон	Всьо- го ліквід	Від- ходи	Су- ки	Заг. маса	в тч стов бурн.		
вих- яних	ра- зом	Заг лікв з кр	груба	сер	др	вся						
<b>сосна</b>			роряд висоти 4 № позиції такси 3									
8	15	15	0,027				0,405	0,474	0,075	0,48	0,405	
12	28	28	0,073				2,044	2,044	0,392	2,430	2,044	
16	28	29	0,15				4,35	4,35	0,87	5,22	4,35	
20	24	24	0,25				6,00	6,00	0,98	6,96	6,00	
24	32	32	0,39 0,01				12,48 0,32	12,80	1,60	14,40	12,48	
28	17	17	0,56 0,01				9,52 0,17	9,69	1,36	11,05	9,52	
32	12	12	0,75 0,02				9,00 0,24	9,24	1,08	10,32	9,00	
36	3	3	0,97 0,03				2,91 0,08	3,00	0,33	3,33	2,91	
	3	3	1,22 0,04				3,85 0,12	3,78	0,39	4,17	3,76	
	1	1	2,12 0,10				2,12 0,10	2,22	0,17	2,39	2,12	
60	1	1	2,85 0,15				2,85 0,15	3,00	0,20	3,20	2,85	
<b>с</b>	<b>0</b>	<b>185</b>	<b>185</b>				<b>55,34</b>	<b>1,18</b>	<b>56,53</b>	<b>7,43</b>	<b>53,96</b>	<b>55,34</b>
			ціна грн	266,03	171,35	68,08		7,2	2,88		0,00	
			таксова вартість грн	0,00	0,00	0,00	0,00	199,22	171	200,93	0,00	200,93
<b>сосна-неликв</b>			роряд висоти 5 № позиції такси 203									
16	19	19	0,10				2,47	2,47	0,57	3,04	2,47	
20	24	24	0,23				5,52	5,52	0,98	6,48	5,52	
24	10	10	0,38 0,01				3,50 0,10	3,60	0,50	4,10	3,50	
28	7	7	0,50 0,01				3,50 0,07	3,57	0,49	4,06	3,50	
32	3	3	0,68 0,02				2,04 0,08	2,10	0,27	2,37	2,04	
36	2	2	0,88 0,03				1,78 0,06	1,83	0,22	2,04	1,76	
	(6)	(6)					18,79	0,29	19,08	3,01	22,09	18,79
			ціна грн	0	0	0		0	0,00		0,00	
			таксова вартість грн	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
<b>Разом</b>	<b>0</b>	<b>230</b>	<b>230</b>				<b>74,13</b>	<b>1,48</b>	<b>70,81</b>	<b>10,44</b>	<b>88,05</b>	<b>74,13</b>
			таксова вартість грн	0,00	0,00	0,00	0,00	109,22	171	200,93	0,00	200,93

ЛІСНИЧИЙ

А.Н. Скобко

# НУШІ І України

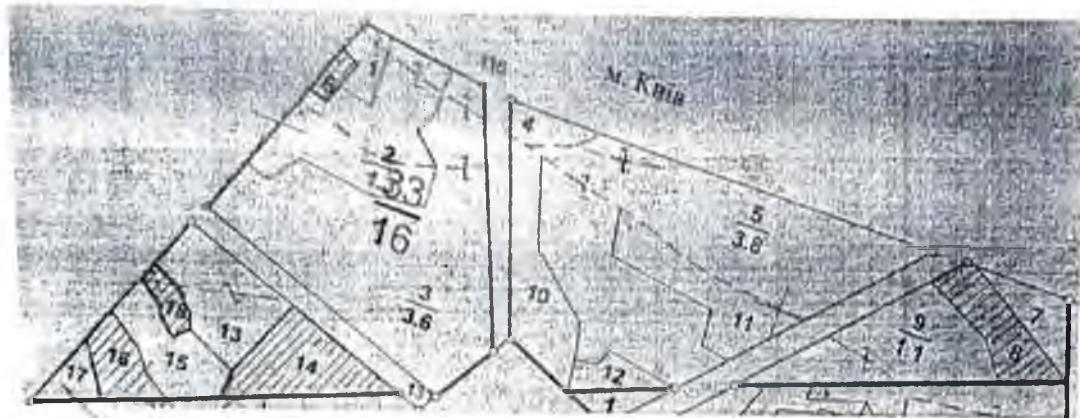
# НУБІП України

**НУБІП України** **Viplan** **Додовження до додатка Е**

План

Ділянки під ВСР на 2021 рік по Дніпровському лісництву Дарницького ЛПГ

кв. 33 вид. 1-5, 7, 9-13, 15, 17 пл. 13,6 га.

**Н****1****Н**

□ - ділянки, не використані  
під ВСР

**1****Н**

Виконав: Лісничий Жуків Тарасок

**1****Н****Н**

**НУБІП України**

Зведення відбору дерев, призначених  
у вибіркову санітарну рубку на 2021 рік по Дніпровському  
лісництву Дарницького ЛПГ

Зведення відомість відбору дерев, призначених  
у вибіркову санітарну рубку на 2021 рік по Дніпровському  
лісництву Дарницького ЛПГ

кв. 55 вид. 4-5, 7, 9, 13 / 5 шт. 136 га.

CL WES | Oct 10

кв. 213 вид. 4-127-3-13/13 из 16

class      date

П/зр Дрова Рамы *Красиль*

Всього відібрано: **15** (13 відмінно) дерев

#### Відомість причинні відбору дерев,

## Призначених у вибіркову санітарну рубку на 2021 р. по Дніпровському лісництву Дарницького ЛПЗ

KIB. 33 BILL. 1-5-7-9-13-15 MUL/136 RA

Назва причин	Перелік дерев	Разом
Сухостійні	БІЛІ БІЛІ БІЛІ БІЛІ БІЛІ БІЛІ БІЛІ	165
Вітровальні, буреломні, сніголомні		165
Анарійні(в т ч.з нахил.>30 )		
Відмираючі, ослабл., всихаючі		
Вражені хворобами та шкодн.		
Неліквід	БІЛІ БІЛІ БІЛІ	65
Разом		230

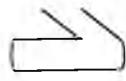
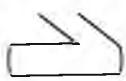
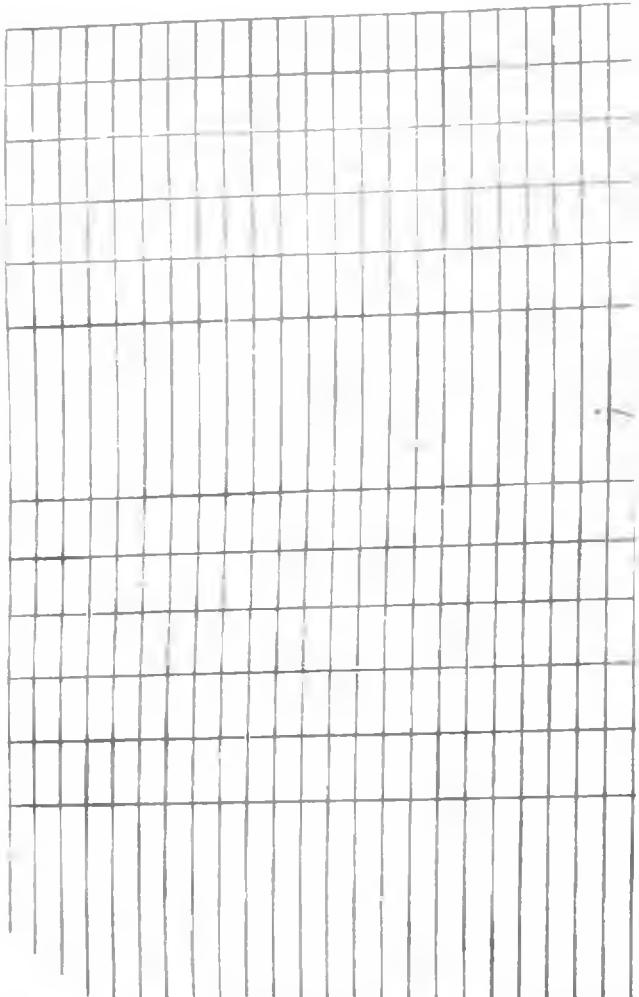
Ім'я відоме: *Анна Олеся Іванівна* місцезнаходження: *Бахмут*

T  
V  
B  
I  
U  
Y  
K  
o  
a  
l  
i  
S



T  
V  
B

T  
V  
B



Категорія стану  
дерева, після  
візбору для р

Порядковий номер  
дерева

Порода

ділові	стабільна
напівділові	стабільна
древ'яні	стабільна

Порядковий номер  
дерева

Порода

ділові	стабільна
напівділові	стабільна
древ'яні	стабільна

Категорія стану  
дерева, після  
візбору для рубки

Порядковий номер  
дерева

Порода

ділові	стабільна
напівділові	стабільна
древ'яні	стабільна

Категорія стану  
дерева, після  
візбору для р

Порядковий номер  
дерева

Категорія стану  
дерева, після  
візбору для р

# ИНЕДИНА ПІДЛІН

10

תְּמִימָנָה

*לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֶת־בְּנֵינוּ*

۱۷

**FIGURE 1.** *Dose-response relationship between the dose of *Escherichia coli* O157:H7 and the number of positive samples.*

۲۷۰

11

۲۴

W

*200 P.*

۲۷۰

kaE

A K T

三

# НУБІП України

Додовження до додатка Е

Н

Листівка 5  
до пункту 8.4. Методичних вказівок і  
віднесені таємні діспозиції, інші  
пісорубних засобів та отриману місця  
заготові лісівництв у лісах Держкомулесу

Н

ДОВІДКА  
про кількість заготовленої деревини

По лісорубному (лісовому) квартку 44 від 27 березня 2011 р. в  
кварталі № 33 лісника № 1-5, 7, 9-15, 15 Дніпровське лісничство  
(реконструкція після земельно-структурного підрозділу)  
КП "Дарницьке лісгоспбумбудівник" - заготовлено:  
(налиснування пістолетного лісопідриву)

	Одиниця вимірю	Кількість
Маса деревини	м³	<u>55,215</u>
В тому числі лілової	" "	<u>26,745</u>
древ'яної	" "	<u>28,5</u>
з неї для технологічних потреб	" "	

Н

Керівник  
Головний бухгалтер чп  
ДБРЧУМЗТС  
Печатка

підпис

підпис

Н

бухгалтер

# НУБІП України

# НУБІП України

Додаток Ж

Матеріали пробної ділянки № 6

119



## Матеріально - грошова оцінка лісосіки № 8613

КП "Дарницьке ЛПГ"

Лісництво Дніпровське

Квартал 39 Площа 8,6 га

Виділ 2,4,6,7,10,11,13,15

Господарство Соснове

Категорія лісів рекреаційно-оздоров

Рік рубки 2021

Система рубок Рубки форм. і озд. ліс

Вид рубки Вибіркова санітарна-

Розріз такс 3

Район Деснянський (м. Київ)

Оцінку виконано

Вік насадження

Склад до рубки

після рубки

Повнота /

Запас на 1 га 10 / 10 / 0

Способ очистки Утил. пор. решток

Експозиція і крутизна схилу

Грунт

Наявність підросту

Способ лісовіщування

Порода	Розряд висот такси	Об'єм деревини, м <sup>3</sup>										Таксова вартість, грн					Кількість дерев			Площа попер перет Гм <sup>2</sup> /га					
		Ділова			Дро- ва	Лік- від крон	Всьо- го ліквід	Від- ходи	Суч- ки	Заг- маса	Ділова			Лік- від крон	Суч- ки	Всього ліквід	всьо- го	в т.ч. діл	% діл						
Дсп	Нср см	%	%	Vхп м <sup>3</sup>							63	2	65	0	7	72	0	227	3	0	230	68	0	0	0,8
сосна	4	3			0	0	0	0	63	2	65	0	7	72	0	227	3	0	230	68	0	0	0	0,8	
35	20,9	88	0	0,93																					
сосна-мелі	4	203			0	0	0	0	0	0	0	0	9	1	10	0	0	0	0	0	0	12	0	0	0,1
32	20,5	12	0	0,73																					
Всього	100	0	0,9		0	0	0	0	63	2	65	9	8	82	0	227	3	0	230	80	0	0	0	0,9	

Лісничий

А. В. Скубко

# НУБІП України

НУБІП

Vnukovo  
Продовження додатка Ж

Детальна мат-грошова оцінка лісосіки № 8613

КП "Дарницьке ЛПГ"

Лісництво Дніпровське

Квартал 39 Площа 8,6 га

Висоти 2,4,6,7,10,11,13,15

Господарська осека Соснове

Категорія лісів рекреаційно-оздоровчому виконано

Рік рубки 2021 Вік насадження

Система рубок Рубки форм. і оздостояння

Способ (вид) рубки Вибіркова санітарна після рубки

Розряд такс 3

Повнота /

Район Деснянський (м. Київ) Запас на 1 га 10 / 0

Способ очистки Утил. пор. рештк.

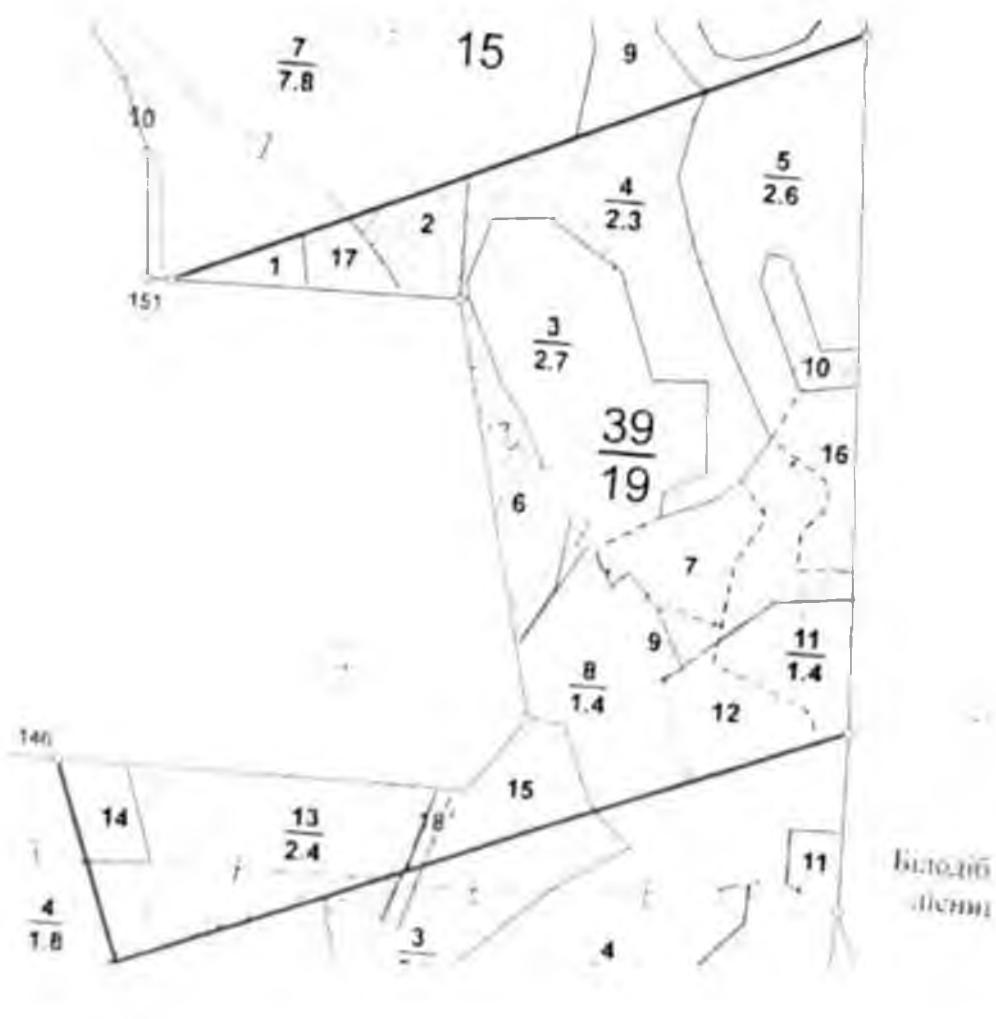
Ступені тов- шини вих яніх зом	Кількість дерев ділов дорог річи ни	Об'єм 1 дерево заг лікв з кр	Об'єм деревини, м <sup>3</sup>									
			Ділова			Дрова	Лік- від з крон	Всьо- го лікув	Від- ходи	Суч ки	Заг маса	
груба	сер	др	вся									
<b>СОСНА</b>												
16	0	9	9	0.15				1.35	1.35	0.27	1.62	1.35
20	0	4	4	0.25				1.00	1.00	0.16	1.16	1.00
24	0	3	3	0.39 0.01				1.14 0.03	1.20	0.15	1.35	1.17
28	0	12	12	0.56 0.01				6.72 0.12	6.84	0.96	7.80	6.72
32	0	10	10	0.75 0.02				7.50 0.21	7.70	0.90	8.60	7.50
36	0	7	7	0.9 0.01				6.79 0.21	7.00	0.77	7.77	6.79
40	0	7	7	1.22 0.04				8.64 0.28	8.82	0.91	9.73	8.54
44	0	6	6	1.49 0.06				8.94 0.36	9.30	0.84	10.14	8.94
48	0	4	4	1.79 0.07				7.15 0.28	7.44	0.68	8.12	7.15
52	0	4	4	2.12 0.10				8.48 0.40	8.88	0.68	9.56	8.48
56	0	1	1	2.47 0.12				7.47 0.12	7.59	0.19	2.78	2.47
60	0	1	1	2.85 0.15				2.85 0.15	3.00	0.20	3.20	2.85
<b>Σ</b>	<b>0</b>	<b>68</b>	<b>68</b>					<b>62,97</b>	<b>2.15</b>	<b>65,12</b>	<b>8,71</b>	<b>71,83</b>
ціна грн 265.03 171.35 66.08												
таксова вартість грн 0,00 0,00 0,00 0,00 226,69 3,10 229,79 0,00 229,79												
<b>СОСНА-НЕЛІКВ</b>												
16	0	3	3	0.15				0.45	0.45	0.09	0.54	0.45
24	0	4	4	0.39 0.01				1.56 0.04	1.60	0.20	1.80	1.56
32	0	1	1	0.75 0.02				0.75 0.02	0.77	0.09	0.86	0.75
40	0	2	2	1.22 0.04				2.44 0.08	2.52	0.26	2.78	2.44
44	0	1	1	1.49 0.06				1.49 0.06	1.55	0.14	1.69	1.49
52	0	1	1	2.12 0.10				2.12 0.10	2.22	0.17	2.39	2.12
<b>Σ</b>	<b>0</b>	<b>12</b>	<b>12</b>					<b>8,81</b>	<b>0,30</b>	<b>9,11</b>	<b>0,95</b>	<b>10,06</b>
ціна грн 0 0 0 0 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00												
таксова вартість грн 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00												
<b>Разом</b>	<b>0</b>	<b>80</b>	<b>80</b>					<b>71,78</b>	<b>2,45</b>	<b>74,23</b>	<b>7,66</b>	<b>81,89</b>
таксова вартість грн 0,00 0,00 0,00 0,00 226,69 3,10 229,79 0,00 229,79												

ЛІСНИЧИЙ А. В. Скубко

НУБІП України

**НВСІП** **Університет** **План** **Греко-єврейська додатка**

Ділянки під БГ на 2021 рік по Дніпровському лісництву Дарницького ЛПГ  
кв. 39 вид 24671/1131 пл. 36 га.



Виконав: *Левченко*

**НВСІП Університет України**

## Преодолення додатка

2. Перелік дерев діаметром 16 см. і більше

# ବୁଦ୍ଧ ପାତାଙ୍ଗ ମହାନ୍ତିର

**НУСІА** **Vnukov** **Представництва додатка Ж**

Зведена відомість відбору дерев, призначених  
у вибіркову санітарну рубку на 2021 рік по Дніпровському  
лісництву Дарницького ЛПГ

кв. 39 вид. 4, 6, 7, 10, 11, 13, 15. пл. 8,6 га.

Діам. на 1,3 м	СЕСНЕ			Нарів СЕСНЕ	Всього дерев
	Діл ова	Підл.	Дрова		
8					
12					
16		2	9 9	3	12
20			4 4		4
24			3 3	4	7
28		12	12		12
32		10	10	1	11
36	Ц	7	7		7
40	Ц	7	7	2	9
44	Ц	5	6	1	7
48	Ц	4	4		4
52	Ц	4	4	1	5
56	Ц	1	1		1
60	Ц	1	1		1
		1	67 68	12	80
Всього відібрано: 80 (всіх не відібрано) дерев					

Відомість причин відбору дерев,  
Призначених у вибіркову санітарну рубку на 2021 р.  
по Дніпровському лісництву Дарницького ЛПГ

кв. 39 вид. 4, 6, 7, 10, 11, 13, 15 пл. 8,6 га.

Назва причин	Перелік дерев	Разом
Сухостійні	ЧЕМІСНЕ	64 64
Вітровальні, буреломні, сніголомні	..	3 3
Аварійні(в т.ч з махил. >30 )	..	1 1
Відмираючі, ослаблені, всихаючі	-	-
Вражені хворобами та шкідниками	-	-
Непідвід	ЧЕМІСНЕ	12 12
Разом		80 80

Всього відібрано: 80 (всіх не відібрано) дерев

Відомість склав: Нікічін Альберт Чеславович

# НУСІА Відомості

## АКТ

огляду місць заготівлі деревини, інших продуктів лісу  
та використання корисних властивостей лісу

в д. Борщево 20 21 р.

Місто: Київ Лісогосподарське підприємство: ДАРНИЦЬКЕ ЛІСОПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО

Лісництво:

Борщеве

інші: Олійко Р.В.

в присутності представника

Іванченко Івана Івановича

Борщево

що діє на підставі

із засобами збереження

повідомленого «

20 21 р.

привели оголо

20 21 р.

в кварталі №

39, виділ №

видано Дарницьким лісопарковим господарством

20 21 р.

Вид користування:

лісозаготівля способом

Строк закінчення лісокористування:

20 21 р.

Під час огляду встановлено:

	Од. виміру	Довжина по лісопарковому квітку (стовпчики)	Фактично заготовлене	Найменість деревини і інших продуктів за дніні вилучення	Примітки
Площа лісосіки	га	26	86	Борщеве	
Маса деревини	м <sup>3</sup>	12	68,716	Борщеве	
у тонну чисел:					
ділової	м <sup>3</sup>	-	21,716	1/6	
дряг'яної	м <sup>3</sup>	65	33,2		
за неї для техн. потреб	м <sup>3</sup>				
хворосту і стручків	м <sup>3</sup>	7	37		
інші продукти лісу					
Кільк. ж від. квітка	шт	10	122		

Якість рубок, пов'язаних зведенням лісового господарства:

Задовільна

Якість рубок: розрізані, неповністю, провалені, дрібнінні

Якість рубок: повністю, повністю, стон, масивні

І працюємо з працюють, зберігають, зберігають

Додатки до акту:

1. Дубло про відсутність пасажирської залізниці

2. Дубло про відсутність пасажирської залізниці

3. Дубло про відсутність пасажирської залізниці

4. Дубло про відсутність пасажирської залізниці

Представник лісогосподарського підприємства

Сурко Р.В.

Підпись

Підпись

Підпись

Представник лісокористувача

Борщево Р.В.

Підпись

Підпись

НУСІА ДОЛІ УКРАЇНІ

# НУВАЯ УКРАЇНА

Продовження додатка Ж

Н

Додаток №  
до пункту 8.4. Методичних вказівок та  
відведення і такції лесосік, видачі  
лесорубіння капука та огляду місць  
заготовів деревини в лісах Держкомлісгоспу

Н

ДОВІДКА  
про кількість заготовленої деревини

По лесорубному (шовому) явітку 21 від 20.07.2021 р.  
кварталі № 39 лісника № 24,671011/15 Лисичанське лісництво  
(використання лісочистки (структурного підрозділу))  
КП "Дарницькі лісничі господарства, заготовлено:  
(заключення постійного постачальника)

	Одиниця звіміру	Кількість
Маса деревини	м <sup>3</sup>	<u>61,46</u>
В тому числі лілової	" "	<u>28,716</u>
древ'яної	" "	<u>33,0</u>
з нас для технологічних потреб	" "	

Н



підпис

Н

підпис

# НУВАЯ УКРАЇНА